

การแยกและระบุชนิดเชื้อแอคติโนมัยซีทที่แยกจากบ่อและ
ธารน้ำร้อนคั้ง จังหวัด ราชบุรี

ISOLATION AND IDENTIFICATION OF ACTINOMYCETES
ISOLATED FROM KUENG HOT SPRING AND CREEK AT
RATCHABURI PROVINCE

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (จุลชีววิทยาอุตสาหกรรม)
ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2558

การแยกและระบุชนิดเชื้อแอคติโนมัยซีทที่แยกจากบ่อและ
ธารน้ำร้อนคลึง จังหวัด ราชบุรี

ISOLATION AND IDENTIFICATION OF ACTINOMYCETES
ISOLATED FROM KUENG HOT SPRING AND CREEK AT
RATCHABURI PROVINCE

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (จุลชีววิทยาอุตสาหกรรม)
ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ISOLATION AND IDENTIFICATION OF ACTINOMYCETES
ISOLATED FROM KUENG HOT SPRING AND CREEK AT
RATCHABURI PROVINCE

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF BACHELOR OF SCIENCE
(INDUSTRIAL MICROBIOLOGY)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อโครงการพิเศษ

การแยกและระบุชนิดเชื้อแอคติโนมัยซีทที่แยกจากบ่อและ
ธารน้ำร้อนคสัง จังหวัด ราชบุรี

Isolation And Identification Of Actinomycetes
Isolated From Kueng Hot Spring And Creek At
Ratchaburi Province

ชื่อนักศึกษา

นายพิพัฒน์ อิ่มรุ่งเรือง รหัสนักศึกษา 55051352
นายเดชิต พลอยมีค่า รหัสนักศึกษา 55051356
นายภาวัต อารยะวุฒิ รหัสนักศึกษา 55051366

ปริญญา

วิทยาศาสตร์บัณฑิต

ภาควิชา

ชีววิทยา

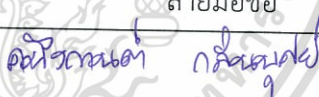

ปีการศึกษา

2558

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.จิตติ ท่าไ้

คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) อนุมัติให้
โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตร์บัณฑิต
ประจำปีการศึกษา 2558

คณะกรรมการสอบ	ลายมือชื่อ
ดร.คณิงกานต์ กลั่นบุศย์	
ประธานกรรมการ	
ดร.ณัฐวุฒิ รุ่งจินตามัย	
กรรมการ	
รศ.ดร.จิตติ ท่าไ้	
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา	

ลิขสิทธิ์ของคณะวิทยาศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อโครงการพิเศษ	การแยกและระบุชนิดเชื้อแอกติโนมัยสีที่แยกจากบ่อและ ธารน้ำร้อนคลิง จังหวัด ราชบุรี
ชื่อนักศึกษา	นายพิพัฒน์ อิ่มรุ่งเรือง รหัสนักศึกษา 55051352 นายเตชิต พลอยมีค่า รหัสนักศึกษา 55051356 นายภาวัต อารยะวุฒิ รหัสนักศึกษา 55051366
ปริญญา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาจุลชีววิทยาอุตสาหกรรม
ภาควิชา	ชีววิทยา
คณะ	วิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัย	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา	2558
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ .ดร.จิตติ ท่าไฉ

บทคัดย่อ

เชื้อแอกติโนมัยสีจำนวน 25 ไอโซเลต ถูกแยกได้จากตัวอย่างดินบริเวณบ่อน้ำพุร้อน จังหวัดราชบุรี เชื้อไอโซเลตเหล่านี้ถูกนำมาจัดกลุ่มโดยลักษณะทางพีโนไทป์ เคโมไทป์ และจีโนไทป์ ได้เป็น 13 กลุ่ม จากลักษณะตำแหน่งบน phylogenetic tree ลักษณะทางอนุกรมวิธานเคมีและลักษณะทางพีโนไทป์ของเชื้อตัวแทนในแต่ละกลุ่มแสดงว่าเชื้อเหล่านี้เป็นสมาชิกของเชื้อแอกติโนมัยสีสกุล *Microbispora*, *Micromonospora* และ *Nocardia* การวิจัยครั้งนี้พบว่าเชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 แสดงลักษณะทางสัณฐานวิทยาและอนุกรมวิธานเคมีคล้ายกับเชื้อสกุล *Microbispora hainanensis* มากที่สุดที่ระดับความคล้ายคลึงของลำดับนิวคลีโอไทด์ในยีนช่วง 16S rRNA ที่ร้อยละ 98.5 แต่มีลักษณะทางจีโนไทป์และพีโนไทป์ที่แตกต่างไปจากเชื้อสปีชีส์มาตรฐานอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกในสกุล *Microbispora* ดังนั้นเชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 จึงมีแนวโน้มเป็นเชื้อสปีชีส์ใหม่ของสกุล *Microbispora* จากข้อมูลที่ได้ศึกษาทั้งหมดนี้สามารถสรุปได้ว่าความหลากหลายของแอกติโนมัยสีในสิ่งแวดล้อมทางบริเวณดินบ่อน้ำพุร้อนของประเทศไทยมีค่อนข้างสูง และควรจัดเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพชนิดใหม่จากเชื้อแอกติโนมัยสีต่อไป

คำสำคัญ : ไมโครไบสพอรา ไมโครโมโนสพอรา นocardia แอกติโนมัยสีหายาก แอกติโนมัยสีที่ชอบอุณหภูมิสูง

Title	Isolation And Identification Of Actinomycetes Isolated From Kueng Hot Spring And Creek At Ratchaburi Province
Student	Mr. PIPAT IMRUNGRUANG 55051352 Mr. TAECHIT PLOYMEEKHA 55051356 Mr. PHAWAT ARAYAWUT 55051366
Degree	Bachelor of Science
Major Program	Industrial Microbiology
Academic Year	2015
Seminar Advisor	Assoc. Prof. Dr. Chitti Thawai

Abstract

Twenty five actinomycete strains were isolated from soil of hot spring area collected from Ratchaburi provinces, Thailand. These strains were grouped using phenotypic chemotypic and genotypic characteristics into 13 groups. Phylogenetic position, chemotaxonomic analyses including some phenotypic characterisation revealed that the representative strains in each group belonged to the members of the genera *Microbispora*, *Micromonospora* and *Nocardia*. Here, we found the strains RT1-7 and RT2-7 showing morphological and chemotaxonomic characteristics typical of members of the genera *Microbispora* and were closely related to *Microbispora hainanensis* with 98.5% 16S rRNA gene sequence similarity value. These two strains was genotypically and phenotypically distinguishable from all recognized *Microbispora* species. Therefore, the strains RT1-7 and RT2-7 tended to be a novel species of the genus *Microbispora*. Based on these results, it could be concluded that actinomycete diversity in the hot spring environment is very great and should be represented an excellent source for the discovery of bioactive compounds.

Key words : *Microbispora*, *Micromonospora*, *Nocardia*, Rare actinomycetes, Thermophilic actinomycetes

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษที่ได้รับมอบหมายฉบับนี้เป็นการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเรื่อง การแยกและระบุชนิดเชื้อ แอคติโนมัยสีทที่แยกจากบ่อและธารน้ำร้อนคลิ่ง จังหวัด ราชบุรี จนได้รายงานฉบับนี้ที่สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วย ความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่านที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ได้แก่

บิดา มารดา ผู้ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ

รศ.ดร.จิตติ ท๋าไว อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ให้คำปรึกษา คำแนะนำ เกี่ยวกับคำศัพท์วิทยาศาสตร์การตรวจทาน และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนต่างๆ

ดร.ณัฐวุฒิ รุ่งจินตามัย ที่ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และช่วยสอนเทคนิคต่างๆ

นางสาวนริศรา กำแก้ว ที่ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ตลอดการศึกษาการทำโครงการพิเศษ

นายประสิทธิ์ แผ้วบาง, นายวิทยา เขียวเงิน และนายสมักร แสงจันทร์ ที่ให้คำแนะนำและการ สนับสนุนอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการทดลองในการทำโครงการพิเศษ

ผู้ศึกษาใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาส นี้

หากรายงานการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจท่านใดก็ตามคณะผู้จัดทำขอยกความดีให้แก่ทุก ท่านที่กล่าวขอบคุณมาข้างต้น และ หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขอน้อมรับไว้

นาย พิพัฒน์ อิ่มรุ่งเรือง

นาย เตชิต พลอยมีค่า

นาย ภาวัต อารยะวุฒิ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของงานวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 ลักษณะทั่วไปของเชื้อแอคติโนมัยสีท	3
2.2 การกระจายตัวของเชื้อแอคติโนมัยสีทในธรรมชาติ.....	5
2.3 การจัดอนุกรมวิธาน (taxonomy) ของเชื้อแอคติโนมัยสีท.....	8
2.4 การคัดแยกเชื้อแอคติโนมัยสีท	21
2.5 การพิสูจน์เอกลักษณ์(identification)ของเชื้อแอคติโนมัยสีท.....	30
2.6 ความสำคัญและประโยชน์ของเชื้อแอคติโนมัยสีท.....	47
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย.....	57
3.1 เครื่องมือ.....	57
3.2 เชื้อจุลินทรีย์ทดสอบ.....	58
3.3 การเก็บตัวอย่างและตัวอย่างที่ใช้ในการคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยสีท.....	58
3.4 การแยกเชื้อแอกติโนมัยสีท.....	58
3.5 การเก็บรักษาเชื้อแอกติโนมัยสีท.....	59
3.6 การคัดเลือกเชื้อแอกติโนมัยสีทไอโซเลตที่มีความน่าสนใจ.....	59
3.7 การศึกษาอนุกรมวิธานของเชื้อแอกติโนมัยสีท.....	60
3.8 สถานที่ทำการทดลอง.....	67
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล.....	68
4.1 ผลการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทจากบ่อและธารน้ำร้อนคลิง.....	69
4.2 การอภิปรายผล.....	93
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	94
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	94
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	94
เอกสารอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	105
ภาคผนวก ง.....	116

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา จุจะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 คำร้อยละของสปอร์หรือเซลล์ของเชื้อที่อยู่รอดเมื่อแยกด้วยเทคนิคการใช้สารเคมี.....	24
2.2 วิธีการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากจากดิน.....	28
2.3 องค์ประกอบหลักที่ผนังเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท.....	39
2.4 ชนิดของ acyl ที่พบเป็นส่วนมาก (major) ในเชื้อแอกติโนมัยสีทวงศ์ต่างๆ.....	40
2.5 รูปแบบของน้ำตาลทั้งหมดภายในเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทที่ต้องการอากาศซึ่งผนังเซลล์ประกอบด้วย กรดไดอะมิโนพีมิลิกแบบ meso.....	41
2.6 ฟอสโฟลิปิดที่พบในเซลล์แบคทีเรีย.....	42
2.7 รูปแบบของฟอสโฟลิปิดที่พบในเชื้อแอกติโนมัยสีท.....	43
2.8 สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่ผลิตได้จากเชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก.....	53
3.1 ส่วนประกอบที่ใช้ในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอโดยปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอเรส.....	65
3.2 วงจรพีซีอาร์.....	65
3.3 ส่วนประกอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA gene.....	66
3.4 โปรแกรม Big_dye.....	67
4.1 การทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมี.....	69
4.2 การทดสอบความสามารถในการผลิตกรด.....	91
4.3 การทดสอบความสามารถในการใช้ฐานคาร์บอน.....	92

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 การจัดอนุกรมวิธานของเชื้อในคลาส Actinobacteria โดยอาศัยความสัมพันธ์ของลำดับ นิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA gene.....	8
2.2 ความสัมพันธ์ของลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA ของเชื้อในอันดับ Actinomycetales	10
2.3 ลูโซท์ เฟลท	25
2.4 การสร้างสปอร์เดี่ยวของเชื้อแอกติโนมัยสีทสกุล Micromonospora (A) สกุล Thermomonospora (B) และสกุล Saccharomonospora (C).....	31
2.5 การสร้างสปอร์คู่ของ Microbispora (A) และสปอร์สายสั้นของ Nocardia brevicatena (B) และ Catellatospora (C)	32
2.6 ชนิดของสปอร์สายยาวแบบต่างๆ ที่สร้างโดยเชื้อแอกติโนมัยสีทสกุล Streptomyces (A) rectiflexibiles (B) retinaculiaperti (C) spira (D) verticillati	33
2.7 กุหลาบสปอร์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทสกุลต่างๆ ที่สร้างบนเส้นใยอาหาร.....	34
2.8 กุหลาบสปอร์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทสกุลต่างๆ ที่สร้างบนเส้นใยอากาศ.....	35
2.9 โครงสร้างของเปปติโดไกลแคน.....	38
2.10 โครงสร้างของไอโซพรีนอยด์ควิโนนที่พบบ่อยในเซลล์แบคทีเรีย.....	43
2.11 โครงสร้างของกรดมัคคอลลิก	44
2.12 โครงสร้างของสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่ผลิตได้จากเชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก.....	53
4.1 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT1-2.....	74
4.2 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT1-4.....	75
4.3 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT1-7.....	76
4.4 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-2.....	77
4.5 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-4.....	78
4.6 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-6.....	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปตีพิมพ์โดยไม่ขออนุญาต 79

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

4.7 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-7.....	80
4.8 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-9.....	81
4.9 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT3-1.....	82
4.10 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT3-4.....	83
4.11 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT4-1.....	84
4.12 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT4-3.....	85
4.13 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT4-4.....	86
4.14 แสดงตำแหน่งของเชื้อไอโซเลต RT1-2 RT1-4 RT2-4 RT2-6 RT2-9 RT3-1 RT3-4 RT4-3 และ RT4-4 บน phylogenetic tree (neighbor-joining method).....	88
4.15 แสดงตำแหน่งของเชื้อไอโซเลต RT2-2 และ RT4-1 บน phylogenetic tree (neighbor-joining method).....	89
4.16 แสดงตำแหน่งของเชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 บน phylogenetic tree (neighbor-joining method).....	90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของงานวิจัย

เชื้อแอคติโนมัยซีทเป็นแบคทีเรียแกรมบวกมีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างรากับแบคทีเรียคือมีขนาดและรูปร่างคล้ายแบคทีเรียแต่สร้างเส้นใยคล้ายรา สร้างสปอร์บนเส้นใยที่เจริญอยู่บนหรือในอาหาร และเส้นใยที่เจริญอยู่ในอาหาร พบได้ทั่วไปในแหล่งต่างๆ เช่น ดิน น้ำ โดยเชื้อแอคติโนมัยซีทสามารถนำมาผลิตสารที่มีประโยชน์หลายชนิด เช่น สารที่ใช้ในการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดิน ผลิตเอนไซม์ในอุตสาหกรรม ตรึงไนโตรเจนและละลายฟอสเฟตในรูปที่พืชนำไปใช้ในการเจริญได้ ใช้เป็นสารควบคุมศัตรูพืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการผลิตสารปฏิชีวนะ

ในสมัยปัจจุบันมีโรคชนิดใหม่เกิดขึ้นมามากมาย รวมไปถึงปัญหาจากโรคต่างๆที่เกิดการดื้อยาปฏิชีวนะจากเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรค ซึ่งเป็นปัญหาต่อวงการอนามัยทั่วโลก จึงทำให้ทั่วโลกทำการศึกษาเกี่ยวกับยาปฏิชีวนะชนิดใหม่ๆอยู่เสมอ ซึ่งเชื้อในกลุ่มแอคติโนมัยซีทมีบทบาทและมีความสามารถสร้างสารยับยั้งจุลินทรีย์ได้หลากหลายชนิด เช่น ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียและรา โดยสารปฏิชีวนะที่สร้างได้จากเชื้อแอคติโนมัยซีทมีมากถึง 2 ใน 3 (มากกว่า 4,000 ชนิด) ของสารปฏิชีวนะที่ค้นพบจากธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น สารปฏิชีวนะในกลุ่มอะมิโนไกลโคไซด์ (aminoglycosides) แอนทราซัยคลิน (anthracyclines) คลอแรมเฟนิคอล (chloramphenicol) เบต้า-แลคแทม (β -lactams) และ เตตราซัยคลิน (tetracyclines) เป็นต้น (Goodfellow และคณะ. 1988) และเนื่องจากการศึกษาเชื้อแอคติโนมัยซีทจากสภาพแวดล้อมที่รุนแรงยังมีอยู่น้อย จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากจากสภาพแวดล้อมที่รุนแรงว่ามีความสามารถในการสร้างสารปฏิชีวนะได้มากน้อยเพียงใด

เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีดินที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ชนิดต่างๆ จึงมีความเป็นไปได้ว่าเชื้อในกลุ่มแอคติโนมัยซีทจะเจริญอยู่มากและมีความหลากหลายของสายพันธุ์ โดยบ่อน้ำร้อนเป็นบ่อที่มีน้ำซึ่งอยู่ตลอดเวลา มีอุณหภูมิที่สูง ทำให้เชื้อจุลินทรีย์ต้องมีการปรับตัวเพื่ออยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญ ซึ่งจะส่งผลให้มีโอกาสที่จะค้นพบเชื้อแอคติโนมัยซีทสายพันธุ์ใหม่ ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะนำดินจากบ่อน้ำพุร้อนมาทำการคัดแยกเชื้อหาเชื้อแอคติโนมัยซีทที่มีความสามารถในการเจริญอยู่ในสภาพแวดล้อมที่รุนแรงเหล่านี้ได้

การศึกษานี้จะเน้นไปที่การคัดแยกเชื้อแอคติโนมัยสีทจากดินในบ่อและธารน้ำร้อนคลิง จังหวัดราชบุรี เพื่อทำการศึกษานุกรมวิธาน และการศึกษาเพื่อระบุสายพันธุ์ที่ใกล้เคียงของเชื้อที่พบและมีความเป็นไปได้สูงที่จะพบเชื้อแอคติโนมัยสีทสายพันธุ์ใหม่ที่ยังไม่ถูกค้นพบได้ เพื่อนำไปศึกษาต่อถึงความสามารถในการออกฤทธิ์ทางชีวภาพหรือการสร้างสารทุติยภูมิของเชื้อแอคติโนมัยสีทที่พบ

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อทำการแยกและคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยสีทจากบ่อและธารน้ำร้อนคลิง จังหวัดราชบุรี

1.2.2 เพื่อทำการระบุชนิดเบื้องต้นของเชื้อแอคติโนมัยสีท ที่แยกได้ด้วยทางสัณฐานวิทยา และการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของยีน 16s rRNA

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ทำการเก็บตัวอย่างดินในสภาพธรรมชาติที่รุนแรงคือบ่อและธารน้ำร้อนคลิง จังหวัดราชบุรี ตลอดจนทำการแยกและคัดเลือกเชื้อเหล่านั้น จากนั้นนำเชื้อที่ได้มาเลี้ยงในอาหารที่เหมาะสมเพื่อดูลักษณะทางสรีรวิทยา ชีวเคมี และทำการแยก DNA และขยายปริมาณของยีน 16s rRNA เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการระบุชนิดของเชื้อแอคติโนมัยสีทเหล่านั้น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลของเชื้อแอคติโนมัยสีทที่แยกได้จากบ่อและธารน้ำร้อนคลิง จังหวัดราชบุรี เพื่อนำไปศึกษาต่อไป

1.4.2 มีข้อมูลทางด้านอนุกรมวิธานของเชื้อแอคติโนมัยสีทหายากจากบ่อและธารน้ำร้อนคลิง จังหวัดราชบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยด้านอื่นต่อไป

1.4.3 การศึกษาในครั้งนี้อาจพบเชื้อแอคติโนมัยสีทสายพันธุ์ใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างสารทุติยภูมิต่างๆ ที่น่าสนใจ และอาจจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาต่อทางด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางด้านวิทยาศาสตร์ สาธารณสุขต่อไป

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ลักษณะทั่วไปของเชื้อแอกติโนมัยสีท

แอกติโนมัยสีทเป็นแบคทีเรียแกรมบวกที่มีการสร้างเส้นใย (filamentous bacteria) มีปริมาณ เบสกวานีนและไซโตซีน (Mol% G+C) สูงกว่าแบคทีเรียแกรมบวกทั่วไป (มากกว่าร้อยละ 55) สามารถสร้างสปอร์ได้เมื่ออยู่ในสภาวะที่ไม่เหมาะสม

เชื้อแอกติโนมัยสีทมีลักษณะที่คล้ายกับเชื้อราเนื่องจากการสร้างเส้นใยและการสร้างสปอร์ แต่ก็มีลักษณะที่แตกต่างจากเชื้อรา คือ เซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทไม่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียสจึงจัดเป็น สิ่งมีชีวิตพวกโพรคาริโอตต่างจากเซลล์ของเชื้อราที่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส นอกจากนี้เชื้อแอกติโนมัยสีทยังมีการสร้างเส้นใยที่มีขนาดเล็กกว่าเส้นใยของเชื้อรา โดยเส้นใยของเชื้อแอกติโนมัยสีทมีขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 ถึง 1.0 ไมโครเมตร ในขณะที่เส้นใยของเชื้อรามีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ถึง 8 ไมโครเมตร (Coyne, 1999) เส้นใยของเชื้อแอกติโนมัยสีทมักมีผนังกันและยึดยาวออกที่ส่วน ปลายของเส้นใย โครงสร้างภายในประกอบด้วยผนังเซลล์ซึ่งหนาประมาณ 10 ถึง 20 นาโนเมตร ถัดมามีเยื่อหุ้มเซลล์ (plasma membrane) ทำหน้าที่ห่อหุ้มส่วนของไซโทพลาซึม (cytoplasm) ที่ ประกอบด้วยดีเอ็นเอ (DNA) ไรโบโซม (ribosomes) และสารต่างๆที่สะสมภายในเซลล์ เช่น โพลีฟอสเฟต (polyphosphates) ไขมัน (lipids) และโพลีแซคคาไรด์ (polysaccharides) นอกจากนี้ อาจมีมีโซโซม (mesosomes) ซึ่งจะเชื่อมต่อกับโครงสร้างของผนังเซลล์ (Vobis, 1997)

โคโลนีของเชื้อแอกติโนมัยสีทมีลักษณะที่จำเพาะและมีความแตกต่างจากแบคทีเรียชนิดอื่น เนื่องจากในสภาวะที่ถูกนำมาเลี้ยงในห้องปฏิบัติการ เส้นใยมักเจริญอัดกันแน่นเป็นก้อนแข็งและมีบางส่วนฝังอยู่ในเนื้อวุ้นอาหารเลี้ยงเชื้อ โคโลนีของเชื้อแอกติโนมัยสีทหลายสายพันธุ์ส่วนใหญ่มี ปกคลุมไปด้วยเส้นใยอากาศที่มีลักษณะเป็นฝุ่นผงแห้ง เส้นใยอาหารและเส้นใยอากาศมักมีสีเฉพาะ ในแต่ละสายพันธุ์ บางสายพันธุ์สามารถสร้างรงควัตถุที่ละลายน้ำได้ (soluble pigments) (Miyadoh, 1997) การสร้างโคโลนีของเชื้อแอกติโนมัยสีทเริ่มด้วยการถ่ายขึ้นส่วนของเชื้อไม่ว่าจะเป็นสปอร์ เดี่ยว (single spore) สปอร์ที่อยู่ภายในถุงหุ้ม (sporangium) หรือเส้นใยที่เกิดการแตกหักไปเลี้ยงบน อาหารเลี้ยงเชื้อชนิดแข็ง ขึ้นส่วนต่างๆ นี้จะเริ่มเจริญโดยการสร้างเส้นใยแทงลงไปใต้ผิวอาหาร เรียกว่า เส้นใยอาหาร (substrate mycelium) จากนั้นจะมีการสร้างเส้นใยที่ชูขึ้นสัมผัสกับอากาศเรียกว่า เส้นใยอากาศ (aerial mycelium) โดยทั่วไปเชื้อแอกติโนมัยสีทจะมีการสร้างเส้นใยทั้ง 2 แบบ แต่อาจพบเชื้อแอกติโนมัยสีทบางสกุลมีการสร้างเฉพาะเส้นใยอาหาร ไม่มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างเส้นใย อากาศ เช่น สกุล *Micromonospora* และ *Actinoplanes* หรือเชื้อแอคติโนมัยสีทบางสกุลอาจพบเพียง การสร้างเส้นใยอากาศล้วนๆ เท่านั้น เช่น สกุล *Sporichthya* โคลนีย์ของเชื้อแอคติโนมัยสีทอาจมี 5 ลักษณะนูน (raise) เรียบแบน (flat) บางครั้งอาจปกคลุมด้วยชั้นที่เหนียวคล้ายแผ่นหนัง (leather) โดยความเหนียวของโคลนีย์อาจมีตั้งแต่ระดับที่อ่อนมากถึงเหลว ไปจนถึงโคลนีย์ที่แข็งมาก ส่วนสี ของโคลนีย์มีตั้งแต่สีขาว เหลือง ส้ม แดง ม่วง ฟ้ำ เขียว น้ำตาล และดำ ผิวของโคลนีย์อาจมีลักษณะ เรียบ (smooth) เป็นสันนูน (ridged) เหี่ยวย่น (wrinkled) เป็นตุ่ม (granular) หรือเป็นเกล็ด (squamous) โคลนีย์อาจมีการเจริญโดยอัดกันแน่น หรืออาจมีการเจริญแบบเป็นวงกระจายออกจาก จุดศูนย์กลางในแนวรัศมี และมักมีสองวง ส่วนขนาดของโคลนีย์จะขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ อายุ และสภาวะในการเจริญ โดยโคลนีย์จะมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ระดับมิลลิเมตรไปจนถึงระดับ เซนติเมตร (Vobis. 1997)

เชื้อแอคติโนมัยสีทส่วนใหญ่สืบพันธุ์โดยสร้างสปอร์แบบไม่อาศัยเพศ อาจสร้างเป็นสปอร์ เดี่ยว สปอร์ คู่ หรือสร้างสปอร์ต่อกันเป็นสายยาวโดยไม่มีสิ่งห่อหุ้มสปอร์ เรียกว่า โคนิเดียม (conidia) อยู่บนเส้นใยอากาศหรือบางสกุลอาจสร้างสปอร์ภายในโครงสร้างที่มีลักษณะคล้ายถุงซึ่งห่อหุ้ม สปอร์ไว้ เรียกว่า สปอร์แรงเจียม (sporangium) (Coyne. 1999) เชื้อแอคติโนมัยสีทมักจะสร้างสปอร์ เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญ แต่เมื่อสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเจริญ เช่น มีสารอาหารเพียงพอ มีอุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสม สปอร์จะงอกและขยายไปเป็นเส้นใย (Miyadoh. 1997) เชื้อแอคติโนมัยสีทไม่สามารถสังเคราะห์แสงได้ (photosynthetic) ส่วนใหญ่ ดำรงชีวิตแบบอิสระ (saprophyte) สามารถเจริญได้โดยอาศัยการย่อยสลายสารอินทรีย์ มีบางชนิดที่ก่อโรคในมนุษย์ เช่น *Mycobacterium leprae* ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคเรื้อน และ *Mycobacterium tuberculosis* ซึ่งเป็นสาเหตุของวัณโรค บางชนิดก่อโรคในพืช เช่น *Streptomyces scabies* ซึ่งเป็น สาเหตุของโรคหูดของมันฝรั่ง (potato scab) และบางชนิดก่อโรคในสัตว์ แต่เชื้อแอคติโนมัยสีทที่พบในดินส่วนใหญ่มักไม่เป็นอันตราย บางชนิด เช่น ในสกุล *Frankia* จะอาศัยอยู่ร่วมกับรากพืช และ ต้นไม้ใหญ่ช่วยในการตรึงไนโตรเจน (Coyne. 1999)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การกระจายตัวของเชื้อแอกติโนมัยสีทในธรรมชาติ

เชื้อแอกติโนมัยสีทเป็นแบคทีเรียที่พบอยู่ทั่วไปในดิน โดยในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ 1 กรัม สามารถพบเชื้อแอกติโนมัยสีทได้มากถึง 1 ล้านเซลล์ เชื้อเหล่านี้สามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยการย่อย สลายสารอินทรีย์ที่มีอยู่เพียงเล็กน้อยในดิน (Miyadoh. 1997) ซึ่งส่วนมากจะพบในดินหรือตะกอน ดินที่มีสารอินทรีย์ เชื้อแอกติโนมัยสีทเจริญได้ไม่ดีในดินเปียกเนื่องจากเป็นเชื้อที่ต้องการออกซิเจน ในการเจริญ ไม่ทนทานต่อความแห้งแล้ง แต่สามารถสร้างสปอร์ที่ทนทานต่อความแห้งแล้งได้ เชื้อแอกติโนมัยสีทสามารถทนต่อสภาวะที่เป็นต่างได้ดี ซึ่งร้อยละ 95 ของเชื้อแอกติโนมัยสีท พบ ในดินที่มีสภาวะเป็นต่าง แต่ในทางตรงกันข้าม เชื้อแอกติโนมัยสีทจะไม่ทนต่อสภาวะที่เป็นกรด ซึ่งเมื่อค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ต่ำกว่า 5 ประชากรของเชื้อแอกติโนมัยสีทอาจลดลงเหลือเพียง ร้อยละ 1 (Coyne. 1999)

เนื่องจากดินเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของเชื้อแอกติโนมัยสีท ดังนั้นความหลากหลาย ของเชื้อแอกติโนมัยสีทในดินจึงสูง ทำให้สามารถพบเชื้อเป็นจำนวนมากในหลายสกุลและหลาย สายพันธุ์ โดยพบได้ทั้งในดินที่ทำการเกษตรและดินที่ไม่ได้ทำการเกษตร ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ และดินที่ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วทุกแห่งของโลก นอกจากนี้จะพบเชื้อ แอกติโนมัยสีทในดินแล้วยังสามารถพบเชื้อแอกติโนมัยสีทได้ในแหล่งอื่นๆ อีก เช่น ในแหล่งน้ำ ฝุ่นละออง บนพื้นผิวของพืช ในอาหาร และในระบบร่างกายของสัตว์ (Waksman. 1950)

Xu และคณะ (1996) ทำการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทจากตัวอย่างดินจำนวน 4,200 ตัวอย่าง ซึ่ง เก็บจากพื้นที่ต่างๆ จำนวน 22 แห่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ได้เชื้อแอกติโนมัยสีทจำนวน 29 สกุล ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายของเชื้อในพื้นที่ ที่มีสภาวะอากาศแตกต่างกันทั้งแบบเขตร้อน ที่ราบสูงกึ่งเขตร้อน เทือกเขาที่มีอุณหภูมิต่ำ และเทือกเขาที่มีหิมะปกคลุม โดยตัวอย่างดินใน เขตร้อน พบเชื้อสกุล *Streptomyces* ประมาณร้อยละ 86 ของจำนวนแอกติโนมัยสีททั้งหมด และพบ เชื้อแอกติโนมัยสีทหายากจำนวน 10 สกุล ได้แก่ *Actinomadura Actinoplanes Dactylosporangium Micromonospora Micropolyspora Nocardia Rhodococcus Saccharopolyspora Streptosporangium* และ *Thermoactinomyces* ตัวอย่างดินในเขตร้อนและกึ่งเขตร้อนมีความหลากหลายของเชื้อแอกติโนมัยสีทมากกว่าเขตเทือกเขาที่มีอุณหภูมิต่ำและเทือกเขาที่มีหิมะปกคลุม ตัวอย่างดินจากเทือกเขาที่มีอุณหภูมิต่ำ และเทือกเขาที่มีหิมะปกคลุม จะมีปริมาณของเชื้อสกุล *Streptomyces* สูงถึงร้อยละ 98 และยังพบว่าดินในป่าสามารถพบเชื้อแอกติโนมัยสีทได้ถึง 9 สกุล ซึ่งมีความหลากหลายของเชื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แอกติโนมัยสีทมากกว่าดินในเขตที่ทำการเกษตรที่สามารถแยกเชื้อได้เพียง 6 สกุล ส่วนในบริเวณที่แห้งแล้งจำนวนเชื้อแอกติโนมัยสีทจะลดลง เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ลดลง]

El-Shatoury และคณะ (2004) ศึกษาความหลากหลายของเชื้อแอกติโนมัยสีทในระบบกราวเอล เบด ไฮโดรโปนิคส์ (gravel bed hydroponics) ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่สร้างขึ้นสำหรับบำบัดน้ำเสียทางอุตสาหกรรม สามารถแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทจากไบโอฟิล์ม (biofilm) ของระบบบำบัดได้จำนวน 102 ไอโซเลต พบว่าเชื้อแอกติโนมัยสีทที่แยกได้มีความหลากหลายทางอนุกรมวิธานสูง สามารถ จำแนกอยู่ในสกุล *Streptomyces* *Nocardioidea* *Micromonospora* *Nocardiopsis* *Nocardia* *Actinomadura* *Pseudonocardia* *Planobispora* *Kineosporia* และ *Kitasatospora* ซึ่งเชื้อใน 4 สกุล หลังไม่เคยถูกแยกได้จากระบบบำบัดน้ำเสียทางชีวภาพมาก่อน โดยเชื้อที่พบได้มากที่สุด คือ เชื้อ สกุล *Streptomyces* และ *Nocardioidea* เชื้อแอกติโนมัยสีทจากระบบกราวเอล เบด ไฮโดรโปนิคส์นี้ เหมาะแก่การนำไปใช้ประโยชน์ในการย่อยสลาย

Nakaew และคณะ (2009) แยกเชื้อแอกติโนมัยสีทจำนวน 377 ไอโซเลต ได้จากตัวอย่างดินที่ เก็บจากถ้ำผาตูปและถ้ำผานางคอยในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่าร้อยละ 55.44 เป็นเชื้อใน สกุล *Streptomyces* และร้อยละ 44.56 เป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากในสกุล *Actinocorallia* *Catellatospora* *Microbispora* *Micromonospora* *Nonomuraea* *Pseudonocardia* *Saccharothrix* และ *Spirillospora*

Hayakawa และคณะ (2010) ศึกษาการกระจายของเชื้อแอกติโนมัยสีทในดินประเทศญี่ปุ่นเปรียบเทียบกันระหว่างดินในพื้นที่ที่มีอุณหภูมิต่ำ (cool-temperate area) โดยเก็บตัวอย่างดินจาก เกาะริชิริ (Rishiri) และดินในเขตอบอุ่น (subtropical area) จากเกาะอิริโอโมเตะ (Iriomote) แยกเชื้อเหอ โดยการเตรียมตัวอย่าง (pre-treatment) ด้วยวิธีการต่างๆ 5 วิธี แล้วเพาะเลี้ยงบนอาหารฮิวมิกแอซิด-วิตามิน เอการ์ (humic acid - vitamin agar) สามารถแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทได้ทั้งหมดจำนวน 1,234 ไอโซเลต โดยเป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่แยกได้จากเกาะริชิริจำนวน 668 ไอโซเลต สามารถจัด จำแนกได้เป็น 17 วงศ์ 40 สกุล และ 178 สปีชีส์ เป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่แยกได้จากเกาะอิริโอโมเตะจำนวน 566 ไอโซเลต ซึ่งสามารถจัดจำแนกได้เป็น 21 วงศ์ 59 สกุล และ 194 สปีชีส์ จากการ วิเคราะห์พบว่าการกระจายของสายพันธุ์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทที่แยกได้จากดินทั้งสองพื้นที่นี้ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามอนุกรมวิธานของเชื้อทั้งสองพื้นที่นี้มีความคาบ เกี่ยวกัน (overlap) เพียงเล็กน้อย โดยมีเชื้อเพียง 66 สปีชีส์เท่านั้นที่พบปรากฏอยู่ในทั้งสองพื้นที่

Thawai (2004) ทำการศึกษาเพื่อหาสายพันธุ์แอกติโนมัยสีทจากดินป่าพรุจังหวัดตรัง พัทลุง ยะลา และนราธิวาส พบว่าสามารถแยกเชื้อที่สร้างสปอร์เดี่ยวบนเส้นใยได้จำนวน 52 ไอโซเลต จาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่นไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาลักษณะทางฟีโนไทป์ และทางอนุกรมวิธานเคมีรวมทั้งการวิเคราะห์ลำดับเบสในช่วง 16S rDNA จึงสามารถพิสูจน์เอกลักษณ์ของเชื้อเหล่านี้ได้เป็นแบคทีเรียในสกุลไมโครโมโนสปอรา พบว่าเชื้อที่แยกได้มีกรด meso-diaminopimelic ในผนังเซลล์ มีน้ำตาลไซโลส (xylose) และ อะราบิโนส (arabinose) และพบฟอสโฟลิปิด (phospholipid) ชนิดฟอสฟาติดีลเอทานอลามีน (phosphatidylethanolamine) เป็นองค์ประกอบหลัก รวมทั้งมีกรดไขมันส่วนใหญ่แบบ iso-C_{16:0} iso-C_{15:0} iso-C_{17:0} anteiso-C_{16:0} anteiso-C_{15:0} และ anteiso-C_{17:0} และพบมีนาควิโนน (menaquinones) ชนิด MK9-(H4) MK9-(H6) หรือ MK10-(H4) นอกจากนี้พบว่ามีปริมาณ G+C ของสาย DNA อยู่ ในช่วง 71-73 mol% จากผลของความคล้ายคลึงทาง DNA และลักษณะทางสรีรวิทยาและชีวเคมี บางประการสามารถแบ่งแยกเชื้อเหล่านี้ได้เป็น 11 กลุ่ม และสามารถพิสูจน์เอกลักษณ์เชื้อกลุ่มที่ 1 (8 สายพันธุ์) และกลุ่มที่ 3 (7 สายพันธุ์) เป็น *M. chalcea* และ *M. aurantiaca* ตามลำดับ สำหรับเชื้อ ไมโครโมโนสปอรา 9 กลุ่มที่เหลือแสดงผลของความคล้ายคลึงทาง DNA (12.9-53.1 %) และลำดับ เบสในช่วง 16S rDNA (97.5-99.2%) ในระดับต่ำรวมทั้งมีลักษณะทางฟีโนไทป์ แตกต่างไปจากเชื้อ ไมโครโมโนสปอราที่เคยมีรายงานไว้จึงสามารถจัดเป็นเชื้อชนิดใหม่ และได้เสนอชื่อสำหรับเชื้อ กลุ่ม ที่ 7 (2 สาย พันธุ์) และ กลุ่ม ที่ 11 (1 สาย พันธุ์) เป็น *Micromonospora eburnea* และ *Micromonospora aurantionigra* ตามลำดับ

ชนินทร์ สุริยกุล ณ อยุธยา และคณะ (2546) ทำการตรวจนับเชื้อแอกติโนมัยซีทในดินจากป่า เบญจพรรณและป่าเต็งรัง บริเวณสถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง พบว่ามีเชื้อสกุล *Streptomyces* จำนวน 41×10^4 ถึง 94.3×10^4 และ 52×10^4 ถึง 145.5×10^4 CFU ต่อดินหนึ่งกรัม ตามลำดับ และพบว่ามีเชื้อแอกติโนมัยซีทหายาก 17.6×10^4 ถึง 36×10^4 CFU และ 20.5×10^4 ถึง 42×10^4 CFU ต่อดินหนึ่งกรัม ตามลำดับ เชื้อแอกติโนมัยซีทที่แยกได้จำนวน 346 ไอโซเลต สามารถจัดจำแนกได้เป็น 11 สกุล คือ *Actinomadura* *Actinoplanes* *Microbispora* *Micromonospora* *Microtetraspora* *Nocardia* *Saccharomonospora* *Saccharopolyspora* *Streptomyces* และ *Streptosporangium*

ชาญวิทย์ สุริยฉัตรกุล และคณะ (2546) ทำการตรวจนับปริมาณเชื้อแอกติโนมัยซีทจากดินใน พื้นที่ สงวนชีวมณฑลสะแกกราชและสถานีวิจัยพืชไร่สุวรรณจากกลกิจ พบว่าดินในป่าเขตสงวน ชีวมณฑลสะแกกราช มีเชื้อแอกติโนมัยซีทจำนวน 63.7×10^6 ถึง 111×10^6 CFU ต่อกรัม และดินใน ไร่สุวรรณมีเชื้อแอกติโนมัยซีทจำนวน 97.7×10^5 ถึง 110.7×10^5 CFU ต่อกรัม สามารถแยกเชื้อ แอกติโนมัยซีทสายพันธุ์ที่หายากได้ทั้งหมด 120 ไอโซเลต จัดจำแนกได้ 14 สกุล คือ *Actinomadura* *Actinoplanes* *Amycolatopsis* *Catellatospora* *Dactylosporangium* *Herbidospora* *Microbispora* *Micromonospora*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

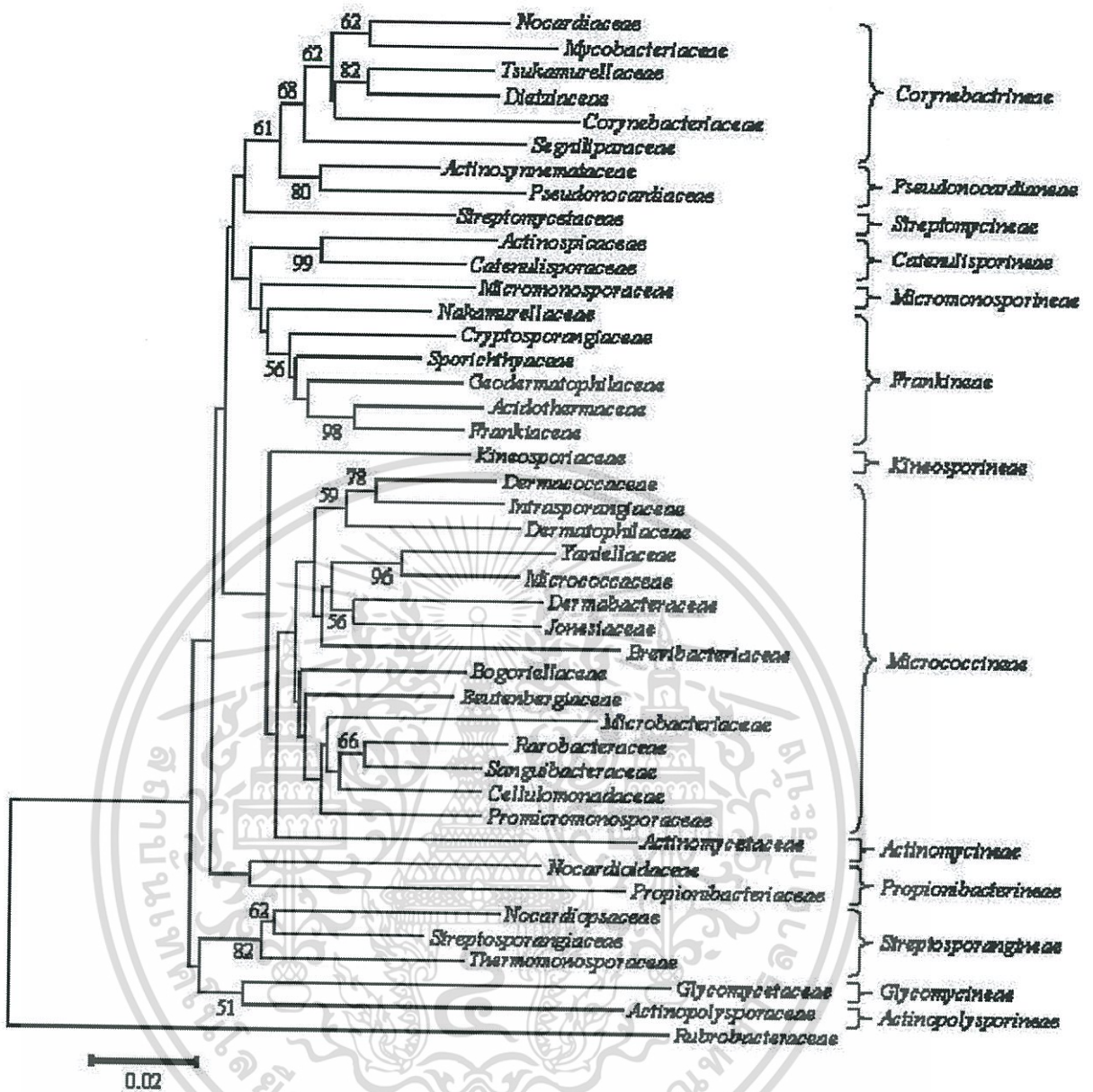
รูปที่ 2.1 การจัดอนุกรมวิธานของเชื้อในคลาส *Actinobacteria* โดยอาศัยความสัมพันธ์ของลำดับ นิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA gene

แอกติโนแบคทีเรียในอันดับ *Actinomycetales* (รูปที่ 2.2) แบ่งเป็น 13 อันดับย่อย 42 วงศ์ (Zhi และคณะ. 2009) ดังนี้

1. อันดับย่อย Actinomycineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ที่ตำแหน่ง 127:234(R-U) 598:640(Y-G) 828(R) 829:857(G-C) 832:854(G-Y) 952:1229(C-G) และ 986:1219(A-U) มีสมาชิก 1 วงศ์ คือ *Actinomycetaceae* เชื้อในวงศ์นี้มี 7 สกุล ได้แก่ *Actinobaculum* *Actinomyces* *Arcanobacterium* *Falcivibrio* *Mobiluncus* *Trueperella* และ *Varibaculum* มีสกุล *Actinomyces* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA ของเชื้อในอันดับ Actinomycetales

2. อันดับย่อย Actinopolysporineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(A-U) 242:284(C-G) 657:749(G-C) 672:734(C-G) 828(A) 829:857(G-C) 833:853(U-G) 840:846(C-G) 986:1219(U-A) 1100(U) 1183(C) 1117:1183(G-C) และ 1309:1328(G-U) มีสมาชิก 1 วงศ์คือ Actinopolysporaceae ประกอบด้วยเชื้อในสกุล Actinopolyspora

3. อันดับย่อย Catenulisporineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(G-C) 209(G) 484(U) 828(U) 831:855(G-G) 840:846(U-G) 955:1225(C-G) 986:1219(U-A) และ 987:1218(G-C) มีสมาชิก 2 วงศ์ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 วงศ์ Actinospicaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 262(G) 344(G) 576(G) 747(U) 129:232(A-G) 580:761(C-G) 586:755(C-G) 658:748(A-U) 659:746(U-A) 824:876(C-G) 825:875(G-C) 834:852(G-C) 952:1229(C-G) 986:1219(A-U) และ 999:1041(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Actinospica

3.2 วงศ์ Catenulisporaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 262(A) 344(A) 576(A) 747(A) 129:232(U-A) 580:761(U-A) 658:748(U-U) 659:746(C-G) 824:876(A-U) 825:875(A-U) 834:852(G-G) 952:1229(U-A) 986:1219(U-A) และ 999:1041(U-U) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Catenulispora

4. อันดับย่อย Corynebacterineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(G-Y) 564(C) 672:734(U-G) 833:853(U-G) 952:1229(U-A) และ 986:1219(U-A) มีสมาชิก 6 วงศ์ได้แก่

4.1 วงศ์ Corynebacteriaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 250(U) 316:337(U-G) 418:425(C-G) 586:755(U-G) 599:639(C-G) 662:743(U-G) 987:1218(G-C) และ 1059:1198(U-A) ประกอบด้วยเชื้อ 4 สกุล ได้แก่ *Bacterionema* *Caseobacter* *Corynebacterium* และ *Turicella* มีสกุล *Corynebacterium* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

4.2 วงศ์ Dietziaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 241:285(U-G) 250(U) 316:337(C-G) 418:425(U-A) 599:639(C-G) 662:743(C-G) 987:1218(A-U) 1000:1040(A-U) 1059:1198(U-A) และ 1115:1185(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ *Dietzia*

4.3 วงศ์ Mycobacteriaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 128:233(G-C) 250(U) 316:337(C-G) 418:425(C-G) 586:755(U-G) 599:639(U-G) 662:743(C-G) 987:1218(G-C) 1000:1040(A-U) และ 1026:1035(U-G) ประกอบด้วยเชื้อ 2 สกุล ได้แก่ *Amycolicoccus* และ *Mycobacterium* มีสกุล *Mycobacterium* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

4.4 วงศ์ Nocardiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 250(U) 316:337(C-G) 418:425(C-G) 580:761(U-A) 599:639(C-G) 662:743(C-G) 987:1218(G- 12 C) และ 1000:1040(A-U) ประกอบด้วยเชื้อ 8 สกุล ได้แก่ *Gordonia* *Micropolyspora* *Millisia* *Nocardia* *Rhodococcus* *Skermania* *Smaragdicoccus* และ *Williamsia* มีสกุล *Nocardia* เป็นตัวแทน วงศ์ (type genus)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 วงศ์ Segniliparaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 128:233(G-C) 250(A) 316:337(C-G) 418:425(C-G) 586:755(C-G) 599:639(C-G) 662:743(C-G) 987:1218(G-C) 1000:1040(A-G) และ 1059:1198(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Segniliparus

4.6 วงศ์ Tsukamurellaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 128:233(G-C) 250(U) 316:337(C-G) 418:425(C-G) 580:761(C-G) 599:639(C-G) 987:1218(G-C) 1000:1040(A-C) และ 1059:1198(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Tsukamurella ในอันดับย่อย Corynebacterineae นี้ พบว่ามีเชื้อจำนวน 2 สกุล ได้แก่ Hoyosella และ Tomitella ยังไม่สามารถจำแนกได้ว่าเป็น นสมาชิกอยู่ในวงศ์ใด (Jurado และคณะ. 2009 ; Katayama' และคณะ. 2010)

5. อันดับย่อย Frankineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 127:234(G-C) 209(R) 828(A) 833:853(U-G) 840:846(C-G) 844(A) 845(C) 1163:1173(G-C) 1164:1172(G-U) และ 1165:1171(G-C) มีสมาชิก 6 วงศ์ ได้แก่

5.1 วงศ์ Acidothermaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 184:193(C-U) 195(G) 196(C) 203:214(U-G) 589:650(U-A) 601:637(G-U) 602:636(A-U) 614:626(A-U) 841(U) 952:1229(U-A) 986:1219(U-A) 1059:1198(C-G) และ 1308:1329(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Acidothermus

5.2 วงศ์ Cryptosporangiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 195(U) 196(C) 601:637(A-U) 602:636(C-G) 841(U) 952:1229(C-G) 986:1219(A-U) 1042(U) 1059:1198(U-A) 1251(G) และ 1003:1037(A-C) ประกอบด้วยเชื้อ 2 สกุล ได้แก่ Cryptosporangium และ Fodinicola มีสกุล Cryptosporangium เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

5.3 วงศ์ Frankiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 184:193(A-C) 195(A) 196(U) 582:758(U-A) 601:637(G-U) 602:636(C-G) 841(C) 952:1229(U-A) 986:1219(A-U) 1059:1198(C-G) และ 1308:1329(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Frankia

5.4 วงศ์ Geodermatophilaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 157:164(A-U) 158:163(A-U) 184:193(A-C) 195(C) 196(A) 293:304(R-U) 601:637(G-U) 602:636(C-G) 841(A) 952:1229(U-A) 953:1228(U-A) 986:1219(U-A) 13 1059:1198(U-A) และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1027:1034(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 3 สกุล ได้แก่ Blastococcus Geodermatophilus และ Modestobacter มีสกุล Geodermatophilus เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

5.5 วงศ์ Nakamurellaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 184:193(A-C) 195(C) 196(A) 589:650(U-A) 601:637(A-U) 602:636(A-U) 670:736(U-A) 841(C) 952:1229(C-G) 955:1225(A-U) 986:1219(A-U) 1059:1198(U-A) 1120:1153(U-A) และ 1027:1034(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 3 สกุล ได้แก่ Humicoccus Nakamurella และ Saxeibacter มีสกุล Nakamurella เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

5.6 วงศ์ Sporichthyaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 184:193(A-G) 195(C) 196(A) 416:427(G-C) 600:638(U-G) 601:637(G-U) 602:636(C-G) 612:628(U-A) 841(U) 952:1229(U-A) 986:1219(A-U) 1042(A) และ 1059:1198(U-A) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Sporichthya

6. อันดับย่อย Glycomycineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 657:749(G-U) 672:734(C-G) 681:709(A-U) 831:855(U-G) 832:854(G-U) 833:853(G-C) 840:846(C-U) 952:1229(C-G) 1064:1192(G-G) และ 1117:1183(A-U) มีสมาชิก 1 วงศ์ คือ Glycomycetaceae ประกอบด้วยเชื้อ 3 สกุล ได้แก่ Glycomyces Haloglycomyces และ Stackebrandtia มีสกุล Glycomyces เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

7. อันดับย่อย Kineosporiineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 127:234(A-U) 142:221(C-U) 598:640(U-G) 840:846(A-C) 845(A) 986:1218(A-U) 1163:1173(G-U) 1164:1172(G-C) และ 1165:1171(G-A) มีสมาชิก 1 วงศ์ คือ Kineosporiaceae ประกอบด้วยเชื้อ 5 สกุล ได้แก่ Angustibacter Kineococcus Kineosporia Pseudokineococcus และ Quadrisphaera มีสกุล Kineosporia เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8. อันดับย่อย Micrococccineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 127:234(A-U) 598:640(U-G) 657:749(U-A) 953:1228(G-C) 986:1219(A-U) 987:1218(A-U) และ 1362(A) มีสมาชิก 15 วงศ์ ได้แก่

8.1 วงศ์ Beutenbergiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(C-G) 196(G) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(U) ประกอบด้วยเชื้อ 4 สกุล ได้แก่ *Beutenbergia* *Miniimonas* *Salana* และ *Serinibacter* มีสกุล *Beutenbergia* เป็นตัวแทน วงศ์ (type genus)

8.2 วงศ์ *Bogoriellaceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(A-G) 196(U) 342:347(U-G) 444:490(A-U) 580:761(C-A) 602:636(C-G) 14 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(A-U) 1361(G) และ 1383(U) ประกอบด้วยเชื้อ 2 สกุล ได้แก่ *Bogoriella* และ *Georgenia* มีสกุล *Bogoriella* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.3 วงศ์ *Brevibacteriaceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(C-G) 196(A) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(U-A) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-U) 1109(C) 1145(A) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ *Brevibacterium*

8.4 วงศ์ *Cellulomonadaceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(C-G) 196(U) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-U) 1109(C) 1145(A) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(Y) ประกอบด้วยเชื้อ 5 สกุล ได้แก่ *Actinotalea* *Cellulomonas* *Oerskovia* *Paraoerskovia* และ *Tropheryma* มีสกุล *Cellulomonas* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.5 วงศ์ *Dermabacteraceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(C-G) 196(U) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(U-A) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-G) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-U) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 4 สกุล ได้แก่ *Brachybacterium* *Dermabacter* *Devriesea* และ *Helcobacillus* มี สกุล *Dermabacter* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.6 วงศ์ Dermacoccaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(A-G) 196(C) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(U-A) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 7 สกุล ได้แก่ Branchiibius Calidifontibacter Demetria Dermacoccus Kytococcus Luteipulveratus และ Yimella มีสกุล Dermacoccus เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.7 วงศ์ Dermatophilaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(Y-K) 196(A) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(U-A) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 5 สกุล ได้แก่ Austwickia Dermatophilus Kineosphaera Mobilicoccus และ Piscicoccus มีสกุล Dermatophilus เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.8 วงศ์ Intrasporangiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(A-G) 196(G) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(U-A) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(C) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 19 สกุล ได้แก่ Arsenicococcus Fodinibacter Humibacillus Humihabitans Intrasporangium Janibacter Knoellia Kribbia Lapillicoccus Marihabitans Ornithinibacter Ornithinicoccus Ornithinimicrobium Oryzihumus Phycococcus Serinicoccus Terrabacter Terracoccus และ Tetrasphaera มีสกุล Intrasporangium เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.9 วงศ์ Jonesiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(A-G) 196(C) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(U-C) 823:877(A-C) 826:874(U-G) 827(G) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Jonesia

8.10 วงศ์ Microbacteriaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(G-R) 196(U) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(R) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 35 สกุล ได้แก่ *Agreia* *Agrococcus* *Agromyces* *Amnibacterium* *Aureobacterium* *Chryseoglobus* *Clavibacter* *Cryobacterium* *Curtobacterium* *Frigoribacterium* *Frondihabitans* *Glaciibacter* *Gulosibacter* *Herbiconiux* *Humibacter* *Klugiella* *Labeledella* *Leifsonia* *Leucobacter* *Marisediminicola* *Microbacterium* *Microcella* *Microterricola* *Mycetocola* *Okibacterium* *Phycicola* *Plantibacter* *Pseudoclavibacter* *Rathayibacter* *Rhodoglobus* *Salinibacterium* *Schumannella* *Subtercola* *Yonghaparkia* และ *Zimmermannella* มีสกุล *Microbacterium* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.11 วงศ์ *Micrococcaceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(W) 131:231(C-G) 196(C) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 13 สกุล ได้แก่ *Acaricomus* *Arthrobacter* *Auritidibacter* *Citricoccus* *Kocuria* *Micrococcus* *Nesterenkonia* *Renibacterium* *Rothia* *Sinomonas* *Stomatococcus* *Yaniella* และ *Zhihengliuella* มีสกุล *Micrococcus* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus) 16

8.12 วงศ์ *Promicromonosporaceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(A-G) 196(U) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(G-U) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 7 สกุล ได้แก่ *Cellulosimicrobium* *Isopterocola* *Myceligenans* *Promicromonospora* *Xylanibacterium* *Xylanimicrobium* และ *Xylanimonas* มีสกุล *Promicromonospora* เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

8.13 วงศ์ *Rarobacteraceae* รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(C-G) 196(A) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(G-U) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ *Rarobacter*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.14 วงศ์ Sanguibacteraceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(C-G) 196(U) 342:347(C-G) 444:490(A-U) 580:761(C-G) 602:636(G-U) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(C) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Sanguibacter

8.15 วงศ์ Yaniellaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 120(U) 131:231(A-G) 196(C) 342:347(C-G) 444:490(U-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(G) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Yaniella ในเวลาต่อมา Yassin และคณะ (2011) ได้ปรับย้ายให้เชื้อสกุล Yaniella ซึ่งเป็น เชื้อสกุลเดียวของ วงศ์นี้ไปเป็นสมาชิกอยู่ในวงศ์ Micrococcaceae ในอันดับย่อย Micrococcineae นี้พบว่ามีเชื้อจำนวน 2 สกุล ได้แก่ Koreibacter และ Luteimicrobium ยังไม่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นสมาชิกของวงศ์ใด (Hamada และ คณะ . 2010; Lee และ Lee.2010)

9. อันดับย่อย Micromonosporineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(A-U) 209(G) 534(G) 831:855(U-G) 832:854(G-Y) 833:853(U-G) 840:846(Y-G) 845(G) 955:1225(A-U) 986:1219(U-A) และ 987:1218(G-C) มีสมาชิก 1 วงศ์ คือ Micromonosporaceae ประกอบด้วย เชื้อ 30 สกุล ได้แก่ Actinaurispora Actinocatenispora Actinoplanes Allocatelliglobospora Amorposporangium Ampullariella Asanoa Catellatospora Catelliglobospora Catenuloplanes Couchioplanes Dactylosporangium Hamadaea Jishengella 17 Krasilnikovia Longispora Luedemannella Micromonospora Phytohabitans Pilimelia Planopolyspora Planosporangium Plantactinosporea Polymorphosporea Pseudosporangium Rugosimonospora Salinispora Spirilliplanes Verrucosisporea และ Virgisporangium มีสกุล Micromonospora เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

10. อันดับย่อย Propionibacterineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(A-U) 598:640(U-A) 657:749(G-C) 828(U) 829:851(A-C) 832:854(U-C) 833:853(G-U) 952:1229(C-G) และ 986:1219(U-A) มีสมาชิก 2 วงศ์ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10.1 วงศ์ Nocardioideae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 328(C) 407:435(A-U) 451(G) 453(C) 819(U) 825:875(G-C) 827(U) 828(A) 832:854(G-G) 833:853(U-C) และ 844(C) ประกอบด้วยเชื้อ 9 สกุล ได้แก่ Actinopolymorpha Aeromicrobium Hongia Flindersiella Kribbella Marmoricola Nocardioides Pimelobacter และ Thermasporomyces มีสกุล Nocardioides เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

10.2 วงศ์ Propionibacteriaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 328(U) 407:435(C-G) 451(A) 453(G) 819(G) 825:875(A-U) 827(C) 828(U) 832:854(U-C) 833:853(G-U) และ 844(U) ประกอบด้วยเชื้อ 16 สกุล ได้แก่ Aestuariimicrobium Arachnia Auraticoccus Brooklawnia Friedmanniella Granulicoccus Luteococcus Microlunatus Micropruina Propionibacterium Propionicicella Propioniciclava Propionicimonas Propioniferax Propionimicrobium และ Tessaracoccus มีสกุล Propionibacterium เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

11. อันดับย่อย Pseudonocardineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 127:234(G-C) 564(U) 672:734(U-G) 831:855(U-G) 832:854(G-Y) 833:853(U-G) 952:1229 (U-A) และ 986:1219(U-A) มีสมาชิก 2 วงศ์ ได้แก่

11.1 วงศ์ Actinosynnemataceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ อยู่ ตำแหน่งที่ 211(A) 480(G) และ 142:221(C-C) มีเชื้อสกุล Actinosynnema เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus) ในเวลาต่อมา Lebeda และคณะ (2011) ได้ปรับย้ายเชื้อแอกติโนมัยซีทสกุลต่างๆ ในวงศ์นี้ ทั้งหมด ให้ไปเป็นสมาชิกอยู่ในวงศ์ Pseudonocardiaceae

11.2 วงศ์ Pseudonocardiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 211(G) 480(U) และ 142:221(C-G) ประกอบด้วยเชื้อ 30 สกุล ได้แก่ Actinoalloteichus Actinobispora Actinokineospora Actinomycetospora Actinophytocola Actinosynnema Alloactinosynnema Allokutzneria Amycolata Amycolatopsis Crossiella Faenia Goodfellowiella Haloechinothrix Kibdelosporangium Kutzneria Lechevalieria Lentzea Prauserella Pseudoamycolata Pseudonocardia Saccharomonospora Saccharopolyspora Saccharothrix 18 Sciscionella Streptoalloteichus Thermobispora Thermocrisium Umezawaea และ Yuhushiella มีสกุล Pseudonocardia เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. อันดับย่อย Streptomycineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(G-C) 449(A) 672:734(C-G) 950:1231(U-G) 952:1229(U-A) 955:1225(C-G) 965(C) 986:1219(A-U) และ 1362(C) มีสมาชิก 1 วงศ์ คือ Streptomycetaceae ประกอบด้วยเชื้อ 10 สกุล ได้แก่ Actinopycnidium Actinosporangium Chainia Elytrosporangium Kitasatoa Kitasatospora Microellobosporia Streptacidiphilus Streptomyces และ Streptoverticillium มีสกุล Streptomyces เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

13. อันดับย่อย Streptosporangineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 127:234(A-U) 829:857(G-C) 830:856(G-C) 953:1228(U-A) 950:1231(U-A) 955:1225(C-G) 986:1219(A-U) และ 987:1218(A-U) มีสมาชิก 3 วงศ์ ได้แก่

13.1 วงศ์ Nocardiosporeae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 440:497(U-U) 485(G) 501:544(G-C) 502:543(A-U) 833:853(U-G) และ 1355:1367(G-C) ประกอบด้วยเชื้อ 6 สกุล ได้แก่ Haloactinospora Marinactinospora Murinocardiosis Nocardiosis Streptomonospora และ Thermobifida มีสกุล Nocardiosis เป็น ตัวแทนวงศ์ (type genus)

13.2 วงศ์ Streptosporangiaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 440:497(C-G) 485(U) 501:544(C-G) 502:543(G-C) 833:853(U-G) และ 1355:1367(A-U) ประกอบด้วยเชื้อ 11 สกุล ได้แก่ Acrocarpospora Herbidospora Microbispora Microtetraspora Nonomurea Planobispora Planomonospora Planotetraspora Sphaerisporangium Streptosporangium และ Thermopolyspora มีสกุล Streptosporangium เป็น ตัวแทนวงศ์ (type genus)

13.3 วงศ์ Thermomonosporaceae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ตำแหน่งที่ 440:497(C-G) 501:544(C-G) 502:543(G-C) 831:855(G-G) 843(U) 844(A) และ 1355:1367(A-U) ประกอบด้วยเชื้อ 6 สกุล ได้แก่ Actinoallomurus Actinocorallia Actinomadura Excellospora Spirillospora และ Thermomonospora มีสกุล Thermomonospora เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus)

ในอันดับย่อย Streptosporangineae นี้พบว่ามีเชื้อในสกุล Sinosporangium ยังไม่สามารถ จำแนกได้ว่าเป็นสมาชิกของวงศ์ใด (Zhang และคณะ. 2011)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ในเวลาต่อมาได้มีการพบเชื้อแอกติโนมัยสีทเพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งในบางสกุลเป็นเชื้อ แอกติโนมัยสีทที่มีความสัมพันธ์แตกต่างจากกลุ่มที่มีอยู่เดิมในระดับวงศ์หรือในระดับอันดับย่อย ทำให้อันดับ Actinomycetales มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจากที่ Zhi และคณะ (2009) ได้เสนอไว้ ทั้งใน ระดับวงศ์และในระดับอันดับย่อย ดังนี้

1. อันดับย่อย Jiangellineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 127:234(G-C) 598:640(C-G) 672:734(G-C) 831:855(U-A) 833:853(G-C) 840:846(A-U) 950:1231(G-C) 952:1229(G-C) 955:1225(G-U) 986:1219(U-G) และ 987:1218(C-G) มีสมาชิก 1 วงศ์คือ Jiangellaceae ประกอบด้วยเชื้อ 2 สกุล ได้แก่ Jiangella และ Haloactinopolyspora มี สกุล Jiangella เป็นสกุลมาตรฐาน (Tang และคณะ. 2011)
2. วงศ์ Demequinaceae เป็นสมาชิกใหม่ในอันดับย่อย Micrococccineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120 (A) 131:231(C-G) 196(A) 342:347(C-G) 444:490 (A-U) 580:761(C-G) 602:636(C-G) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874 (C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(C) ประกอบด้วยเชื้อ 1 สกุล คือ Demequina (Ue และคณะ. 2011)
3. วงศ์ Ruaniaceae เป็นสมาชิกใหม่ในอันดับย่อย Micrococccineae รูปแบบของ 16S rRNA gene signatures nucleotides อยู่ ตำแหน่งที่ 120(A) 131:231(A-G) 196(C) 342:347(C-G) 444:490 (C-U) 580:761(C-G) 602:636(S-K) 670:736(A-U) 822:878(G-C) 823:877(G-C) 826:874(C-G) 827(U) 843(U) 950:1231(U-A) 1047:1210(G-C) 1109(C) 1145(G) 1309:1328(G-C) 1361(G) และ 1383(U) ประกอบด้วยเชื้อ 2 สกุล ได้แก่ Haloactinobacterium และ Ruania มีสกุล Ruania เป็นตัวแทนวงศ์ (type genus) (Tang และคณะ. 2010)

หมายเหตุ

A คือ อะดีนีน (adenine)

C คือ ไซโตซีน (cytosine)

G คือ กวานีน (guanine)

U คือ ยูราซิล (uracil)

K คือ คีโตน (keto) หมายถึง ลำดับนิวคลีโอไทด์อาจเป็น G หรือ U

R คือ เพียวรีน (purine) หมายถึง ลำดับนิวคลีโอไทด์อาจเป็น G หรือ A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

W คือ วิก บอนด์ (weak bonds) หมายถึง ลำดับนิวคลีโอไทด์อาจเป็น A หรือ U

Y คือ ไพริมิดีน (pyrimidine) หมายถึง ลำดับนิวคลีโอไทด์อาจเป็น U หรือ C

2.4 การคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก

แอกติโนมัยสีทเป็นแบคทีเรียที่พบอยู่ทั่วไปในดิน ในดินนอกจากจะมีเชื้อแอกติโนมัยสีทแล้ว ยังมีสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นอีกหลายชนิดอาศัยอยู่ เช่น แบคทีเรีย รา และโปรโตซัว โดยสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ทำให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ ด้วยเหตุที่ในดินมีสิ่งมีชีวิตอยู่หลายชนิด ดังนั้นการคัดแยก เชื้อแอกติโนมัยสีทจึงจำเป็นต้องทำการกำจัดเชื้อชนิดอื่นก่อน โดยอาศัยลักษณะพิเศษของเชื้อ แอกติโนมัยสีทที่แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตทั่วไป คือ สามารถสร้างสปอร์ที่ทนต่อความแห้งแล้ง ทนต่อ ความร้อน และทนต่อสารเคมีได้ (Miyadoh. 1997) ในกลุ่มของเชื้อแอกติโนมัยสีทที่พบในดิน เชื้อ แอกติโนมัยสีทสกุล Streptomyces พบได้เป็นจำนวนมากที่สุด เนื่องจากเชื้อสกุลนี้เจริญเติบโตง่าย และรวดเร็ว ทำให้เกิดการแย่งและบดบังการเจริญของเชื้อแอกติโนมัยสีทสกุลอื่นๆ ดังนั้น จำเป็นต้องมีการนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก เช่น เทคนิคการเพิ่ม จำนวนเชื้อแอกติโนมัยสีทที่ต้องการในตัวอย่างดิน (enrichment) หรือเทคนิคการเตรียมดินตัวอย่าง (pretreatment) เพื่อลดจำนวนหรือขจัดเชื้อในสกุล Streptomyces และเชื้อจุลินทรีย์ชนิดอื่นๆ ที่ไม่ ต้องการ (Hayakawa. 2008) การคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากมีเทคนิคในการคัดแยกหลายวิธี ได้แก่

2.4.1 การใช้แบคเทอริโอเฟจ(bacteriophage)(Kurtboke.2003)

เฟจ (phage) ถูกใช้ในการกำจัดเชื้อแบคทีเรียในกลุ่มที่ไม่ต้องการ ทำให้สามารถแยกเชื้อ กลุ่มเป้าหมายได้ โดยเฟจมีความไวต่อแบคทีเรียทั่วไป ซึ่งเป็นแบคทีเรียที่ขัดขวางการเจริญของเชื้อ แอกติโนมัยสีทหายาก การใช้แบคเทอริโอเฟจในการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากอาจใช้เฟจที่มี ความจำเพาะกับแบคทีเรียมากกว่า 1 สปีชีส์เรียกว่า โพลีวาเลนท์เฟจ (polyvalent phages) เพื่อลดจำนวนโคโลนีของแบคทีเรียที่ไม่ต้องการบนจานอาหาร ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้มีการตรวจพบเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากและเชื้อแอกติโนมัยสีทสายพันธุ์ใหม่ได้ ตัวอย่างเช่น การใช้แบคเทอริโอเฟจของเชื้อ Bacillus (Bacillus phages) และการใช้แบคเทอริโอเฟจของเชื้อ Streptomyces (Streptomyces phages) เป็นต้น จากการเจือจางตัวอย่างที่ต้องการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากด้วย สารละลายโพลีวาเลนท์เฟจความเข้มข้นต่างๆ แทนการใช้น้ำกลั่นหรือน้ำเกลือ แล้วปล่อยให้ทิ้งไว้เป็นเวลา 2 ชั่วโมง แล้วนำสารละลายที่ได้เพาะลงบนอาหารที่ใช้แยกเชื้อ พบว่าสามารถลดจำนวนเชื้อที่ไม่ต้องการได้ โดยเมื่อใช้สารละลายโพลีวาเลนท์เฟจที่ความเข้มข้น 10^{10-12} pfu ต่อมิลลิลิตรจะลด จำนวนเชื้อที่ไม่ต้องการได้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 การใช้เทคนิคการเตรียมตัวอย่าง (pretreatment techniques) (Hayakawa. 2003)

เป็นการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากโดยใช้เทคนิคการเตรียมตัวอย่างวิธีต่างๆ ร่วมกับ การใช้อาหารเลี้ยงเชื้อที่เหมาะสม และมีการเติมสารปฏิชีวนะลงไปในการเลี้ยงเชื้อด้วยการเพิ่ม โอกาสเพื่อให้สามารถแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากได้ดีขึ้นมักทำโดยใช้กลยุทธ์ ดังนี้

2.4.2.1 การขจัดเชื้อสกุล *Streptomyces* และจุลินทรีย์ชนิดอื่น เป็นการขจัดหรือลดปริมาณจุลินทรีย์ชนิดอื่นที่ไม่ต้องการ รวมทั้งเชื้อสกุล *Streptomyces* ซึ่งจัดเป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่พบได้ทั่วไปและมีอยู่ เป็นจำนวนมากในดิน โดยจะใช้คุณสมบัติที่แตกต่างกันของสปอร์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทในแต่ละสกุล การเตรียมตัวอย่าง (pretreatment) มีหลายวิธี ได้แก่

(1) การใช้ความร้อนแห้ง (dry heating) การให้ความร้อนแห้งแก่ตัวอย่างดินแห้งที่อุณหภูมิ 100 หรือ 120 องศาเซลเซียส สามารถลดจำนวนโคโลนีของแบคทีเรียที่สร้างเส้นใยและเชื้อสกุล *Streptomyces* ได้ ในขณะที่เชื้อแอกติโนมัยสีทหายากในบางสกุล เช่น *Microbispora* และ *Streptosporangium* ยังคงมี ชีวิตรอดอยู่ได้ โดยผลลัพธ์ของวิธีนี้สามารถคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากได้หลายสกุล เช่น *Actinomadura* *Kutzneria* *Microbispora* *Microtetraspora* *Nonomuraea* *Saccharomonospora* *Streptosporangium* และ *Thermobifida*

(2) การใช้สารเคมีฆ่าเชื้อ (chemical germicides) ความทนทานต่อสารเคมีของสปอร์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทชนิดต่างๆ สามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการคัดเลือกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากได้อย่างจำเพาะ (specific rare actinomycetes) ความทนทานของสปอร์ต่อสารเคมีฆ่าเชื้อ เช่น สารละลายฟีนอล (phenol) ความเข้มข้นร้อยละ 1.5 สารละลายคลอร์เฮกซิดีนกลูโคเนต (chlorhexidine gluconate) ความเข้มข้นร้อยละ 0.01 และสารละลายเบนซีโทเนียมคลอไรด์ (benzethonium chloride) ความเข้มข้นร้อยละ 0.01สามารถใช้เป็นวิธีในการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากได้ซึ่งสรุปได้ดังตารางที่ 2.1

(3) การใช้การปั่นเหวี่ยงด้วยแรงที่แตกต่าง (differential centrifugation) เชื้อแอกติโนมัยสีทบางกลุ่มสร้างซุโอสปอร์ (zoospore) ที่สามารถเคลื่อนที่ ได้โดยใช้แฟลกเจลลา เช่น *Actinoplanes* *Dactylosporangium* *Actinokineospora* *Actinosynnema* และ *Kineosporia* เป็นต้น การปั่นเหวี่ยงสามารถนำมาใช้ในการคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทที่เคลื่อนที่ออกจากเชื้อสกุล *Streptomyces* และเชื้อแอกติโนมัยสีทสกุลอื่นที่ไม่เคลื่อนที่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2.2 การเพิ่มจำนวนเชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก (enrichment of rare actinomycete populations)

(1) การเพิ่มจำนวนก่อนการบ่ม (prior incubation of the substrate) เป็นการเพิ่มจำนวนเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากในตัวอยางที่ต้องการแยกก่อน เพาะลงบนจานอาหาร ซึ่งอาจทำโดยการบ่มตัวอย่างดินโดยตรงลงบนจานเลี้ยงเชื้อที่มีอาหารเฉพาะ เพื่อเพิ่มจำนวนเชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก เช่น *Microbispora* และ *Microtetrasporea* การเตรียม ตัวอย่างดินด้วยแคลเซียมคาร์บอเนต (calcium carbonate) ในสภาวะควบคุมสามารถเพิ่มจำนวนเชื้อ *Actinokineosporea* spp. ได้ดี หรือการใช้สารละลายฟอสเฟตบัฟเฟอร์-ซอยเอ็กแทรกท์ (phosphate buffer-soil extract) สามารถเพิ่มจำนวนเชื้อแอกติโนมัยสีทที่สร้างซุโอสปอร์ เช่น *Actinokineosporea*, *Actinosynnema*, *Catenuloplanes*, *Cryptosporangium*, *Dactylosporangium*, *Geodermatophilus*, *Kineosporea* และ *Sporichthya* ได้เช่นกัน

ตารางที่ 2.1 ค่าร้อยละของสปอร์หรือเซลล์ของเชื้อที่อยู่รอดเมื่อแยกด้วยเทคนิคการใช้สารเคมี (Hayakawa. 2003)

Genus	structure	survival % ^{a)}		
		1.5% phenol	0.01% BC	0.01% CG
Actinomycetes				
<i>Micromonosporaceae</i>				
<i>Actinoplanes</i> (2) ^{b)}	Sporangiospores	0	0	0
<i>Dactylosporangium</i> (2)	Aleuriospores	0	51	0
	Sporangiospores	0	0	0
<i>Micromonospora</i> (5)	Aleuriospores	76	1	5
<i>Nocardiaceae</i>				
<i>Nocardia</i> (1)	Athrospores	0	0	2
<i>Pseudonocardiaceae</i>				
<i>Saccharomonospora</i> (1)	Aleuriospores	0	0	0
<i>Streptomycetaceae</i>				
<i>Streptomyces</i> (8)	Athrospores	1	0	2
<i>Streptosporangiaceae</i>				
<i>Microbispora</i> (2)	Athrospores	53	70	63
<i>Microtetraspora</i> (3)	Athrospores	1	70	81
<i>Nonomuraea</i> (2)	Athrospores	1	4	17
<i>Streptosporangium</i> (5)	Sporangiospores	12	26	22
<i>Thermomonosporaceae</i>				
<i>Actinomadura</i> (3)	Athrospores	57	0	14
Other bacteria				
Gram-positive rods				
<i>Bacillus</i> (1)	Endospores	91	63	82
	Vegetative cells	0	0	0
Gram-negative aerobes				
<i>Pseudomonas</i> (2)	Vegetative cells	0	0	0

^{a)} หลังจากบ่มที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที

BC คือ benzethonium chloride CG คือ chlorhexidine gluconate

^{b)} จำนวนสปอร์ที่ทำกรทดสอบ

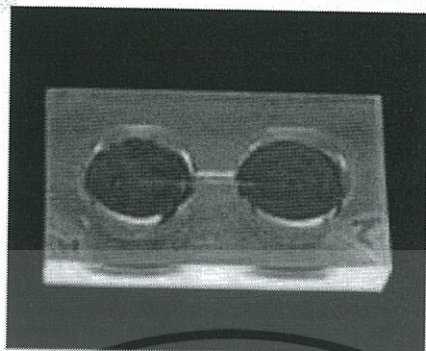
(2) การใช้สารเคมีเป็นตัวดึงดูด(chemotaxis)

เป็นการแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทที่สามารถเคลื่อนที่ได้ โดยใช้หลักของการ

เคลื่อนที่เข้าหาหรือหนีห่างจากสารเคมีของเชื้อแอคติโนมัยซีทที่สามารถเคลื่อนที่ได้ มักใช้อุปกรณ์ พิเศษที่เรียกว่า ลูไซท์ เพลท (Lucite plate) (รูปที่ 2.3) ซึ่งมีความหนา 9 มิลลิเมตร และมีหลุม (well) รูปทรงกระบอก 2 หลุม หลุมหนึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 24 มิลลิเมตร ส่วนอีกหลุมหนึ่งมีขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง 32 มิลลิเมตร หลุมทั้งสองจะเชื่อมต่อกันด้วยช่อง (channel) ขนาดกว้าง 2 มิลลิเมตร และลึก 3 มิลลิเมตร นำดินตัวอย่างที่ฝังให้แห้งแล้วน้ำหนัก 0.5 กรัม ใส่ลงในแต่ละหลุม จากนั้นเติมน้ำกลั่นปราศจากเชื้อ บ่มที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เติมน้ำบัฟเฟอร์ที่เป็นตัวดึงดูด (chemotaxis buffer) ซึ่งมี

ส่วนผสมของสารที่มีผลดึงดูดให้เชื้อแอคติโนมัยซีทเคลื่อนที่ เข้าหา (attractants) เช่น โปแทสเซียมคลอไรด์
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(KCl) คอลลิดีน (collidine) และวานิลลิน (vanillin) ลงในหลอดแก้วแคปิลลารี (glass capillary tube) ขนาด 1 ไมโครลิตร แล้ววางลงในช่อง (channel) เพื่อเก็บซุโอสปอร์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทที่เคลื่อนที่เข้ามา จากนั้นนำสปอร์ที่อยู่ในหลอดแก้ว แคปิลลารีมาเจือจาง แล้วเพาะลงบนจานอาหารเลี้ยงเชื้อ

รูปที่ 2.3 ลูกไซท์ เพลท (Hayakawa. 2008)

(3) การใช้เหยื่อล่อ(baiting)

เทคนิคการใช้ละอองเกสรดอกไม้เป็นเหยื่อล่อ (pollen-baiting technique) เป็นวิธีที่ประยุกต์มาจากวิธีการแยกราน้ำซึ่งนักวิทยาศาสตร์หลายท่านใช้สำหรับแยกเชื้อ *Actinoplanes* spp. แม้ว่าเหยื่อต่างๆ เช่น ละอองเกสรดอกไม้ (pollen) หนังกู (snake skin) ใบหญ้า (grass leaves) และขนสัตว์ เล็ยงลูกด้วยนม สามารถใช้ดึงดูดซุโอสปอร์ของ *Actinoplanes* ได้ แต่เหยื่อที่นิยมใช้มากที่สุด คือ ละอองเกสร (pollen grains) ของสน (*Pinus*) เนื่องจากอยู่ในถุงหุ้มและสามารถลอยน้ำได้ตลอด ทำให้ซุโอสปอร์ของเชื้อว่ายเข้ามายึดติดและมีอากาศเพียงพอต่อการเจริญ

2.4.2.3 การใช้อาหารเลี้ยงเชื้อสำหรับการคัดเลือก(selective nutrient media)

โดยทั่วไปแล้วเชื้อแอกติโนมัยสีทมีข้อเสียเปรียบจุลินทรีย์ชนิดอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในแหล่งธรรมชาติเดียวกันเมื่อเจริญร่วมกันบนอาหารเลี้ยงเชื้อ เนื่องจากเจริญได้ช้ากว่า ดังนั้น อาหารที่ใช้แยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากจึงต้องออกแบบให้มีผลขัดขวางการเจริญของจุลินทรีย์ คู่แข่ง และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการเจริญของเชื้อแอกติโนมัยสีท อาหารที่ใช้ในการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากต้องเป็นอาหารที่ไม่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากอาหารที่อุดมสมบูรณ์ จะทำให้ *Streptomyces* และแบคทีเรียอื่นเจริญได้ดีมาก เป็นผลให้พบจำนวนโคโลนีของเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากได้น้อยลง เชื้อแอกติโนมัยสีทหายาก เช่น *Microbispora* และ *Streptosporangium* ต้องการสารอาหารในปริมาณน้อยสำหรับการสร้างสปอร์ ตัวอย่างอาหารที่ใช้ในการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีท เช่น อาร์จินิน วิตามิน เอการ์ (arginine vitamin agar) และฮิวมิกแอซิด-วิตามิน เอการ์ (humic acid-vitamin agar) ที่มีการเติมสารละลายวิตามินลงไปด้วย เนื่องจากเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากหลายชนิดต้องการวิตามิน-บี เพื่อใช้ในการเจริญ อาหารฮิวมิกแอซิด-วิตามิน เอการ์ (humic acid-vitamin agar) เป็นเอกสารที่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเอกสารที่ขอใช้เท่านั้น มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

vitamins agar) ประกอบด้วยกรดฮิวมิก (humic acids) ซึ่งเป็นแหล่งคาร์บอนและไนโตรเจนที่ แบคทีเรียในดินทั่วไปไม่สามารถใช้ได้ บนอาหารนี้สามารถพบเชื้อแอคติโนมัยสีทหลาย ชนิดเจริญได้ เช่น *Microbispora* *Micromonospora* และ *Streptosporangium* ในขณะที่จำกัดการเจริญของแบคทีเรียที่ไม่สร้างเส้นใย นอกจากนี้เชื้อแอคติโนมัยสีทหลายชนิดที่เจริญบนอาหารชนิดนี้ จะสร้างสปอร์ที่มีลักษณะสมบูรณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการจำแนกเชื้อเบื้องต้นทางสัณฐานวิทยาได้

2.4.2.4 การใช้สารปฏิชีวนะ

การเติมสารปฏิชีวนะลงในอาหารที่ใช้แยกเชื้อแอคติโนมัยสีทสามารถเพิ่ม โอกาสในการคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยสีทได้ สารปฏิชีวนะที่ใช้นี้มักเป็นสารลดการปนเปื้อนของเชื้อรา เช่น ไซโคลเฮกซิมไมด์ (cycloheximide) นิสเตติน (nystatin) และไพมาริซิน (pimaricin) เป็นต้น สำหรับการลดการปนเปื้อนของเชื้อแบคทีเรีย มักนิยมใช้สารปฏิชีวนะหลายชนิดร่วมกัน เช่น การใช้เพนนิซิลิน-จี (penicillin G) ร่วมกับโพลีมิกซิน-บี (polymyxin B) ในการคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยสีทจากดิน และการใช้ไตรเมโทพริม (trimethoprim) ร่วมกับกรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) เป็นต้น นอกจากนี้สารปฏิชีวนะยังสามารถใช้คัดแยกเชื้อแอคติโนมัยสีทหลายเฉพาะกลุ่มได้ เช่น การใช้ ทูนิคามัยซิน (tunicamycin) สำหรับแยกเชื้อสกุล *Micromonospora* การใช้ลิวโคมัยซิน (leucomycin) สำหรับแยกเชื้อสกุล *Streptosporangium* เป็นต้น การใช้สารปฏิชีวนะชนิดที่แตกต่าง ร่วมกันสามารถใช้คัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยสีทที่เฉพาะในระดับสกุลหรือระดับสปีชีส์ได้เช่นการใช้กานามัยซิน (kanamycin) นอร์ฟลอกซาซิน (norfloxacin) และกรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) ร่วมกันสำหรับคัดแยกเชื้อ *Microtetraspora* spp. การใช้ฟราดิโอมัยซิน (fradiomycin) กานามัยซิน (kanamycin) กรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) และไตรเมโทพริม (trimethoprim) ร่วมกันสำหรับคัดแยกเชื้อ *Actinokineospora* spp. และการใช้กานามัยซิน (kanamycin) โจซามัยซิน (josamycin) กรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) และไลโซไซม์ (lysozyme) ร่วมกันสำหรับคัดแยกเชื้อ *Actinomadura viridis* เป็นต้น

2.4.3 การใช้คลื่นไมโครเวฟ(microwaves)และการให้กระแสไฟฟ้าเป็นระยะ(electric pulses) (Terekhova.2003)

2.4.3.1 การใช้รังสีความถี่ยิ่งยวด(superhigh frequency radiation,SHF)

รังสีความถี่ยิ่งยวดหรือไมโครเวฟ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฆ่าเชื้อได้ทั้งแบบสเตอริไลเซชัน (sterilization) และพาสเจอร์ไรเซชัน (pasteurization) ผลของไมโครเวฟที่มีต่อ แบคทีเรีย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดไม่ทนความร้อนนั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการฉายรังสีและความเข้มข้นของจุลินทรีย์เริ่มต้นจุลินทรีย์ที่สร้างสปอร์สามารถทนต่อไมโครเวฟได้มากกว่าจุลินทรีย์ที่ไม่มีสปอร์ ดังนั้น จึงสามารถนำไมโครเวฟมาใช้ในการแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทได้ โดยแผ่รังสี ไมโครเวฟลงใน สารละลายดินตัวอย่าง ซึ่งใช้ความถี่และกำลังไฟฟ้าในอัตราต่างๆ แล้วค่อยนำสารละลายดินตัวอย่างนั้นมาเพาะลงบนอาหารเลี้ยงเชื้อที่มีการเติมหรือไม่มีการเติมสารปฏิชีวนะ

2.4.3.2 การให้กระแสไฟฟ้าเป็นระยะ (electric pulses) การให้กระแสไฟฟ้าสลับเป็นช่วงๆ สามารถใช้ฆ่าเชื้อแบคทีเรียได้ โดยมีผลทำให้เกิดอิเล็กโทรพอเรชัน (electroporation) ต่อตัวเซลล์แบคทีเรีย หลักการนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากได้เช่นเดียวกัน โดยการนำตัวอย่างสารละลายดินมาผ่านกระแสไฟฟ้าเป็นระยะๆ จากการทดลองพบวาสปอร์ของเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากมีความ ทนทานต่อกระแสไฟฟ้าได้ดีกว่าสปอร์ของเชื้อสกุล *Streptomyces* ดังนั้นวิธีนี้จึงทำให้สามารถเพิ่มอัตราการแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากได้มากขึ้น และสามารถลดอัตราการพบเชื้อในสกุล *Streptomyces* ให้น้อยลงได้

2.4.3.3 การใช้รังสีความถี่สูงสุด (extreme high frequency radiation, EHF)

รังสีความถี่สูงสุดสามารถใช้ยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์บางชนิดได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการนำรังสีความถี่สูงสุดมาใช้ในการแยกเชื้อจุลินทรีย์ที่ทนต่อรังสีชนิดนี้ได้ ซึ่งได้มีการศึกษา การแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายาก โดยการใช้อุณหภูมิสูงสุดแผ่ลงบนสารละลายดินตัวอย่างที่ ความยาวคลื่นต่างๆ พบว่าสามารถลดจำนวนเชื้อแบคทีเรียปนเปื้อนอื่นๆ ได้ดีทำให้เพิ่มโอกาสในการค้นพบเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากได้มากขึ้น

2.4.4 ตัวอย่างการแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายาก

การแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากโดยใช้เทคนิคการเตรียมตัวอย่าง (pretreatment) หลายวิธีร่วมกัน สามารถแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากเฉพาะสกุลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยตัวอย่าง วิธีการแยกเชื้อแอคติโนมัยซีทหายาก แสดงดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 วิธีการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากจากดิน (Hayakawa, 2003)

Pretreatment	Media ^{a)}	Genera selected	References
Physical: Dry heat at 120°C for 1 h	AV agar, MC agar, MGA-SE agar or salts-starch agar with cycloheximide, nystatin, polymixin B and penicillin	<i>Actinomadura</i> , <i>Kutzneria</i> , <i>Microbispora</i> , <i>Microtetraspora</i> , <i>Nonomuraea</i> , <i>Saccharomonospora</i> , <i>Streptosporangium</i> and <i>Thermobifida</i>	Nonomura และ Ohara, 1969 a, b, 1971 a, b, c, d, 1974
Physical and enrichment: Dry heat at 120°C (or 100°C) for 1 h and cultivation on agar	AV agar, GAC agar, MGA-SE agar or soil-extract agar with cycloheximide, nystatin, polymixin B and penicillin	<i>Actinomadura</i> , <i>Microbispora</i> , <i>Microtetraspora</i> and <i>Streptosporangium</i>	Nonomura และ Ohara, 1969 a, b, 1971 a, b
Chemical: Phenol 1.5%	HV agar with nalidixic acid and tunicamycin	<i>Micromonospora</i>	Hayakawa และคณะ, 1991a
Chloramine-T	HV agar	<i>Herbidospora</i> , <i>Microbispora</i> , <i>Microtetraspora</i> , <i>Nonomuraea</i> and <i>Streptosporangium</i>	Hayakawa และคณะ, 1997
Physical and chemical: Dry heat at 110°C for 1 h and phenol 1.0%	HV agar with kanamycin, josamycin, lysozyme and nalidixic acid	<i>Actinomadura viridis</i>	Hayakawa และคณะ, 1995a
Dry heat at 120°C for 1 h and phenol 1.5%-CG 0.01%	HV agar with nalidixic acid	<i>Microbispora</i>	Hayakawa และคณะ, 1991a
Dry heat at 120°C for 1 h and BC 0.01% (or 0.03%)	HV agar with nalidixic acid and leucomycin (or tunicamycin)	<i>Streptosporangium</i> or <i>Dactylosporangium</i>	Hayakawa และคณะ, 1991b
Dry heat at 110°C for 1 h and BC 0.05%	LSV-SE agar with kanamycin, nalidixic acid and norfloxacin	<i>Microtetraspora</i>	Hayakawa และคณะ, 1996
Enrichment: Chemotaxis (γ -collidine, vanillin)	HV agar with nalidixic acid	<i>Actinoplanes</i> , <i>Catenuloplanes</i> , <i>Dactylosporangium</i> and <i>Virgosporangium</i>	Hayakawa และคณะ, 1991c, 1995b
Enrichment and physical: Pollen-baiting and drying	HV agar with nalidixic acid	<i>Actinoplanes</i>	Hayakawa และคณะ, 1991d
Rehydration (30°C, 90 min) and centrifugation (1,500×g, 20 min)	HV agar with nalidixic acid and trimethoprim	<i>Actinoplanes</i> , <i>Actinokineospora</i> , <i>Actinosynema</i> , <i>Catenuloplanes</i> , <i>Cryptosporangium</i> , <i>Dactylosporangium</i> , <i>Geodermatophilus</i> , <i>Kineospora</i> and <i>Sporichthya</i>	Hayakawa และคณะ, 2000
CaCO ₃ , rehydration and centrifugation	HV agar with fradiomycin, kanamycin, nalidixic acid and trimethoprim	<i>Actinokineospora</i>	Otogura และคณะ, 2001

^{a)} ทั้ง HV agar และ LSV-SE agar มีส่วนผสมของสารยับยั้งเชื้อราไซโคลเฮกซิมไมด์ (cycloheximide)

Hayakawa และ Nonomura (1989) ได้คิดวิธีการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากจากดินโดยนำตัวอย่างดินมาผสมกับสารละลายซึ่งประกอบด้วยสารสกัดจากยีสต์ (yeast extract) ความเข้มข้นร้อยละ 6 และโซเดียมโดเดซิลซัลเฟต (sodium dodecyl sulfate, SDS) ความเข้มข้นร้อยละ 0.05 แล้วนำไปบ่มที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 20 นาที เจือจางสารละลายที่ได้ด้วยน้ำกลั่น แล้วนำไปเพาะเลี้ยงลงบนอาหารฮิวมิกแอซิด-วิตามิน เอการ์ (humic acid-vitamins agar) ที่เติมสารปฏิชีวนะ คือ กรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) ออกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีสืบค้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่เชิงพาณิชย์แก่บุคคลอื่นไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเข้มข้น 20 มิลลิกรัมต่อลิตร พบว่าสารสกัดจากยีสต์ (yeast extract) และการให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส จะกระตุ้นการงอกของสปอร์ การแยก เชื้อแอกติโนมัยซีทด้วยวิธีนี้ สามารถเพิ่มปริมาณการแยกเชื้อแอกติโนมัยซีทได้ร้อยละ 40 และลด ปริมาณเชื้อแบคทีเรียได้ร้อยละ 20 ซึ่งจำนวนแบคทีเรียจะลดลงเหลือน้อยกว่าร้อยละ 10 เมื่อมีการเติมกรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) ลงไปในอาหารที่ใช้แยกเชื้อ

Suzuki และคณะ (1999) แยกเชื้อแอกติโนมัยซีทสกุล *Sporichthya* ได้โดยนำตัวอย่างดินที่ผึ่ง จนแห้งแล้วไปอบที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที หลังจากนั้นนำไปแช่ใน สารละลายซึ่งประกอบด้วยหางนม (skim milk) ความเข้มข้นร้อยละ 0.1 ในสารละลายกรดมอร์โฟ-ลีนโพรเพนซัลโฟนิค (morpholinepropanesulfonic acid, MOPS) ความเข้มข้น 10 มิลลิโมลาร์ ค่าความเป็นกรด-ด่าง เท่ากับ 8 บ่มที่อุณหภูมิ 27 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที วิธีนี้สามารถ กระตุ้นให้สปอร์ที่เคลื่อนที่ได้ เคลื่อนที่ ออกมาอยู่ในสารละลาย นำไปปั่นเหวี่ยงที่ 1000×g เป็นเวลา 10 นาที นำส่วนใสไปเพาะเลี้ยงบนอาหารฮิวมิก แอซิด-วิตามิน-เจลแลนแกม (humic acid - vitamin - gellan gum medium, HVG)

Hayakawa และคณะ (2000) คิดค้นวิธีการคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยซีทโดยวิธีไฮเดรชันและ การปั่นเหวี่ยง (rehydration and centrifugation) เพื่อคัดแยกเชื้อแอกติโนมัยซีทที่สร้างสปอร์ ที่เคลื่อนที่ได้ โดยทำการแช่ดินตัวอย่างที่ผึ่งจนแห้งแล้วลงในสารละลายฟอสเฟตบัฟเฟอร์-ซอยเอ็กแทรกท์ (phosphate buffer-soil extract) ซึ่งประกอบด้วยสารสกัดจากดิน (soil extract) ความเข้มข้นร้อยละ 10 ในสารละลายฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (phosphate buffer) ความเข้มข้น 10 มิลลิโมลาร์ ที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 90 นาที จากนั้นนำไปปั่นเหวี่ยงที่ 1500×g เป็น เวลา 20 นาที ดูดส่วนใสซึ่งมีสปอร์ของเชื้อแอกติโนมัยซีทที่เคลื่อนที่ได้ (zoospore) เพาะลงบนจาน อาหารฮิวมิก แอซิด-วิตามิน เอการ์ (humic acid - vitamin agar) ซึ่งเติมสารปฏิชีวนะ คือ กรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) และไตรเมโทพริม (trimetophim) การแยกเชื้อด้วยวิธีนี้ สารละลาย ฟอสเฟตบัฟเฟอร์-ซอยเอ็กแทรกท์ (phosphate buffer - soil extract) จะช่วยให้สปอร์สามารถเคลื่อนที่ออกมาในส่วนใสได้อย่างอิสระ และการปั่นเหวี่ยงจะกำจัดเชื้อแอกติโนมัยซีทสกุล *Streptomyces* และเชื้อแอกติโนมัยซีทชนิดอื่นที่ไม่เคลื่อนที่ออกจากส่วนใส จึงทำให้ง่ายต่อการ คัดเลือกเชื้อแอกติโนมัยซีทที่เคลื่อนที่ได้ วิธีนี้สามารถแยกเชื้อแอกติโนมัยซีทที่สร้างสปอร์ที่ สามารถเคลื่อนที่ได้จากตัวอย่างดินต่างๆ ได้ ร้อยละ 36 ถึงร้อยละ 86

Suzuki และคณะ (2001) แยกเชื้อแอกติโนมัยซีทสกุล *Planomonospora* ได้โดยนำตัวอย่างดินที่ ผึ่งจนแห้งแล้วไปอบที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที หลังจากเย็นแล้วนำไปแช่ใน สารละลาย ซึ่งประกอบด้วยหางนม (skim milk) ความเข้มข้นร้อยละ 0.1 ในสารละลายกรดเอ็น-ไฮโคลเฮกซิล-2-อะมิโน-เอกซารีนเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีเทนซัลโฟนิค (N-cyclohexyl-2-amino-ethanesulfonic acid, CHES) ความเข้มข้น 5 มิลลิโมลาร์ ค่าความเป็นกรด-ด่างเท่ากับ 9 บ่มที่อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส เป็น เวลา 90 นาที เพื่อกระตุ้นให้สปอร์เคลื่อนที่ออกมา นำไปปั่นเหวี่ยงที่ 1000×g เป็นเวลา 10 นาที นำไปบ่มอีกครั้งเป็นเวลา 60 นาที ดูดส่วนใส่ไปเพาะเลี้ยงบนอาหารอิวมิกแอซิด-เทรคซอลด์ เจลแลนกัน (humic acid - trace salts gellan gum medium) ซึ่ง เติมสารปฏิชีวนะ คือ ไตรเมโทพริม (trimetoprim) กรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) อีโนกซาซิน (enoxacin) โซเดียม-แอมพิซิลลิน (sodium-ampicillin) ไซโคลเฮกซิไมด์ (cycloheximide) และ นิสเตติน (nystatin)

Hamaki และคณะ (2005) พบเชื้อแอคติโนมัยซีตสปิซีส์ใหม่ เมื่อเพาะเลี้ยงลงบนอาหาร ซอยเอ็ก แทรกท์ เอการ์ (soil extract agar) ซึ่งเป็นอาหารที่ไม่ได้ใช้กันโดยทั่วไป อาหารชนิดนี้ ประกอบด้วยสารสกัดจากดิน (soil extract) 500 มิลลิลิตรต่อลิตร ผงวุ้น (agar) 15 กรัมต่อลิตร และ ไซโคลเฮกซิไมด์ (cycloheximide) 50 มิลลิกรัมต่อลิตร การเตรียมสารสกัดจากดิน (soil extract) ทำโดยใช้ดิน 1 กิโลกรัม ผสมกับสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) ความเข้มข้น 50 มิลลิโมลาร์ ปริมาตร 2 ลิตร บ่มไว้ค้างคืนที่อุณหภูมิห้อง นำไปกรอง และปั่นเหวี่ยงที่ความเร็ว 18,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 60 นาที นำส่วนใสมาทำให้ปราศจากเชื้อโดยการกรองผ่านแผ่นกรอง ขนาด 0.2 ไมโครเมตร เมื่อเชื้อเจริญทำการคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยซีตโดยการตรวจดูโคโลนีภายใต้ กล้องจุลทรรศน์ ได้เชื้อแอคติโนมัยซีต 6 สายพันธุ์ จากการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA gene และการศึกษาสายวิวัฒนาการ (phylogenetic tree) พบว่าเชื้อที่แยกได้มีแนวโน้มเป็น เชื้อแอคติโนมัยซีตสปิซีส์ใหม่ในสกุล Actinomadura จำนวน 2 สายพันธุ์ สกุล Streptosporangium จำนวน 1 สายพันธุ์ และสกุล Acrocarpospora จำนวน 1 สายพันธุ์ ส่วนอีก 2 สายพันธุ์ พิสูจน์เอกลักษณ์ได้เป็น Microbacterium cookie และ Frankia sp.

2.5 การพิสูจน์เอกลักษณ์(identification)ของเชื้อแอคติโนมัยซีต

การพิสูจน์เอกลักษณ์ของเชื้อแอคติโนมัยซีตสามารถทำได้โดยการศึกษาลักษณะทางอนุกรมวิธานหลายส่วน (polyphasic taxonomy) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาลักษณะทางฟีโนไทป์ (phenotype) เคมีไทป์ (chemotype) และจีโนไทป์ (genotype) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 ลักษณะทางฟีโนไทป์

เป็นลักษณะต่างๆ ที่ปรากฏให้เห็น เช่น ลักษณะทางสัณฐานวิทยา ลักษณะการเจริญ ลักษณะทางสรีรวิทยาและการทดสอบทางชีวเคมีการศึกษาลักษณะทางฟีโนไทป์ของเชื้อแอคติโนมัยซีตมีดังนี้คือ

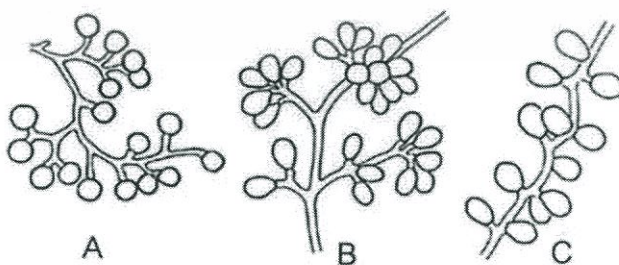
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1.1 ลักษณะทางสัณฐานวิทยา (morphological characteristic) ทำโดยการศึกษา ลักษณะรูปร่าง และโครงสร้างของเชื้อแอสโคดิโนมัยสีท เช่น ลักษณะของเส้นใยอากาศ เส้นใยอาหาร และ ลักษณะสปอร์ ซึ่งสามารถศึกษาได้โดยใช้กล้องจุลทรรศน์ที่มีเลนส์ส่องระยะไกล (long working distance) เป็นเลนส์วัตถุ หรือในกรณีที่ต้องการรายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้นอาจศึกษาโดยใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน

2.5.1.1.1 ลักษณะเส้นใย ลักษณะของเส้นใยสามารถบ่งบอกลักษณะของเชื้อในแต่ละสกุลได้ โดยเส้นใยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ เส้นใยที่เจริญแทรกลงไปใต้ผิวอาหาร เรียกว่า เส้นใยอาหาร และเส้นใยที่ชูขึ้นมาบนอากาศ เรียกว่า เส้นใยอากาศ โดยปกติเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทจะสร้างเส้นใยทั้ง 2 ชนิด แต่จะมีเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทในบางสกุลสร้างแค่เส้นใยอาหารเท่านั้น เชื้อแอสโคดิโนมัยสีทมีการสร้างเส้นใยที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น บางสกุลอาจสร้างเส้นใยที่มีการหักเป็นท่อนๆ บางสกุลสร้างเส้นใยที่แตกเป็นกิ่งก้าน เป็นต้น

2.5.1.1.2 ลักษณะสปอร์สปอร์ของเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทมีทั้งสปอร์ที่ไม่มีถุงหุ้ม (conidia) และ สปอร์ที่มีถุงหุ้ม (sporangiospore) การเรียงตัวของสปอร์สามารถใช้ในการจำแนกเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทได้โดยเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทมักมีการสร้างสปอร์แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ (Vobis, 1997) ดังนี้

(1) สปอร์เดี่ยว (single spore หรือ monosporous) มักพบได้ทั่วไปในเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทหลายสกุล เช่น สกุล *Micromonospora* มีการสร้าง สปอร์บนเส้นใยอาหาร สปอร์มีทั้งแบบไม่มีก้านชูสปอร์หรือมีก้านชูสปอร์สั้น และแบบอยู่รวมกัน เป็นช่อ การสร้างสปอร์เริ่มจากการโป่งพองของปลายเส้นใยลงมาถึงผนังกัน แล้วค่อยมีการสร้าง ผนังสปอร์ เชื้อสกุล *Thermomonospora* สร้างสปอร์เดี่ยวบนเส้นใยอากาศ ปลายก้านชูสปอร์จะมีทั้ง แบบที่มีการแตกแขนง และแบบที่ไม่มีการแตกแขนง เชื้อสกุล *Saccharomonospora* มีการสร้าง สปอร์เดี่ยวบนเส้นใยอากาศ สปอร์มีลักษณะเป็นรูปไข่อยู่บนปลายก้านชูสปอร์ที่สั้น และก้านชูสปอร์ไม่มีการแตกแขนง ตัวอย่างการสร้างสปอร์เดี่ยวของเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทสกุลต่างๆ แสดงดัง รูปที่ 2.4

รูปที่ 2.4 การสร้างสปอร์เดี่ยวของเชื้อแอสโคดิโนมัยสีทสกุล *Micromonospora* (A) สกุล

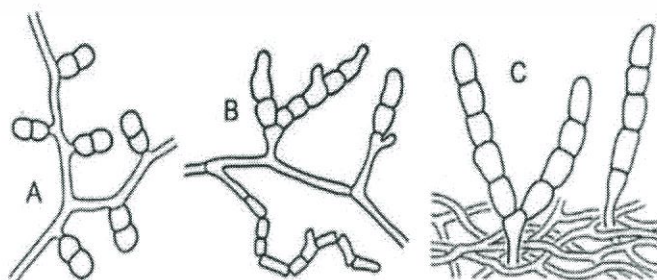
Thermomonospora (B) และสกุล *Saccharomonospora* (C) (Vobis, 1997)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) สปอร์ที่สร้างต่อกันเป็นสาย (spores formed in chains) สปอร์ที่มีลักษณะเป็นเส้นสาย เกิดจากการสร้างผนังกันเส้นใยในแต่ละห้องทำให้เส้นใย เปลี่ยนไปเป็นสปอร์ เชื้อแอคติโนมัยซีทส่วนใหญ่มีการสร้างสปอร์ในลักษณะนี้ การเรียกชนิดของ สปอร์จะเรียกตามลักษณะของสปอร์ ความยาวของสายสปอร์ และจำนวนสปอร์ เช่น สปอร์คู่ (disporous)สปอร์สายสั้น(oligosporous)และสปอร์สายยาว(polysporous)

สปอร์คู่ เป็นคู่ของสปอร์ที่มีการเรียงตัวตามยาว สปอร์มีลักษณะกลมไปจนถึงรูปไข่ มีเส้น ผ่านศูนย์กลาง 2 ไมโครเมตร ผนังสปอร์มีความหนามากกว่าเส้นใย 3 ถึง 4 เท่า ก้านชูสปอร์มีขนาดสั้นมากอยู่บนเส้นใยอากาศ การสร้างสปอร์ในช่วงแรกเกิดจากการแยกตัวออกจากด้านข้างของเส้น ใยอากาศทำให้เกิดเป็นแขนงสั้นๆ และเกิดการโป่งพองพร้อมกบสร้างผนังกันตรงกลางตามแนวขวางเชื้อที่มีลักษณะการเรียงตัวของสปอร์แบบนี้ เช่น สกุล *Microbispora* (รูปที่ 2.5)

สปอร์สายสั้น เป็นการสร้างสปอร์มีลักษณะเป็นสายสั้นๆ ส่วนมากในแต่ละสายจะมีสปอร์ ประมาณ 7 ถึง 20 สปอร์ น้อยที่สุด 3 สปอร์ หรือบางสายพันธุ์สร้างได้มากถึง 30 สปอร์ ตัวอย่างเช่น เชื้อ *Nocardia brevicatena* (รูปที่ 2.5) มีการสร้างสปอร์สายสั้นจำนวน 2 ถึง 7 สปอร์อยู่บนเส้นใย อาหารและเส้นใยอากาศ โดยก้านชูสปอร์และสายสปอร์อาจเกิดมาจากเส้นใยที่มีการแตกหักเป็น ท่อนๆ เชื้อ *Saccharopolyspora rectivirgura* มีการสร้างสายสปอร์ที่มักมีสปอร์จำนวนน้อยกว่า 5 สปอร์อยู่ที่ด้านข้างหรือส่วนปลายของเส้นใยที่ไม่มีการแตกกิ่งก้าน เชื้อสกุล *Actinomadura* และ *Microtetraspera* มีการสร้างสปอร์สายสั้นที่มีลักษณะเฉพาะอยู่บนเส้นใยอากาศ จำนวนสปอร์ต่อ สายนั้นแตกต่างกันไปตามชนิดของเชื้อ โดยสกุล *Microtetraspera* มีสปอร์จำนวน 4 สปอร์ต่อสาย ส่วนสกุล *Actinomadura* มีสปอร์จำนวน 10 ถึง 20 สปอร์ต่อสาย สายของสปอร์อาจมีลักษณะตรงโค้งงอเป็นรูปตะขอ หรือมีลักษณะเป็นเกลียว ในบางสายพันธุ์ เช่น *Actinomadura pusilla* สายของสปอร์มีลักษณะขดกันเป็นก้อนหนาซึ่งมีลักษณะคล้ายกับถุงหุ้มสปอร์ของ เชื้อสกุล *Streptosporangium* เรียกสปอร์ลักษณะนี้ว่าซูดสปอแรงเจีย (pseudosporangia) เชื้อสกุล *Catellatospora* (รูปที่ 2.5) สร้างสายสปอร์ที่มีลักษณะตรงหรือโค้งงอ มีสปอร์จำนวน 5 ถึง 30 สปอร์ ซึ่งโผล่ออกมาโดยตรงจากอาหารบนก้านชูสปอร์ที่สั้น ก้านชูสปอร์อาจมีการแตกแขนง หรือไม่มีการแตกแขนงก็ได้

รูปที่ 2.5 การสร้างสปอร์คู่ของ *Microbispora* (A) และสปอร์สายสั้นของ *Nocardia brevicatena* (B) และ *Catellatospora* (C) (Vobis, 1997)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สปอร์สายยาว ตัวอย่างเชื้อแอกติโนมัยสิตที่สร้างสปอร์สายยาว คือ สกุล *Streptomyces* มี การสร้างสายสปอร์ที่มีจำนวนสปอร์มากกว่า 50 สปอร์ มักเรียกสปอร์ที่เป็นสายยาวนี้ว่า อาร์โทรสปอร์ (arthrospore) ลักษณะของสายสปอร์ที่แตกต่างกันสามารถใช้ในการจัดกลุ่มให้เป็นมาตรฐาน ได้ การสร้างสปอร์ของเชื้อสกุล *Streptomyces* สามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิด (รูปที่ 2.6) คือ

ก.*rectiflexibles*สายของสปอร์มีลักษณะตรงหรือโค้งงอ

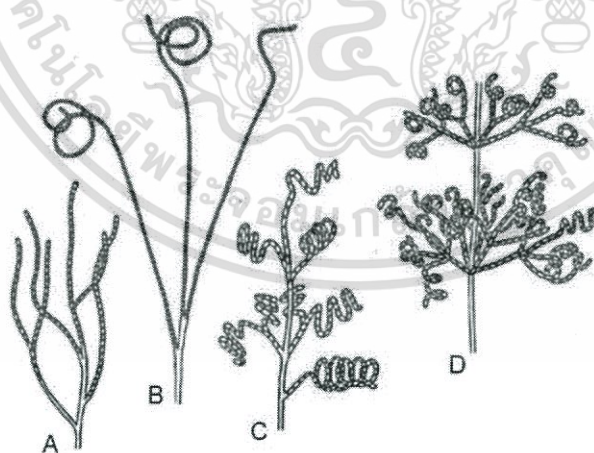
ข.*retinaculiaperti*สายของสปอร์มีลักษณะคล้ายรูปตะขอหรือหมุนเป็นเกลียว1-3รอบ

ค.*spira* สายของสปอร์มีลักษณะเป็นเกลียว ซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ คือ เกลียวแบบวงปิดติด กันแน่น และเกลียวแบบวงเปิดไม่ติดกันแน่นมีลักษณะยาวและยืดออกไป

ง. *verticillati* สายของสปอร์ขดเป็นก้นหอย และแตกแขนงออกเป็นช่อ

นอกจากเชื้อสกุล*Streptomyces*แล้วยังมีสมาชิกของเชื้อแอกติโนมัยสิตในวงศ์

Pseudonocardiaceae อีกจำนวนมากที่มีการสร้างสปอร์สายยาว เช่น เชื้อสกุล *Pseudonocardia* สร้างสายสปอร์ที่เส้นใยอาหารและเส้นใยอากาศ ซึ่งสายสปอร์มักจะเป็นรูปซิกแซก (zigzag) เชื้อ สกุล *Actinopolyspora* สร้างสปอร์สายยาวอยู่บนเส้นใยอากาศ เชื้อสกุล *Kibdelosporangium* สร้าง สปอร์สายยาวและมีการสร้างโครงสร้างที่มีลักษณะคล้ายถุงหุ้มสปอร์อยู่บนเส้นใยอากาศ รวมทั้ง เส้นใยมีการแตกหักเป็นท่อน

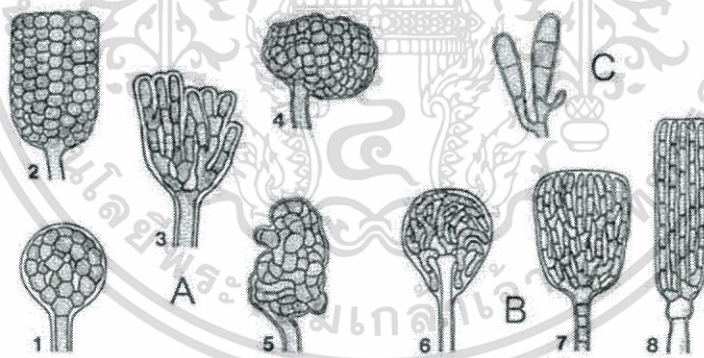

รูปที่ 2.6 ชนิดของสปอร์สายยาวแบบต่างๆ ที่สร้างโดยเชื้อแอกติโนมัยสิตสกุล *Streptomyces* (A) *rectiflexibles* (B) *retinaculiaperti* (C) *spira* (D) *verticillati* (Vobis. 1997)

(3) สปอร์ที่สร้างอยู่ภายในถุงหุ้ม (spores formed within sporangia)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื้อแอคติโนมัยสีทหลายสกุลสร้างสปอร์อยู่ในถุงหุ้ม โดยถุงหุ้มสปอร์จะสร้างขึ้นมา ห่อหุ้มสปอร์ตั้งแต่เริ่มมีการสร้างสปอร์ไปจนกระทั่งสปอร์แก่จึงมีการปล่อยสปอร์ออกมาจากถุง หุ้ม ถุงหุ้มสปอร์มีความแตกต่างกันทั้งขนาดและรูปร่าง โดยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 2 ถึง 50 ไมโครเมตร แต่ส่วนใหญ่จะมีขนาดประมาณ 10 ไมโครเมตร มีรูปร่างต่างๆ เช่น รูป ทรงกระบอก (cylindrical) รูปกระบอง (clavate) รูปทรงคล้ายท่อ (tubular) รูปขวด (bottle-shaped) รูปประฆัง (campanulate) รูปนิ้วมือ (digitate) รูปร่างที่ไม่เป็นทรง (irregular) รูปแฉก (lobate) รูปร่าง คล้ายร่ม (umbelliform) รูปผลแพร์ (pyriform) หรือรูปทรงกลม (globose) เราสามารถจำแนกชนิด ของสปอร์ที่สร้างอยู่ในถุงหุ้มได้โดยการสังเกตจำนวนสปอร์ที่อยู่ในถุงหุ้มสปอร์การเรียกชื่อสปอร์ในกรณีที่มีสปอร์จำนวนน้อยอยู่ในถุงหุ้ม เช่น มี 1 สปอร์เรียก โมโนสปอรัส (monosporous) มี 2 สปอร์ เรียก ไดสปอรัส (disporous) แต่ในกรณีที่มีสปอร์จำนวนมากอยู่ในถุงหุ้ม เรียก โพลีสปอรัส (polysporous) โครงสร้างภายในของสปอร์แบบโพลีสปอรัสนี้ สปอร์อาจ อยู่ชิดกันเป็นวง หรือเรียงตัวขนานกันเป็นแถวอยู่ในถุงหุ้ม ซึ่งถุงหุ้มสปอร์นี้จะเชื่อมกับผนังชั้นนอกของกานชูสปอร์ เชื้อแอคติโนมัยสีทที่สร้างสปอร์ที่อยู่ในถุงหุ้มนี้มีทั้งสกุลที่สร้างสปอร์ อยู่บนเส้นใยอาหาร เช่น *Actinoplanes* *Ampullariella* *Dactylosporangium* และ *Pilimelia* (รูปที่ 2.7) และสกุลที่สร้างสปอร์ อยู่บนเส้นใยอากาศ เช่น *Planomonospora* *Planobispora* *Planotetraspora* *Planopolyspora* *Spirillospora* และ *Streptosporangium* (รูปที่ 2.8)

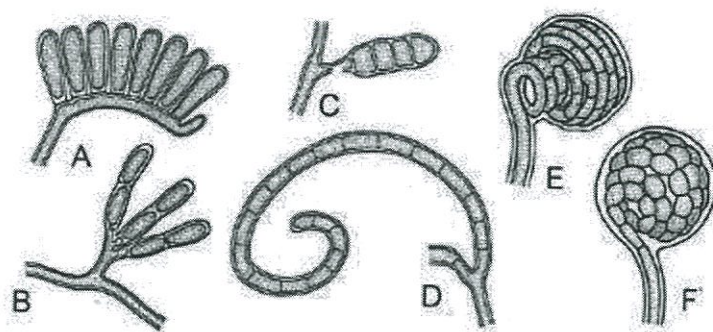

รูปที่ 2.7 ถุงหุ้มสปอร์ของเชื้อแอคติโนมัยสีทสกุลต่างๆ ที่สร้างบนเส้นใยอาหาร (Vobis. 1997)

- (A)ถุงหุ้มสปอร์ของเชื้อสกุล *Actinoplanes* รวมทั้งสกุล *Ampullariella* 1.ทรงกลม 2.ทรงกระบอก
3.รูปแฉก 4.กึ่งทรงกลม 5.รูปร่างที่ไม่เป็นทรง
- (B)ถุงหุ้มสปอร์ของเชื้อสกุล *Pilimelia*
6.รูปไข่ 7.รูปประฆัง 8.ทรงกระบอก

(C)ถุงหุ้มสปอร์รูปกระบองของเชื้อสกุล *Dactylosporangium*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.8 ถุงหุ้มสปอร์ของเชื้อแอคติโนมัยสีทสกุลต่างๆ ที่สร้างบนเส้นใยอากาศ (Vobis. 1997)

(A)ถุงหุ้มสปอร์แบบโมนอสปอร์ซิสของเชื้อสกุลPlanomonosporaสปอร์รูปทรงกระบอก

(B)ถุงหุ้มสปอร์แบบไดสปอร์ซิสของเชื้อสกุลPlanobisporaสปอร์รูปทรงกระบอก

(C)ถุงหุ้มสปอร์แบบเตตระสปอร์ซิสของเชื้อสกุลPlanotetrasporaสปอร์รูปทรงกระบอก

(D)ถุงหุ้มสปอร์แบบโพลีสปอร์ซิสของเชื้อสกุลPlanopolysporaสปอร์รูปทรงคล้ายท่อ

(E)ถุงหุ้มสปอร์แบบโพลีสปอร์ซิสของเชื้อสกุลSpirillosporaสปอร์รูปทรงกลม

(F) ถุงหุ้มสปอร์แบบโพลีสปอร์ซิสของเชื้อสกุล Streptosporangium สปอร์รูปทรงกลม

2.5.1.2 ลักษณะการเจริญบนอาหารที่เพาะเลี้ยง (cultural characteristic) เชื้อแอคติโนมัยสีทมีความต้องการสารอาหารแตกต่างกัน บางชนิดสามารถเจริญได้โดยใช้สารประกอบที่มีโครงสร้างง่ายๆ ในทางตรงกันข้ามบางชนิดจะเจริญได้ต้องใช้ สารประกอบอินทรีย์เชิงซ้อนเท่านั้น นอกจากนี้เชื้อแอคติโนมัยสีทอาจจะสามารถปรับตัวให้ สามารถใช้สารอาหารที่มีอยู่ได้ ปริมาณการสร้างเซลล์ของเชื้อแอคติโนมัยสีทนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของสารอาหารที่ทำได้ และปริมาณการใช้สารอาหารนั้นๆ (Waksman. 1950) สามารถทำการศึกษา ลักษณะการเจริญของเชื้อแอคติโนมัยสีทบนอาหารที่เพาะเลี้ยงได้ โดยการเลี้ยงเชื้อแอคติโนมัยสีท ลงบนอาหารต่างๆ แล้วสังเกตลักษณะการเจริญ สีของเส้นใยอาหารสีของเส้นใยอากาศรวมทั้งการสร้างรงควัตถุที่ละลายน้ำ

2.5.1.3 ลักษณะทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

2.5.1.3.1 คุณสมบัติในการใช้แหล่งคาร์บอน (carbon utilization) ในธรรมชาติเชื้อแอคติโนมัยสีทอาศัยอยู่ในแหล่งที่มีสารอาหารหลาย ชนิด พวกมันสามารถใช้สารประกอบอินทรีย์ที่มีอยู่มากมายและหลากหลายเป็นแหล่งคาร์บอนและ แหล่งพลังงาน เชื้อแอคติโนมัยสีทมีความสามารถในการใช้สารเป็นแหล่งคาร์บอนต่างกัน ซึ่ง ความสามารถในการใช้แหล่งคาร์บอนนี้มักนำมาใช้ในการจำแนกเชื้อในระดับสปีชีส์ (Waksman.1950)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1.3.2 คุณสมบัติในการย่อยแป้ง (starch hydrolysis) แป้งประกอบด้วยพอลิแซ็กคาไรด์ (polysaccharide) 2 ชนิด คือ อะไมโลส (amylose) และอะไมโลเพคติน (amylopectin) เมื่อต้มแป้งอะไมโลสจะละลายแต่ อะไมโลเพคตินจะไม่ละลาย ทั้งอะไมโลสและอะไมโลเพคตินมีองค์ประกอบ คือ น้ำตาลดี-กลูโคส (D-glucose) ในอะไมโลสน้ำตาลกลูโคสจะเชื่อมกันด้วยพันธะ 1,4-แอลฟา-กลูโคซิดิก (1,4- α -glucosidic) ส่วนอะไมโลเพคตินมีทั้งพันธะ 1,4-แอลฟา-กลูโคซิดิก และพันธะ 1,6-แอลฟา-กลูโคซิดิก (1,6- α -glucosidic) จุลินทรีย์ที่สามารถใช้แป้งเป็นอาหารได้จะต้องมีเอนไซม์ภายนอก (exoenzyme) เช่น เอนไซม์อะไมเลส (amylase) ซึ่งสามารถย่อยแป้งและไกลโคเจน (glycogen) โดยตัดที่พันธะ 1,4-แอลฟา-กลูโคซิดิก (ดวงพร คันธโชติ. 2537) การทดสอบการย่อยแป้งจึงเป็นการ ตรวจสอบคุณสมบัติในการสร้างเอนไซม์อะไมเลสในแบคทีเรีย โดยใช้สารละลายไอโอดีนเทให้ท่วมผิว อาหาร ถ้ามีการย่อยแป้ง จะเกิดโซนใสรอบโคโลนีของแบคทีเรีย เนื่องจากแป้งบริเวณนั้นถูกย่อย หมดไป ส่วนที่ยังมีแป้งเหลืออยู่อาหารจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน(สุราษฎร์กุลอินทร์และคณะ.2538)

2.5.1.3.3 คุณสมบัติในการย่อยเจลาติน (gelatin liquefaction) เจลาตินเป็นโปรตีนโมเลกุลขนาดใหญ่ที่ได้จากคอลลาเจน (collagen) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน (connective tissue) แบคทีเรียที่ย่อยเจลาตินได้ต้องมี การสร้างเอนไซม์เจลาติเนส (gelatinase) เพื่อย่อยเจลาตินให้มีโมเลกุลเล็กลง เมื่อเจลาตินถูกย่อยจะสูญเสียคุณสมบัติในการเป็นเจล ทำให้มีลักษณะเป็นของเหลว ถึงแม้จะอยู่ในอุณหภูมิต่ำ(ดวงพร คันธโชติ. 2537) โดยคุณสมบัติในการสร้างเอนไซม์ย่อยโปรตีนของเชื้อแอคทีโนมัยสีทในลักษณะ นี้ถูกนำไปใช้สำหรับการจำแนกเชื้อในระดับสปีชีส์ได้(Waksman.1950)

2.5.1.3.4 คุณสมบัติในการรีดิวซ์ไนเตรต (nitrate reduction) เชื้อแอคทีโนมัยสีทหลายสายพันธุ์มีความสามารถในการรีดิวซ์ไนเตรต (NO_3^-) ให้เป็น นไนไตรต์ (NO_2^-) ความสามารถของเชื้อแอคทีโนมัยสีทในการรีดิวซ์ไนเตรตนี้สามารถ นำมาใช้จำแนกเชื้อในระดับสปีชีส์ได้ (Waksman. 1950) โดยกระบวนการรีดิวซ์สารประกอบไนทรีย์ไนเตรตให้เกิดเป็นไนไตรต์ และแอมโมเนีย (NH_3) เรียกว่าไนเตรตรีดักชัน (nitrate reduction) การสลายตัวของไนเตรตเมื่อเชื้อเจริญในอาหารเหลวที่มีโพแทสเซียมไนเตรต (KNO_3) เราสามารถทดสอบไนไตรต์ที่เกิดขึ้นโดยหยดกรดซัลฟานิลิก (sulfanilic acid) ก่อนและตามด้วย แอลฟา-แนฟทิลลามีน (α -naphthylamine) การรวมตัวระหว่างกรดซัลฟานิลิกและไนไตรต์จะได้ เกลือไดอะโซเนียม (diazonium salt : diazonium sulfanilic acid) ซึ่งจะรวมตัวกับแอลฟา-แนฟทิลลามีน เกิดสีแดงของสีย้อมที่ละลายน้ำได้ (water-soluble azo dye) (ดวงพร คันธโชติ. 2537)

2.5.1.3.5คุณสมบัติในการย่อยโปรตีนในนม

ในหางนมจะมีอาหารที่แบคทีเรียใช้ประโยชน์ได้ เช่น น้ำตาลแลคโตส (lactose) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และโปรตีนเคซีน (casein) แบบที่เรียแต่ละชนิดมีความสามารถใช้อาหารดังกล่าว แตกต่างกัน (สุราษฏร์ ภูมอินทร์ และคณะ. 2538) แบบที่เรียบางชนิดสร้างเอนไซม์เคซีนเนส (caseinase) ย่อยสลายโปรตีนเคซีนซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้เนื้อมเป็นสีขาวด้วยขบวนการเปปโตไนเซชัน (peptonization) ทำให้เนื้อมมีลักษณะเหลวและใสขึ้น เรียกว่าเวย์ (whey) อาจพบตะกอนละเอียดอยู่กันตลอด หรืออาจมีน้ำใสแยกกับก้อนแข็ง แบบที่เรียบางชนิดสามารถสร้างกรดแลคติก (lactic acid) ได้จากน้ำตาลแลคโตส (lactose) ในนม ทำให้ค่าความเป็นกรด-ด่างของนมลดต่ำลง และกรดแลคติกจะไปรวมตัวกับโปรตีนเคซีนทำให้โปรตีนเคซีนเสียสภาพ (denature) เปลี่ยนแปลงเป็นลิ่มแข็ง เมื่อเอียงหลอดไปมาก่อนลิ่มแบบนี้จะคงตัวอยู่กับที่ เรียกลักษณะแบบนี้ว่า แอซิดเคิร์ด (acid curd) แบบที่เรียบางชนิดย่อยสลายโปรตีนเคซีน โดยเอนไซม์ที่ทำหน้าที่คล้ายเอนไซม์เรนนิน (rennin like enzyme) ทำให้น้ำมันจับเป็นก้อนนิ่ม หรืออาจตกตะกอนเป็นลิ่มเล็กๆ ละเอียดๆ หรืออาจเห็นการแยกชั้นส่วนออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นน้ำใสๆ กับส่วนของลิ่ม ละเอียดจากโปรตีนเคซีนที่เป็นตะกอนอยู่กันตลอด เรียกลักษณะแบบนี้ว่า เรนเนท เคิร์ด (rennet curd) หรือ สวีทเคิร์ด (sweet curd) หรืออัลคาลิเคิร์ด (alkali curd) (จूरियरत्न लिसमिथिा. 2552)

2.5.1.3.6 ความสามารถในการเจริญบนอาหารที่มีโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) การทดสอบความสามารถในการเจริญของเชื้อแอคติโนมัยสีทบนอาหารที่มีเกลือในระดับความเข้มข้นต่างๆ สามารถบอกถึงสภาวะในการเจริญของเชื้อ และสามารถ นำไปใช้บอกความแตกต่างของเชื้อได้

2.5.1.3.7 ความสามารถในการเจริญที่อุณหภูมิต่าง ๆ เชื้อแอคติโนมัยสีทมีความต้องการอุณหภูมิเพื่อการเจริญแตกต่างกัน เราสามารถแบ่งเชื้อแอคติโนมัยสีทตามความสามารถในการเจริญที่อุณหภูมิที่แตกต่างกันได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ไชโครไฟล์ (psychrophile) เป็นเชื้อแอคติโนมัยสีทที่ชอบเจริญที่อุณหภูมิต่ำ ประมาณ 0 ถึง 20 องศาเซลเซียส มีโซไฟล์ (mesophile) เป็นแอคติโนมัยสีทที่ชอบเจริญที่อุณหภูมิปานกลาง ประมาณ 25 ถึง 40 องศาเซลเซียส และเทอร์โมไฟล์ (thermophile) เป็นเชื้อแอคติโนมัยสีทที่ชอบ เจริญที่อุณหภูมิสูง ประมาณ 55 ถึง 110 องศาเซลเซียส (Karp. 2010) อุณหภูมิที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเจริญของเชื้อแอคติโนมัยสีทมักอยู่ระหว่าง 23 ถึง 37 องศาเซลเซียส บางสายพันธุ์ สามารถเจริญที่อุณหภูมิต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส บางสายพันธุ์ชอบเจริญที่อุณหภูมิ 20 ถึง 23 องศา เซลเซียส และบางสายพันธุ์สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 50 ถึง 65 องศาเซลเซียส (Waksman. 1950)

2.5.1.3.8 ความสามารถในการเจริญบนอาหารที่มีความเป็นกรด-ด่างระดับต่างๆ เราสามารถแบ่งกลุ่มเชื้อแอคติโนมัยสีทตามความสามารถในการเจริญ ในสิ่งแวดล้อมที่มีความเป็นกรด-ด่างเป็น 3 กลุ่ม คือ แอซิโดไฟล์ (acidophile) เป็นแอคติโนมัยสีทที่ ชอบความเป็นกรด เจริญได้ดีที่สุดที่ค่าความเป็นกรด-ด่างต่ำกว่า 5.4 นิวโทรไฟล์ (neutrophile) เป็น แอคติโนมัยสีทที่เจริญได้ดีที่ค่าความเป็นกรด-ด่างระหว่าง 5.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

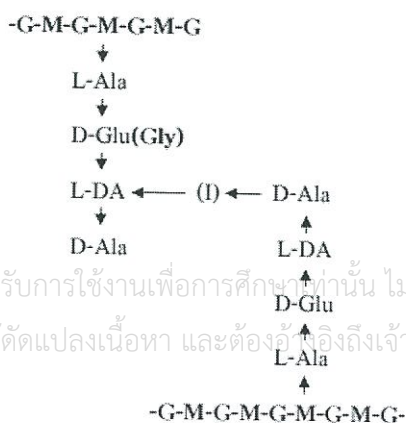
ถึง 8.0 และอัลคาโลไฟล์ (alkalophile) เป็นแอสคิโนมายีสที่ชอบความเป็นด่าง เจริญได้ดีที่ค่าความเป็นกรด-ด่างสูงกว่า 8.0 (Karp, 2010)

2.5.2 ลักษณะทางเคมีทั่วไป เป็นการศึกษาลักษณะองค์ประกอบทางเคมีของโครงสร้างต่างๆ ของเซลล์ ได้แก่

2.5.2.1 กรดไดอะมิโนพิเมลิก (diaminopimelic acid, DAP)

แบคทีเรียเกือบทุกชนิดมีผนังเซลล์ที่ประกอบด้วยเปปติโดไกลแคน

(peptidoglycan) หรือเรียกว่า มิวรีน (murein) เปปติโดไกลแคน (รูปที่ 2.9) เป็นโครงสร้างที่ ประกอบด้วย น้ำตาล 2 ชนิด คือ เอ็น-อะซีทิลกลูโคซามีน (N-acetylglucosamine) เรียงสลับกับกรด เอ็น-อะซีทิลมิวรามิก (N-acetylmuramic acid) โดยที่กรดเอ็น-อะซีทิลมิวรามิกจะมีกรดอะมิโนยื่น ออกมา และจะไปเชื่อมกับ กรดอะมิโนของกรดเอ็น-อะซีทิลมิวรามิกของอีกโมเลกุลหนึ่งด้วย พันธะเปปไทด์ จำนวนและชนิดของกรดอะมิโนจะแตกต่างกันในแบคทีเรียแต่ละชนิด ซึ่งชนิดของ กรดอะมิโนที่พบในเปปติโดไกลแคนนี้เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญในการจัดระบบของแบคทีเรีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแบคทีเรียแกรมบวกซึ่งรวมถึงเชื้อแอสคิโนมายีสด้วย โดยกรด 2, 6-ไดอะมิโนพิเมลิก (2, 6-diaminopimelic acid ; DAP) เป็นกรดอะมิโนชนิดหนึ่งที่สามารถพบได้ในเปปติโดไกลแคน มีไอโซเมอร์ 2 แบบ คือ แบบ LL และ แบบ meso (DL, DD) ถ้าในผนังเซลล์ของแบคทีเรีย มีกรดไดอะมิโนพิเมลิกประกอบอยู่ จะมีไอโซเมอร์ได้ 1 ชนิดเท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของแบคทีเรีย การตรวจสอบกรดไดอะมิโนพิเมลิกและไอโซเมอร์ของกรด ไดอะมิโนพิเมลิกนั้นเป็นขั้นตอนแรกในการวิเคราะห์ผนังเซลล์ของแบคทีเรียแกรมบวก แต่ในแบคทีเรียแกรมลบนั้นโดยปกติแล้วจะพบไอโซเมอร์ของกรดไดอะมิโนพิเมลิกแบบ meso ใน เปปติโดไกลแคนได้ทั่วไปในปริมาณน้อย ซึ่งการพบไอโซเมอร์ของกรดไดอะมิโนพิเมลิกแบบ meso ในแบคทีเรียแกรมลบบนี้ไม่มีความสำคัญในการใช้จัดระบบของเชื้อ ไอโซเมอร์ของกรด ไดอะมิโนพิเมลิกสามารถตรวจสอบได้โดยการวิเคราะห์จากทั้งเซลล์ ซึ่งไอโซเมอร์ของกรด ไดอะมิโนพิเมลิกจะถูกแยกโดยใช้แผ่นโครมาโตกราฟี แบบกระดาษ (paper chromatography) หรือ ใช้แผ่นโครมาโตกราฟี แบบเซลลูโลส (cellulose thin-layer chromatography) (Komagata และ Suzuki, 1987)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.9 โครงสร้างของเปปติโดไกลแคน

G คือ N-acetylglucosamine ; M คือ N-acetyl(glycolyl)muramic ; Ala คือ Alanine ; Glu คือ Glutamic acid ; Gly คือ glycerine ; L-DA คือ L-diamino acid; I คือ interpeptide bridge

เชื้อแอคติโนมัยซีทในสกุล *Streptomyces* มีไอโซเมอร์ของกรดไดอะมิโนพิเมลิกเป็นแบบ LL ซึ่งจัดเป็นแอคติโนมัยซีททั่วไป (common actinomycetes) ส่วนเชื้อแอคติโนมัยซีทในสกุลอื่นๆ จัดเป็นเชื้อแอคติโนมัยซีทหายาก (rare actinomycetes) มีลักษณะไอโซเมอร์ของกรดไดอะมิโนพิเมลิกเป็นแบบ meso แต่มีเชื้อแอคติโนมัยซีทบางสกุล เช่น *Kitasatospora* มีไอโซเมอร์ของกรดไดอะมิโนพิเมลิกทั้งสองแบบ คือ แบบ LL และ แบบ meso นอกจากนี้ยังสามารถพบกรดไดอะมิโนพิเมลิกแบบ 3-ไฮดรอกซี (3-hydroxy-DAP) ได้ในเชื้อแอคติโนมัยซีทบางสายพันธุ์ เช่น ในสกุล *Actinoplanes*, *Ampullariella*, *Dactylosporangium* และ *Micromonospora* ซึ่งกรณีที่พบ กรดไดอะมิโนพิเมลิกแบบ 3-ไฮดรอกซีนั้น มักจะพบควบคู่กับกรดไดอะมิโนพิเมลิกแบบ meso (Komagata และ Suzuki, 1987) ไอโซเมอร์ของกรดไดอะมิโนพิเมลิกเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของผนังเซลล์ที่มีความสำคัญในการใช้จัดกลุ่มผนังเซลล์ของเชื้อแอคติโนมัยซีท ดังแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 องค์ประกอบหลักที่ผนังเซลล์ของเชื้อแอคติโนมัยซีท (Lechevalier และ Lechevalier, 1970)

Cell wall type	DAB	lysine	ornithine	aspartic acid	glycine	meso-DAP	LL-DAP	arabinose	galactose
I					+		+		
II					+	***			
III						+			
IV						+		+	+
V		+	+						
VI		+		+	*				
VII	+	+		+	*				
VIII				+	*				

+ คือ แสดงการตรวจพบ, * คือ อาจตรวจพบหรือไม่พบ glycine, ** คือ อาจตรวจพบ hydroxy DAP

DAB คือ 2, 4 - diaminobutyric acid, DAP คือ 2, 6 - diaminopimelic acid

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2.2 ชนิดของacylในผนังเซลล์(acyltype)

ผนังเซลล์ชั้นเปปติโดไกลแคนประกอบด้วยเอ็น-อะซิติลกลูโคซามีน เรียงสลับ กับกรดเอ็น-อะซิติลไมวรามิกโดยเชื่อมต่อกันด้วยพันธะเบต้า-1,4 กลูโคซิดิก (β -1,4 glucosidic) ในแบคทีเรียบางชนิดอาจพบหมู่ไกลโคลิล (glycolyl group) แทนที่ตำแหน่งของหมู่อะซิติล (acetyl group) ในโครงสร้างของกรดไมวรามิก โดยลักษณะของชนิดไกลโคลิล (glycolyl type) ที่พบในผนัง เซลล์ของแบคทีเรียที่เรี่ยนั้นสามารถพบได้ในเชื้อแอคติโนมัยซีทและแบคทีเรียจำพวกโครีนีฟอร์ม (coryneform bacteria) การศึกษานี้มีประโยชน์ในการจำแนกและพิสูจน์เอกลักษณ์ของแบคทีเรีย การตรวจสอบสามารถทำได้โดยการวิเคราะห์สี ทำให้สามารถตรวจสอบปริมาณของกรดไกลโคลิก (glycolic acid) ในระดับไมโครโมลล์ต่อมิลลิกรัมของเซลล์แห้งได้ แต่อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบ ปริมาณมักไม่ใช้ในการจัดระบบแบคทีเรีย (Komagata และ Suzuki, 1987) ชนิดของ acyl ที่พบได้ เป็นส่วนมากในเชื้อแอคติโนมัยซีทวงศ์ต่างๆ แสดงดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 ชนิดของ acyl ที่พบเป็นส่วนมาก (major) ในเชื้อแอคติโนมัยซีทวงศ์ต่างๆ (Uchida และ Seino, 1997)

วงศ์	ชนิดของ acyl
<i>Cellulomonadaceae</i>	acetyl
<i>Dermatophilaceae</i>	acetyl
<i>Frankiaceae</i>	acetyl
<i>Micromonosporaceae</i>	glycolyl
<i>Mycobacteriaceae</i>	glycolyl
<i>Nocardiaceae</i>	glycolyl
<i>Nocardioideaceae</i>	acetyl
<i>Pseudonocardiaceae</i>	acetyl
<i>Sporichthyaceae</i>	acetyl
<i>Streptomycetaceae</i>	acetyl
<i>Streptosporangiaceae</i>	acetyl
<i>Thermomonosporaceae</i>	acetyl

2.5.2.3 น้ำตาลทั้งหมดในเซลล์ (whole-cellsugar)

องค์ประกอบของน้ำตาลเป็นข้อมูลที่ถูกนำไปใช้ในการจำแนกและพิสูจน์เอกลักษณ์ของแบคทีเรียบางชนิดโดยเฉพาะในแบคทีเรียแกรมบวกและเชื้อแอคติโนมัยซีท สามารถ ตรวจสอบชนิดของน้ำตาลทั้งหมดภายในเซลล์ได้โดยการวิเคราะห์จากทั้งเซลล์ ซึ่งน้ำตาลทั้งหมด ภายในเซลล์จะถูกแยก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้แผ่นโครมาโตกราฟี แบบกระดาษ (paper chromatography) หรือใช้ แผ่นโครมาโตกราฟี แบบ เซลลูโลส (cellulose thin-layer chromatography) (Komagata และ Suzuki. 1987) ในการวิเคราะห์ น้ำตาลทั้งหมดที่พบในเซลล์ รูปแบบชนิดของน้ำตาลที่พบสามารถช่วยใน จำแนกลักษณะทางเคมีของผนัง เซลล์ (Lechevalier และ Lechevalier. 1970) ดังแสดงในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 รูปแบบของน้ำตาลทั้งหมดภายในเซลล์ของเชื้อแอคติโนมัยซีท์ที่ต้องการอากาศซึ่งผนัง เซลล์ประกอบด้วย กรดไดอะมีโนพิมลิกแบบ meso (Lechevalier และ Lechevalier. 1970)

Type	ชนิดของน้ำตาลที่ตรวจพบ
A	galactose arabinose no xylose
B	madurose no arabinose or xylose
C	none
D	xylose arabinose

2.5.2.4 ไขมันชนิดมีขั้ว (polar lipid)

ฟอสโฟลิปิด (phospholipids) เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของเยื่อหุ้มเซลล์ มี

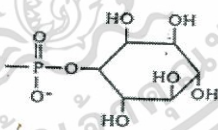
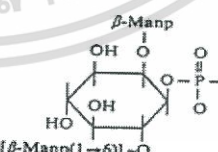
ความสัมพันธ์ต่อการควบคุมการเข้าออกของสารผ่านเยื่อหุ้มเซลล์ ฟอสโฟลิปิดมีลักษณะเป็น แอมฟิพาติก (amphipatic) เนื่องจากในโมเลกุลมีทั้งส่วนที่ไม่ชอบน้ำ (hydrophobic) และส่วนที่ ชอบน้ำ (hydrophilic) ซึ่งประกอบด้วยกรดฟอสฟอริก (phospholic acid) โครงสร้างพื้นฐานและคำย่อของฟอสโฟลิปิดที่พบในเซลล์แบคทีเรีย แสดงไว้ในตารางที่ 2.6 การวิเคราะห์ฟอสโฟลิปิดนิยม ทำโดยใช้โครมาโตกราฟีแบบแผ่นบาง (TLC) ดีเวลอปแบบ 2 ทิศทาง (two-dimention) ซึ่งจุด (spot) ของฟอสโฟลิปิดแต่ละชนิดที่ตรวจพบจะจำเพาะกับรีเอเจนต์ (reagent) ชนิดต่างๆ โดยชนิด ของฟอสโฟลิปิดที่ตรวจพบสามารถใช้ในการจัดระบบ (systematics) ของแบคทีเรียได้ (Komagata และ Suzuki. 1987) Lechevalier และคณะ (1981) ได้จัดรูปแบบของฟอสโฟลิปิดในเยื่อหุ้มเซลล์ไว้ซึ่งแสดงในตารางที่ 2.7

2.5.2.5 กรดไขมันในเซลล์ (cellular fatty acid)

กรดไขมันเป็นองค์ประกอบของไขมันในเยื่อหุ้มเซลล์โดยไขมันที่เยื่อหุ้มเซลล์มีลักษณะเป็นแอมฟิพาติก คือ ปลายข้างหนึ่ง (hydrophilic head) ประกอบด้วยกรดฟอสฟอริก (phospholic acid) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

acid) มีคุณสมบัติละลายน้ำได้ และปลายอีกข้างหนึ่ง (hydrophobic tail) ประกอบด้วย กรดไขมัน 2 ตัว ซึ่งมีคุณสมบัติไม่ละลายน้ำ ประเภทของกรดไขมันในเยื่อหุ้มเซลล์แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ กรดไขมันอิ่มตัว (saturated fatty acid) และกรดไขมันไม่อิ่มตัว (unsaturated fatty acid) (Kaur. 2005) เยื่อหุ้มเซลล์ของเชื้อแอคติโนมัยซีทแต่ละสายพันธุ์ประกอบด้วยชนิดของกรดไขมันที่ แตกต่างกันโดยรูปแบบของกรดไขมันที่พบสามารถใช้ในการจัดระบบของเชื้อแอคติโนมัยซีทได้ (Komagata และ Suzuki. 1987) สามารถแยกกรดไขมันที่พบในเซลล์ได้โดยใช้เครื่องแก๊สโครมาโตกราฟี (gas chromatography, GC) และวิเคราะห์ชนิดของกรดไขมันเทียบกับฐานข้อมูลของ Microbial Identification System (MIDI)

ตารางที่ 2.6 ฟอสโฟลิปิดที่พบในเซลล์แบคทีเรีย (Komagata และ Suzuki. 1987)

ชนิดของฟอสโฟลิปิด	ตัวย่อ	X
		$\begin{array}{c} \text{H}_2\text{COCO-R} \\ \\ \text{R}'\text{-COOCH} \\ \\ \text{H}_2\text{CO-X} \end{array}$
Phosphatidylcholine	PC	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{-P-OCH}_2\text{CH}_2\text{N(CH}_3)_3 \\ \\ \text{O}^- \end{array}$
Phosphatidylethanolamine	PE	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{-P-OCH}_2\text{CH}_2\text{NH}_2 \\ \\ \text{O}^- \end{array}$
Phosphatidylserine	PS	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{-P-OCH}_2\text{CHCOO}^- \\ \\ \text{O}^- \\ \\ \text{NH}_2 \end{array}$
Phosphatidylinositol	PI	
Phosphatidylinositolmannosides	PIMs	
Phosphatidylglycerol	PG	$\begin{array}{c} \text{CH}_2\text{-OPO}_2^- \\ \\ \text{H-C-OH} \\ \\ \text{CH}_2\text{OH} \end{array}$
Diphosphatidylglycerol	DPG	$\begin{array}{c} \text{CH}_2\text{-OPO}_2^- \quad \text{CH}_2\text{OCOR}'' \\ \quad \quad \quad \\ \text{H-C-OH} \quad \quad \text{H-C-OCOR}'' \\ \quad \quad \quad \\ \text{CH}_2\text{-O-P-O-CH}_2 \\ \\ \text{O}^- \end{array}$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.7 รูปแบบของฟอสโฟลิปิดที่พบในเชื้อแอคติโนมัยสีท (Lechevalier และคณะ. 1981)

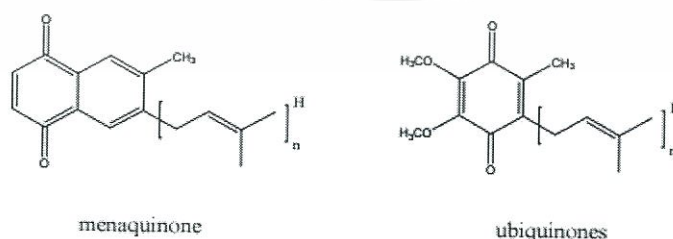
Phospholipids pattern	PE and its derivatives	PC	GluNU
PI	-	-	-
PII	+	-	-
PIII	V	+	-
PIV	+	-	+

GluNU คือ glucosamine containing phospholipids

V คือ variation

2.5.2.6 ไอโซพรีนอยด์ควิโนน(isoprenoid quinone)

ไอโซพรีนอยด์ควิโนน มีความสำคัญต่อระบบขนส่งอิเล็กตรอนในกระบวนการหายใจควิโนน (quinones) หลายชนิดพบในเซลล์แบคทีเรีย ไอโซพรีนอยด์ควิโนนชนิดที่พบได้ มากที่สุด คือ มีนาควิโนน (menaquinones) และยูบิควิโนน (ubiquinones) (รูปที่ 2.10) ชนิดของ ควิโนนและจำนวนหน่วยของไอโซพรีน (isoprene units) ในสายโซ่ และระดับของการเกิดปฏิกิริยา ไฮโดรจีเนชัน (hydrogenation) ของพันธะคู่ในหน่วยไอโซพรีน ถูกนำมาใช้ในการจัดจำแนกและ พิสูจน์เอกลักษณ์ของแบคทีเรีย การตรวจวิเคราะห์ชนิดของควิโนนและปริ มาณหน่วยของ ไอโซพรีนทำได้โดยใช้เครื่องแมสสเปกโตรเมทรี (Mass spectrometry, MS) และพบว่าการ วิเคราะห์ โดยใช้เครื่องโครมาโทกราฟี ของเหลวสมรรถนะสูง (high-performance liquid chromatography, HPLC) ร่วมกับการใช้โครมาโทกราฟี แบบแผ่นบางชนิดกลับเฟส (reverse-phase thin-layer chromatography) สามารถวิเคราะห์ควิโนนได้อย่างรวดเร็ว และเครื่องโครมาโทกราฟ ของเหลวสมรรถนะสูงยังใช้แยก และตรวจสอบองค์ประกอบที่มีปริมาณน้อย รวมทั้งยังใช้สำหรับ การวิเคราะห์ควิโนนในเชิงปริมาณได้ (Komagata และ Suzuki. 1987; Collins และคณะ. 1977)

รูปที่ 2.10 โครงสร้างของไอโซพรีนอยด์ควิโนนที่พบบ่อยในเซลล์แบคทีเรีย

ก คือ จำนวนหน่วยของไอโซพรีน

H คือ จำนวนอะตอมของไฮโดรเจนที่เข้าทำปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชันในพันธะคู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2.7 กรดมัคคอลลิก (mycolic acid) กรดมัคคอลลิก คือ กรดไขมันที่มีหมู่แอลคิลเกาะอยู่กับคาร์บอนตำแหน่งที่ 2 และมีหมู่ไฮดรอกซิลเกาะอยู่กับคาร์บอนตำแหน่งที่ 3 (2-alkyl-3-hydroxy fatty acids) (รูปที่ 2.11) ประกอบด้วยคาร์บอน 24-90 อะตอม มักพบในสกุล Mycobacterium Nocardia Rhodococcus และ Corynebacterium กรดมัคคอลลิกจะพบอยู่ในแบคทีเรียที่มีผนังเซลล์ชนิดที่ IV (มีไอโซเมอร์ของกรด ไดอะมีโนพิมิลิกเป็นแบบ meso ที่ผนังเซลล์ และมีน้ำตาลอะราบิโนส และกาแลกโตสภายในเซลล์) กรดมัคคอลลิกสามารถใช้ในการจำแนกเชื้อในระดับสกุลได้ กรดมัคคอลลิกที่พบในผนังเซลล์ของแบคทีเรียมีหลายชนิด เช่น ไกลโคลิพิด (glycolipids) ฟีนอลิกไกลโคลิพิด (phenolic glycolipids) หรือไกลโคเปปติโดลิพิด (glycopeptidolipids) (Komagata และ Suzuki. 1987 ; Liu. 1996)

รูปที่ 2.11 โครงสร้างของกรดมัคคอลลิก(Komagata และ Suzuki. 1987)

R คือ คาร์บอนอะตอมของกรดไขมัน

R' คือ หมู่แอลคิล

2.5.3 ลักษณะทางจีโนไทป์

ข้อมูลในสารพันธุกรรม (DNA) ของเชื้อแบคทีเรีย มีความสำคัญต่อการศึกษาการจัดระบบ (systemetic) ของเชื้อแบคทีเรียเป็นอย่างมาก การศึกษาระบบของแบคทีเรียมักนิยมศึกษา ข้อมูลของ 16S rRNA gene บนสายดีเอ็นเอ เพื่อสืบหาสายวิวัฒนาการของเชื้อโดยการวิเคราะห์จาก ต้นไม้แห่งสายวิวัฒนาการ (phylogenetic tree)การศึกษา 16S rRNA gene นี้มีกระบวนการดังนี้

2.5.3.1 การเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอโดยเทคนิคปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอไรส

ปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอไรสเป็นเทคนิคการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอในเวลาอันสั้น อาศัยสมบัติของเอนไซม์ดีเอ็นเอพอลิเมอไรส (DNA polymerase) ชนิดที่มีความสามารถในการต่อ สายของดีเอ็นเอให้ยาวขึ้นโดยอาศัยดีเอ็นเอต้นแบบสายสั้นๆ ที่เรียกว่า ดีเอ็นเอไพรเมอร์ (DNA primer) และคุณสมบัติพิเศษของเอนไซม์ที่สามารถทนความร้อนได้มากกว่า 90 องศาเซลเซียส ทำให้สามารถปรับอุณหภูมิของปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอไรสให้สูงต่ำตามความต้องการ โดยที่ไม่ทำให้ เอนไซม์นี้เสียความสามารถในการทำงาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยสำคัญของปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอร์ประกอบด้วย

1. ดีเอ็นเอแม่แบบ (DNA template) ที่ต้องการเพิ่มปริมาณ
2. ดีเอ็นเอไพรเมอร์ที่มีลำดับเบสคู่สมกับดีเอ็นเอแม่แบบที่ปลาย 5' และปลาย 3'
3. ดิวอกซีไรโบนิวคลีโอไทด์ (deoxyribonucleotide) คือ dATP dTTP dGTP และ dCTP
4. เอนไซม์ดีเอ็นเอพอลิเมอร์ (DNA polymerase)
5. โคแฟกเตอร์ (cofactor) ของเอนไซม์ดีเอ็นเอพอลิเมอร์ ได้แก่ Mg^{2+} หรือ Mn^{2+}

ปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอร์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ

(1) การสูญเสียสภาพธรรมชาติของดีเอ็นเอ(DNA denaturation)

เป็นการเพิ่มอุณหภูมิให้สูงพอที่จะทำให้สายดีเอ็นเอแม่แบบเกิดสูญเสียสภาพธรรมชาติ โดยทำให้สายพอลินิวคลีโอไทด์ (polynucleotide) สองสายที่พันกันเป็นเกลียวดีเอ็นเอแยกออกจากกัน อุณหภูมิที่กล่าวถึงนี้ส่วนใหญ่ใช้อุณหภูมิประมาณ 90 องศาเซลเซียส ซึ่งอาจแตกต่างกันไปบ้างขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของเบส (%G+C content) ในสายดีเอ็นเอทำให้ความสามารถในการทนความร้อนแตกต่างกัน

(2) การเข้าคู่ของสายดีเอ็นเอตั้งต้นกับดีเอ็นเอที่เป็นไพรเมอร์ (annealing)

เป็นการปรับอุณหภูมิให้เหมาะสมเพื่อให้ดีเอ็นเอไพรเมอร์เข้าคู่กับสายดีเอ็นเอแม่แบบ โดยทั่วไปจะใช้อุณหภูมิประมาณ 52 ถึง 58 องศาเซลเซียส ซึ่งขึ้นอยู่กับค่าอุณหภูมิการหลอมเหลว (melting temperature, T_M) ของสายดีเอ็นเอไพรเมอร์

(3) การต่อสายยาวของดีเอ็นเอด้วยเอนไซม์ดีเอ็นเอพอลิเมอร์ (extension)

เป็นขั้นตอนการสังเคราะห์ดีเอ็นเอสายใหม่โดยสังเคราะห์ต่อจากส่วนปลาย 5' ของ ไพรเมอร์ ตามข้อมูลบนดีเอ็นเอที่เป็นต้นแบบแต่ละสาย โดยอาศัยการทำงานของเอนไซม์ดีเอ็นเอ พอลิเมอร์เรส ซึ่งเอนไซม์นี้สามารถทำงานได้ดีที่สุดที่อุณหภูมิ 72 ถึง 75 องศาเซลเซียส เอนไซม์ ดีเอ็นเอพอลิเมอร์ที่ใช้ควรจะต้องคุณสมบัติอยู่ได้ภายใต้สภาวะของปฏิกิริยาทั้งสามขั้นตอน กระบวนการการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอโดยเทคนิคปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอร์จะเป็นการดำเนินของขั้นตอนที่ 1 ถึง 3 ซึ่งนับเป็นจำนวน 1 รอบ (one cycle) จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ดีเอ็นเอเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ซึ่งเมื่อครบประมาณ 30 รอบจะได้ดีเอ็นเอเพิ่มเป็น 230 หรือประมาณ 109 โมเลกุล โดยทั่วไปนิยมใช้ 20 ถึง 35 รอบ (ตรีทิพย์ รัตนวรชัย. 2552)

2.5.3.2 ลำดับนิวคลีโอไทด์บนสายดีเอ็นเอของ 16S rRNA gene

สิ่งมีชีวิตสองชนิดอาจไม่ใกล้ชิดกันมากพอที่จะมีดีเอ็นเอที่คล้ายกันมากแต่ก็ยังมีไรโบโซมที่คล้ายกัน ไรโบโซมเป็นโครงสร้างเล็กๆ ภายในเซลล์ ทำหน้าที่สังเคราะห์โปรตีน ไรโบโซมประกอบด้วยโปรตีนและไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอ (rRNA) ไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอ (rRNA) สร้างโดยอาศัยคำสั่งจากดีเอ็นเอส่วนไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอซิสตรอน (rRNA cistron) ในแบคทีเรียทุกชนิด ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ rRNA gene พบว่ามีความคงตัวสูงมาก แม้จะมีวิวัฒนาการมานาน แต่ลำดับนิวคลีโอไทด์จะเปลี่ยนไปน้อยมาก ซึ่งหมายความว่าแม้สิ่งมีชีวิตสองตัวจะมีความใกล้ชิดกันน้อยและไม่มียีนที่คล้ายกัน แต่ก็ยังมีลำดับนิวคลีโอไทด์ในไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอซิสตรอน (rRNA cistron) คล้ายกัน ความคล้ายคลึงกันนี้สามารถใช้เป็นเครื่องวัดความใกล้ชิดระหว่าง สิ่งมีชีวิตได้ในระดับสกุล (genus) วงศ์ (family) และอันดับ (order) ความคล้ายคลึงกันของไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอ (rRNA) และไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอ โอลิโกนิวคลีโอไทด์ แคตตาล็อกกิ้ง (rRNA oligonucleotide cataloging) เป็นวิธีใหม่ที่ใช้หาความคล้ายคลึงกันของไรโบโซมัลอาร์เอ็นเอซิสตรอน (rRNA cistron) ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ(นงลักษณ์ สุวรรณพินิจและปรีชา สุวรรณพินิจ. 2544)

วิธีการตรวจหาลำดับเบสบนดีเอ็นเอช่วยในการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความแตกต่างของดีเอ็นเอที่มาจากแหล่งต่างๆ วิธีการตรวจหาลำดับเบสดีเอ็นเอมีหลายวิธี วิธีที่เป็น ที่นิยมเป็นกระบวนการของ Sanger ซึ่งอาศัยการขัดขวางการทำงานของเอนไซม์ที่ใช้ในการทำ ปฏิกริยาต่อสายดีเอ็นเอทำให้ได้ดีเอ็นเอสายสั้นๆ จากนั้นติดฉลากสารรังสีที่มีความจำเพาะกับเบส แต่ละชนิดที่ปลายของสายดีเอ็นเอ และตรวจสอบลำดับเบสโดยอาศัยการแยกสายดีเอ็นเอโดยใช้กระแสไฟฟ้าผ่านดีเอ็นเอที่อยู่บนแผ่นเจลที่ทำด้วยพอลิเอคริลเลไมด์ (polyacrylamide gel electrophoresis) (ตรีทิพย์ รัตนวรชัย. 2552)

ปัจจุบันมีเครื่องมือสำเร็จรูปทำให้การหาลำดับเบสนี้ทำได้สะดวกรวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น การติดฉลากบนสายดีเอ็นเอที่ตำแหน่งเบสแต่ละชนิดอาศัยสารไดดีออกซินิวคลีโอไทด์ (dideoxynucleotide : ddG ddA ddT ddC) ที่ทำให้เกิดสฟลูออเรสเซนต์ที่มีสีแตกต่างกัน ทำให้ สามารถวิเคราะห์ผลได้รวดเร็วและไม่ต้องใช้สารรังสี (ตรีทิพย์ รัตนวรชัย. 2552)

2.5.3.3 ปริมาณเบสกวานีนและไซโตซีน (G+C content)

ดีเอ็นเอประกอบด้วยคู่ของเบส คือ กวานีน (G) คู่กับไซโทซีน (C) และอะดีนีน(A) คู่กับไทมีน (T) จำนวนของนิวคลีโอไทด์เบสในดีเอ็นเอคิดเป็นร้อยละของกวานีนกับไซโตซีน รวมกันที่เรียกว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

mol% G+C ค่านี้จะแตกต่างกันไปตามชนิดของจุลินทรีย์ในสปีชีส์ที่ใกล้เคียงกันจะมี mol% G+C คล้ายกันมาก ถ้าสิ่งมีชีวิตมี mol% G+C ต่างกันมาก แสดงว่าไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกัน แต่ก็อาจมีบางกรณีที่สิ่งมีชีวิตที่ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่มี mol% G+C คล้ายกันก็ได้ (นงลักษณ์ สุวรรณพินิจ และปรีชา สุวรรณพินิจ. 2544)

2.5.3.4 ดีเอ็นเอ-ดีเอ็นเอไฮบริไดเซชัน(DNA-DNA Hybridization)

ถ้าให้ความร้อนแก่ดีเอ็นเอสายคู่ (double stranded DNA) แต่ละสายของดีเอ็นเอ ที่เข้าคู่กันจะแยกออกเพราะพันธะไฮโดรเจน (hydrogen bond) ถูกทำลาย และเมื่อทิ้งให้เย็น สาย ของดีเอ็นเอจะกลับมาจับคู่ (base pairing) กันได้อีก โดยอาศัยหลักการจับคู่เบสของดีเอ็นเอ ซึ่งใช้ หลักการนี้ในการศึกษาหาความคล้ายกันของลำดับเบสของดีเอ็นเอจากสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิด ถ้า สิ่งมีชีวิตสองชนิดนั้นมีความคล้ายคลึงกันมากหรือใกล้เคียงกันมาก ดีเอ็นเอของสิ่งมีชีวิตทั้งสองจะ สามารถจับคู่กัน (hybridize) ได้ ดังนั้นในการศึกษาหาความคล้ายคลึงกันของดีเอ็นเอ ทำได้โดยนำดีเอ็นเอของสิ่งมีชีวิตทั้งสองมาให้ความร้อนให้แปลงสภาพ (denature) เพื่อแยกออกเป็นสายเดี่ยวๆ แล้วเอาสายเดี่ยวนั้นมาผสมกัน ทิ้งให้เย็น ถ้าสิ่งมีชีวิตสองชนิดมีความคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกันจะเกิดการจับคู่ของสายดีเอ็นเอ (heteroduplex) คือสายดีเอ็นเอของสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งจับคู่กับดีเอ็นเอของสิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่ง ถ้าสิ่งมีชีวิตทั้งสองไม่ใกล้เคียงกันเลย จะไม่เกิดจากการจับคู่กันของสาย ดีเอ็นเอ วิธีนี้ใช้ทดสอบในระดับสปีชีส์ (นงลักษณ์ สุวรรณพินิจ และปรีชา สุวรรณพินิจ. 2544)

2.6 ความสำคัญและประโยชน์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท

ในธรรมชาติเชื้อแอกติโนมัยสีทมีความสามารถในการสร้างสารที่มีบทบาทต่อสิ่งแวดล้อมที่ พวกมันอาศัยอยู่เพื่อเหตุผลในการดำรงชีวิตอยู่ของพวกมัน เช่น การสร้างสารยับยั้งการเจริญของ สิ่งมีชีวิตอื่น การสร้างเอนไซม์หลายชนิดเพื่อย่อยสลายสารอินทรีย์ต่างๆ และการสร้างสารส่งเสริมการเจริญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในหลายด้าน เช่น ทางด้านการแพทย์ ทางด้านการเกษตร และทางด้านอุตสาหกรรม ซึ่งความสำคัญและประโยชน์ ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ได้แก่

2.6.1 การสร้างสารปฏิชีวนะ

แอกติโนมัยสีทเป็นกลุ่มแบคทีเรียที่สามารถผลิตสารปฏิชีวนะได้มากที่สุด (Birdy. 2005) สารปฏิชีวนะที่เชื้อแอกติโนมัยสีทผลิตขึ้น มีความหลากหลายสูงทั้งด้านโครงสร้างทางเคมีและฤทธิ์ ชีวภาพ Sneader (2005) ได้กล่าวถึงสารปฏิชีวนะที่ผลิตโดยเชื้อแอกติโนมัยสีทไว้เป็นกลุ่มดังนี้คือ

2.6.1.1 กลุ่มอะมิโนไกลโคไซด์(aminoglycosides)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างพื้นฐานประกอบด้วยน้ำตาลอะมิโน (amino sugar) เชื่อมต่อกันด้วย พันธะไกลโคซิดิก (glycosidic bond) ออกฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อได้โดยตรง (bactericidal) มีผลยับยั้ง การสังเคราะห์โปรตีน โดยรบกวนการแปลรหัสจาก mRNA ไปเป็นโปรตีน สารปฏิชีวนะในกลุ่มนี้ ได้แก่

(1) สเตรปโตมัยซิน (streptomycin) ผลิตโดย *Streptomyces griseus* มีฤทธิ์ต้านเชื้อ *Mycobacterium tuberculosis* และจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของกาฬโรค(plague)โรคบรูเซลโลซิส (brucellosis) และแบคทีเรียต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของโรคท้องร่วง สเตรปโตมัยซินถูก นำไปใช้เป็นยาอันดับแรก (first line) ในการรักษาวัณโรคแต่การใช้ในปริมาณมากเป็นอันตรายต่อ เส้นประสาทหู ซึ่งเป็นผลให้เกิดอาการหูหนวกได้ จึงอนุญาตให้ใช้ในปริมาณน้อยร่วมกับยาต้านวัณโรคที่เกิดจากการสังเคราะห์

(2) นีโอไมซิน (neomycin) เป็นสารปฏิชีวนะเชิงซ้อน (antibiotic complex) ผลิตโดย *Streptomyces fradiae* ส่วนประกอบที่ใช้รักษาโรค คือ นีโอไมซิน-บี (neomycin B) มีความเป็นพิษต่อระบบประสาท(neurotoxicity)นำมาใช้ในการรักษาการติดเชื้อที่ผิวหนังหูและตา

(3) กานามัยซิน (kanamycin) เป็นสารปฏิชีวนะเชิงซ้อนผลิตโดย *Streptomyces kanamyceticus* สารประกอบหลัก คือ กานามัยซิน-เอ (kanamycin A) มีความเป็นพิษ เช่นเดียวกับสารปฏิชีวนะในกลุ่มอะมิโนไกลโคไซด์ชนิดอื่นๆ ใช้สำหรับรักษาการติดเชื้อจาก *Staphylococcus* ที่ดื้อต่อยาเพนนิซิลลิน (penicillin) และการติดเชื้อจากแบคทีเรียแกรมลบที่ดื้อต่อยาเจนทาไมซิน

(4) ลินโคมัยซิน (lincomycin) ผลิตโดย *Streptomyces lincolnensis* เป็นยาที่มีความเป็นพิษสูง ในเวลาต่อมาจึงมีการพัฒนาคลินดามัยซิน (clindamycin) ซึ่งเป็นอนุพันธ์ของลินโคมัยซินมาใช้แทนโดยมีกิจกรรม(activity)ที่คล้ายกันแต่มีประสิทธิภาพมากกว่า

(5) เจนทาไมซิน-ซี₁ (gentamicin C₁) แยกได้จากสารปฏิชีวนะเชิงซ้อน ซึ่งผลิตโดย *Micromonospora purpurea* และ *M. echinospora* เจนทาไมซินเป็นทางเลือกในการนำประโยชน์ที่หลากหลาย เช่น ด้านการติดเชื้อจาก *Pseudomonas*

2.6.1.2 กลุ่มคลอแรมเฟนิคอล(chloramphenicol)

คลอแรมเฟนิคอล เป็นยาปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์กว้าง (broad-spectrum antibiotic) ผลิตโดย *Streptomyces venezuelae* ออกฤทธิ์แบบยับยั้งการเจริญของเชื้อ (bacteriostatic) มีผลยับยั้ง การสังเคราะห์โปรตีน โดยการจับกับหน่วยย่อย 50S ของไรโบโซม ทำให้การสร้าง เอนไซม์เปปติดีลทรานสเฟอเรส (peptidyl transferase) ถูกยับยั้งจนไม่สามารถสร้างพันธะเปปไทด์ ได้ คลอแรมเฟนิคอลใช้รักษาโรคไทฟอยด์ โรคจากการติดเชื้อ *Salmonella* โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ (meningitis) และโรคจากการติดเชื้อริกเก็ตเซีย นอกจากนี้ยังใช้รักษาการติดเชื้อที่ตาและหู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.1.3 กลุ่มเตตราซัยคลิน(tetracycline)

โครงสร้างพื้นฐานประกอบด้วยวงอะโรมาติกต่อกัน 4 วง เป็นสารปฏิชีวนะที่ ออกฤทธิ์ กว้าง โดยออกฤทธิ์แบบยับยั้งการเจริญของเชื้อ (bacteriostatic) มีผลยับยั้งการสังเคราะห์ โปรตีน โดยการ จับกับหน่วยย่อย 30S ของไรโบโซม สารปฏิชีวนะในกลุ่มนี้ ได้แก่ คลอโรเตตรา ซัยคลิน (chlortetracycline) ผลิตโดย *Streptomyces aureofaciens* ออกซีเตตราซัยคลิน (oxytetracycline) ผลิต โดย *Streptomyces rimosus* และดีมีโคลซัยคลิน (demeclocycline) ผลิตโดย *Streptomyces aureofaciens* ที่เกิดการกลายพันธุ์

2.6.1.4 กลุ่มแมคโครไลด์(macrolide)

โมเลกุลมีขนาดใหญ่ประกอบด้วยคาร์บอนอะตอมมากกว่า 20 อะตอม มีวงแลคโตน แมคโครไลด์ (macrocylic lactone ring) หรือวงแลคแทมแมคโครไลด์ (macrocylic lactam ring) เป็น องค์ประกอบหลักออกฤทธิ์แบบยับยั้งการเจริญของเชื้อ (bacteriostatic) โดยจับกับหน่วยย่อย 50Sของไรโบโซมมีผลให้การสังเคราะห์โปรตีนถูกยับยั้งสารปฏิชีวนะในกลุ่มนี้ได้แก่

(1) อิริโทรมัยซิน (erythromycin) ผลิตโดย *Streptomyces erythreus* เป็นสาร ปฏิชีวนะชนิดแรกในกลุ่มนี้ที่นำไปใช้ในทางคลินิก อิริโทรมัยซินมีการออกฤทธิ์คล้ายกับยาปฏิชีวนะเพนิซิลลิน (penicillin) โดยที่โครงสร้างทางเคมีนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน สามารถนำไปใช้ในผู้ป่วยที่แพ้ยาเพนิซิลลิน หรือใช้ในการรักษาการติดเชื้อ *Staphylococcus* ที่ดื้อต่อยาเพนิซิลลินได้ นอกจากนี้อิริโทรมัยซินยังเป็นยา ที่ใช้รักษาการติดเชื้อแบคทีเรียแกรมบวกที่ผิวหนังเนื้อเยื่ออ่อนและระบบทางเดินหายใจ

(2) ราปามัยซิน (rapamycin)ผลิตโดย *Streptomyces hygroscopicus* มีฤทธิ์ต้าน การเจริญของ *Candida albicans* และเชื้อราบางชนิด

2.6.1.5 กลุ่มไรฟามัยซิน(rifamycin)

โครงสร้างประกอบด้วยวงอะโรแมติก (aromatic ring) เชื่อมต่อกันด้วย อะลิฟาติกบ ริดจ์ (aliphatic bridge) ไรฟามัยซินผลิตโดย *Nocardia mediterranei* ออกฤทธิ์ยับยั้ง แบคทีเรียแกรมบวก และ *Mycobacterium tuberculosis* สามารถดัดแปลงไรฟามัยซินต่อได้ เป็นไรฟามัยซิน-บี (rifamycin B) ซึ่งเป็นสารปฏิชีวนะที่มีฤทธิ์ปานกลางเมื่อนำไปใช้กับสัตว์ แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไป ประยุกต์ใช้ในการรักษา จึงได้มีการพัฒนา ไรฟามัยซิน-เอสวี (rifamycin SV) ที่ออกฤทธิ์ต่อสิ่งมีชีวิตอย่าง กว้างขวางขึ้นมาแทน สามารถยับยั้ง *Mycobacterium tuberculosis* M. leprae แบคทีเรียแกรมบวก และ แบคทีเรียแกรมลบ บางชนิดได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.1.6 กลุ่มโพลีเอิน(polyene)

โครงสร้างโมเลกุลมีขนาดใหญ่ออกฤทธิ์ยับยั้งการเจริญของราและยีสต์(antifungal)สารปฏิชีวนะในกลุ่มนี้ได้แก่

(1) นิสเตติน (nystatin) ผลิตโดย *Streptomyces noursei* และ *Streptomyces aureus* เป็นสารปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์ยับยั้งการเจริญของราและยีสต์ เนื่องจาก นิสเตตินมีความเป็นพิษสูงจึงถูกจำกัดในการใช้รักษาการติดเชื้อจาก *Candida albicans* ที่ผิวหนัง และเนื่องจากมันไม่ถูกดูดซึมจากลำไส้ จึงสามารถใช้ในการรักษาการติดเชื้อ *Candida albicans* ใน ช่องปากและลำไส้

(2) แอมโฟเทอริซิน (amphotericin) ผลิตโดย *Streptomyces nodosus* เป็นสารปฏิชีวนะที่มีความเป็นพิษ แต่มีความปลอดภัยพอที่จะใช้ในการรักษาการติดเชื้อรา ในผู้ป่วยที่มีระบบภูมิคุ้มกันบกพร่องเนื่องจากการรักษาโรคมะเร็งด้วยการทำเคมีบำบัดหรือเนื่องจากโรคเอดส์ แอมโฟเทอริซินมีการออกฤทธิ์ต้านเชื้อราโดยจะจับกับเออโกสเตอรอล (ergosterol) ในเยื่อหุ้มเซลล์ของเชื้อรา ทำให้เยื่อหุ้มเซลล์เสียสภาพ เกิดการสูญเสียโพแทสเซียมและ สารต่างๆ ในเซลล์ แต่แอมโฟเทอริซินก็สามารถทำลายเยื่อหุ้มเซลล์ของมนุษย์ได้เช่นกัน

2.6.1.7 กลุ่มอะโซไมยซิน(azomycin)

อะโซไมยซิน ผลิตโดย *Streptomyces* ที่ยังไม่ระบุสปีชีส์ มีความเป็น พิษสูงมาก จึงมีการพัฒนาสารได้เป็นเมโทรนิดาโซล (metronidazole) ใช้ฆ่าโปรโตซัว และ แบคทีเรีย

2.6.1.8 กลุ่มแวนโคไมยซิน(vancomycin)และไคโคพลาโนน(teicoplanin)

แวนโคไมยซิน ผลิตโดย *Streptomyces orientalis* มีฤทธิ์ต้านการเจริญ ของแบคทีเรียแกรมบวกทั้งชนิดที่ต้องการอากาศและชนิดที่ไม่ต้องการอากาศในการเจริญโดยเฉพาะแบคทีเรียกลุ่มสแตปฟีโลคอคโคไค(staphylococci) โดยออกฤทธิ์รบกวนการสังเคราะห์ ผนังเซลล์ของแบคทีเรีย แวนโคไมยซินที่มีความบริสุทธิ์ใช้เป็นยารักษาโรคที่เกิดในช่องปากแต่การใช้แวนโคไมยซินที่ไม่บริสุทธิ์จะทำให้เกิดผลข้างเคียง (side effects)สูง

ไคโคพลาโนน(teicoplanin)เป็นสารปฏิชีวนะเชิงซ้อนผลิตโดย *Actinoplanes teichomycetius* มีการออกฤทธิ์เหมือนกับแวนโคไมยซิน แต่มีการคงอยู่ในร่างกาย (half-life) นานกว่า และมีการระคายเคืองน้อยกว่า สามารถฉีดเข้าสู่กล้ามเนื้อหรือเส้นเลือดได้ โดยตรง

2.6.1.9 อีธินามัยซิน(thienamycin)

อีธินามัยซินเป็นสารในกลุ่มคาร์บาเพนิม (carbapenem) ซึ่งเป็นกลุ่มของสารเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิชีวนะที่มีฤทธิ์มากและมีความสามารถในการแทรกซึมเข้าสู่เซลล์ของแบคทีเรียได้สูง แยกได้จาก Streptomyces กว่า 40 ชนิด โดยอิธินามัยซิน เป็นสารปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์ได้ดีที่สุดใน กลุ่มนี้ ผลิตโดย Sterptomycetes cattleya มีฤทธิ์ยับยั้งการสร้างเปปติโดไกลแคน มีคุณสมบัติทนต่อ เอนไซม์เบต้า-แลคทาเมส (β -lactamase) สามารถยับยั้งแบคทีเรียแกรมลบได้

2.6.1.10 กลุ่มกรดคลาวูลานิก(clavulanic acid)

เชื้อที่มีความสามารถในการสร้างเอนไซม์เบต้า-แลคทาเมส (β -lactamase) นั้น สามารถต่อต้านยาปฏิชีวนะเพนิซิลลิน (penicillin) และซีฟาโลสปอริน (cephalosporin) ได้ จึงมีการค้นหายาที่มีความสามารถในการยับยั้งเอนไซม์เบต้า-แลคทาเมส โดยกรดคลาวูลานิก แม้จะมีฤทธิ์ยับยั้งแบคทีเรียได้ต่ำ แต่มีความสามารถในการยับยั้งเอนไซม์เบต้า-แลคทาเมส จึงมีการใช้กรดคลาวูลานิกร่วมกับยาปฏิชีวนะตัวอื่นเช่น อะม็อกซิซิลลิน (amoxicillin) ซึ่งการใช้ ด้วยาร่วมกัน (combination) ระหว่างกรดคลาวูลานิกกับยาชนิดอื่นนั้น ได้รับการพัฒนาเป็นยาที่ขาย ในท้องตลาด และทางการแพทย์ได้แล้ว โดยใช้รักษาโรคติดเชื้อในทางเดินหายใจ และทางเดิน ปัสสาวะ

2.6.2 การสร้างสารยับยั้งเซลล์มะเร็ง

Sneider (2005) อธิบายว่า การค้นหาสารต้านเซลล์มะเร็งจากธรรมชาติเริ่มต้นจาก Selman Waksman ได้แยกแอกติโนไมซิน-เอ (actinomycin A) ซึ่งมีฤทธิ์ยับยั้งเซลล์มะเร็ง sarcoma- 180 ต่อมาในปี 1949 Hans Brockmann ได้แยกแอกติโนไมซิน-ซี (actinomycin C) จากเชื้อ Streptomyces chrysomallus ซึ่งมีฤทธิ์ยับยั้งการเจริญของเนื้องอก และในปี 1953 Waksman ได้แยกแอกติโนไมซิน-ดี (actinomycin D) หรือแดคตินโนไมซิน (dactinomycin) จาก Streptomyces parvullus ซึ่งใช้รักษามะเร็งเนื้อเยื่ออ่อน (soft tissue sarcomas) และเนื้องอกที่อัณฑะ (testicular teratomas) นอกจากนี้ในเวลาต่อมาก็ได้มีการค้นพบสารยับยั้งเซลล์มะเร็งอีกหลายกลุ่ม เช่น

2.6.2.1 บลีโอมัยซิน(bleomycin)

บลีโอมัยซินเป็นสารเชิงซ้อนในกลุ่มไกลโคเปปไทด์ (glycopeptides) ผลิตโดย Streptomyces verticillus สารที่เป็นส่วนประกอบหลักที่ใช้ในทางคลินิก คือ บลีโอมัยซิน-เอ2 (bleomycin A₂) คุณลักษณะที่โดดเด่นที่สุดของบลีโอมัยซิน คือ เป็นหนึ่งในยาต้านมะเร็งเพียงไม่กี่ชนิดที่ไม่กดการสร้างเม็ดเลือดขาวในไขกระดูก แต่อาจเป็นอันตรายต่อปอด โดยเฉพาะในผู้ป่วยสูงอายุ บลีโอมัยซินใช้รักษาโรคมะเร็งที่เกิดจากเซลล์ในชั้นหนังกำพร้า (squamous cell carcinoma) เนื้องอกที่ศีรษะและคอ มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดนอนฮอดจกิน (nonHodgkins's lymphoma) และเนื้องอกที่อัณฑะ (testicular teratomas)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2.2 สารในกลุ่มแอนทราซัยคลิน(anthracycline)

สารยับยั้งเซลล์มะเร็งในกลุ่มแอนทราซัยคลินได้แก่

(1) ดาวโนรูบิซิน (daunorubicin) ผลิตโดย *Streptomyces peucetius* แสดงฤทธิ์ยับยั้งเนื้องอกคล้ายแอกติโนมัยซิน (actinomycin) โดยออกฤทธิ์ขัดขวางการจำลอง ดีเอ็นเอ ทำให้ไม่สามารถสังเคราะห์ดีเอ็นเอได้

57

(2) ดอกโซรูบิซิน (doxorubicin) เป็นอนุพันธ์ของดาวโนรูบิซิน ใช้ รักษา มะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน (acute leukemia) มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดนอนฮอดจ์กิน (non-Hodgkins's lymphoma) และมะเร็งชนิดเป็นก้อน(solid tumours)

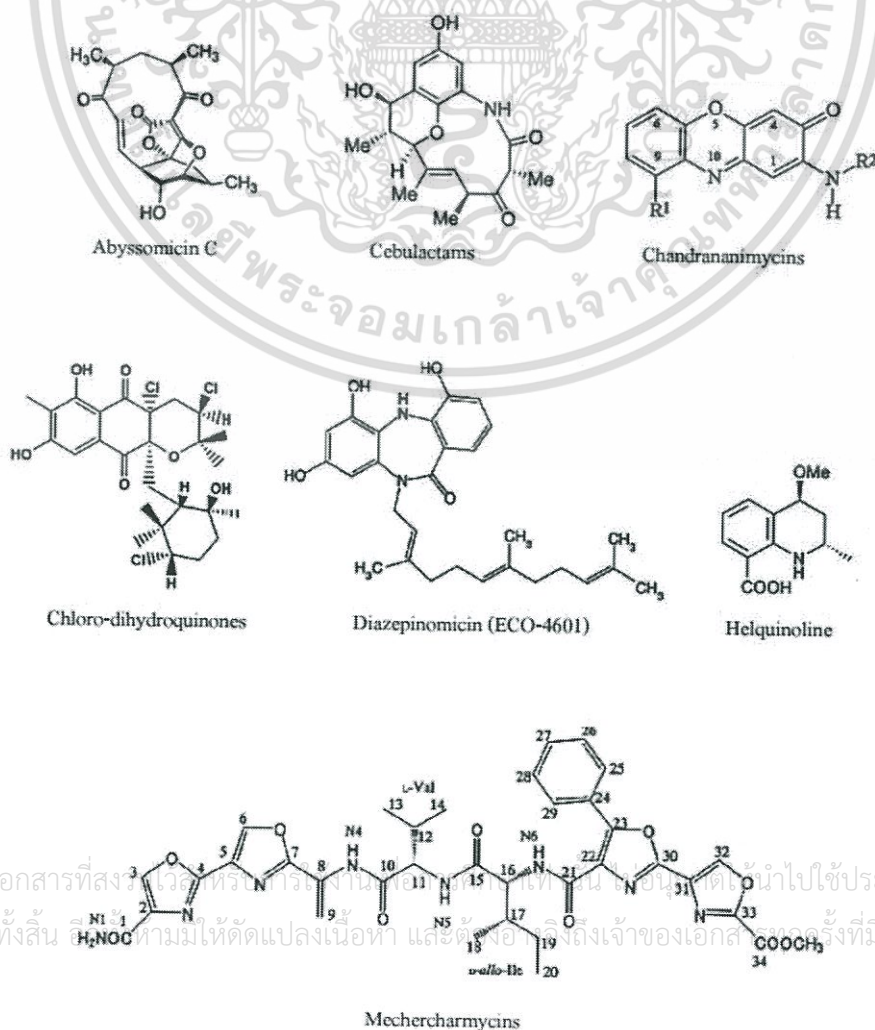
(3) อะคลารูบิซิน (aclarubicin) ผลิตโดย *Streptomyces galilaeus* การนำไปใช้ในการรักษาคคล้ายกับดาวโนรูบิซินและดอกโซรูบิซิน

สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่ผลิตโดยเชื้อแอกติโนมัยซิสที่ได้กล่าวมานั้นส่วนใหญ่ได้มาจากเชื้อในสกุล *Streptomyces* แต่ก็สามารถพบสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่สร้างจากเชื้อแอกติโนมัยซิสที่หายากได้เช่นกัน โดยในปัจจุบันมีความสนใจค้นหาสารจากออกฤทธิ์ทางชีวภาพชนิดใหม่จาก เชื้อแอกติโนมัยซิสที่หายากมากขึ้น ตัวอย่างสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่ผลิตได้จากเชื้อแอกติโนมัย สีสหายาก แสดงในตารางที่ 2.8 และโครงสร้างของสารแสดงในรูปที่ 2.12

ตารางที่ 2.8 สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่ผลิตได้จากเชื้อแอคติโนมัยซีทหายาก

สารประกอบ	สายพันธุ์	ฤทธิ์ทางชีวภาพ	อ้างอิง
Abyssomicin C	<i>Verrucosipora</i> sp.	antibacterial	Riedlinger และคณะ, 2004
Cebulactams	<i>Saccharopolyspora cebuensis</i>	antibacterial antioxidant	Pimentel-Elardo และคณะ, 2008
Chandrananimycins	<i>Actinomadura</i> sp.	antialagi antibacterial anticancer antifungal	Maskey และคณะ, 2003
Chloro-dihydroquinones	Novel actinomycete	antibacterial anticancer	Soria-Mercado และคณะ, 2005
Diazepinomicin (ECO-4601)	<i>Micromonospora</i> sp.	antibacterial anticancer anti-inflammatory	Charan และคณะ, 2004
Helquinoline	<i>Janibacter limosus</i>	antibacterial	Asolkar และคณะ, 2004
Mechercharmycins	<i>Thermoactinomyces</i> sp.	anticancer	Kanoh และคณะ, 2005
Proximicin A	<i>Verrucosipora</i> sp.	anticancer	Fiedler และคณะ, 2008
Salinosporamide A (NPI-0052)	<i>Salinispora tropica</i>	anticancer	Feling และคณะ, 2003

รูปที่ 2.12 โครงสร้างของสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่ผลิตได้จากเชื้อแอคติโนมัยซีทหายาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถ้าหากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งเจ้าของเอกสารฉบับนี้ถึงเจ้าของเอกสารฉบับนี้ที่มีการนำไปใช้

2.6.3 การสร้างวิตามิน

ตั้งแต่ Rickes และคณะ (1948) ได้เปิดเผยว่าเชื้อแอกติโนมัยสีทสามารถผลิตวิตามินบี 12 ได้ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสนใจในการใช้สิ่งมีชีวิตนี้เป็นแหล่งในการผลิตวิตามินบี 12 ในเชิง พาณิชย์ เชื้อแอกติโนมัยสีทจำนวนมากสามารถผลิตวิตามินบี 12 ได้เมื่อมีเติมเกลือโคบอลท์ (cobalt salts) ลงไปในอาหารเลี้ยงเชื้อเพื่อใช้เป็นสารตั้งต้น (precursors) การตรวจสอบการสร้างวิตามินบี 12 สามารถทำได้โดยใช้วิธีการทางจุลชีววิทยา (microbiological assays) เชื้อแอกติโนมัยสีทที่สร้าง วิตามินบี 12 ส่วนใหญ่เป็นเชื้อสกุล *Streptomyces* โดยเชื้อ *S. griseus* จะสร้างสารปฏิชีวนะ เช่น สเตربتโตมัยซิน (streptomycin) ออกมาด้วย แต่มีเชื้อแอกติโนมัยสีทในสกุล *Streptomyces* หลาย สายพันธุ์ เช่น *S. fradiae* และ *S. aureofaciens* สามารถสร้างวิตามินบี 12 ได้โดยผลผลิตที่ได้ ปรมาจากสารปฏิชีวนะส่วนเชื้อสกุลอื่นที่ผลิตวิตามินบี12 ได้ เช่น *Nocardia rugosa* เป็นต้น(Waksman. 1959)

Saunders และคณะ (1952) ได้คัดกรองเชื้อแอกติโนมัยสีทที่สามารถสร้างวิตามินบี 12 จากเชื้อแอกติโนมัยสีททั้งหมดจำนวน 90 ไอโซเลต โดยทดสอบในอาหารชอยบีน มีล (soybean meal medium) ที่มีการเติมโคบอลท์ (cobalt) พบว่ามีเชื้อแอกติโนมัยสีทจำนวน 4 ไอโซเลต สามารถสร้างวิตามินบี 12 ในปริมาณที่สูงกว่าชุดการทดลองควบคุมของ *Streptomyces griseus* อย่างมีนัยสำคัญโดยในจำนวนนี้มีเชื้อแอกติโนมัยสีทจำนวน 1 ไอโซเลต พบว่าเป็นเชื้อ *S. griseus* ให้ผลผลิตประมาณ 1.0 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร และเชื้อแอกติโนมัยสีทจำนวน 3 สายพันธุ์ ที่ไม่ใช่ *S. griseus* ให้ผลผลิตประมาณ 1.63 ถึง 1.84 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร

2.6.4 การสร้างสารส่งเสริมการเจริญของพืช

เชื้อแอกติโนมัยสีทสามารถสร้างสารต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเจริญของพวกมันเอง หรือต่อสิ่งมีชีวิตอื่นที่อาศัยอยู่ร่วมกับพวกมัน(Waksman. 1950)เช่นการสร้างสารส่งเสริมการเจริญของ พืชเป็นต้น

Shrivastava และคณะ (2008) ศึกษาการผลิตกรดอินโดล-3-อะซีติก ซึ่งเป็นฮอร์โมนพืช ชนิดหนึ่ง จากเชื้อ *Kitasatospora* sp. ที่แยกได้จากดิน โดยทำการตรึงเซลล์ด้วยแคลเซียมอัลจิเนต (calcium alginate) พบว่าเซลล์ที่ถูกตรึงจะผลิตกรดอินโดล-3-อะซีติกที่ความเข้มข้นสูงขึ้นในช่วง ระยะเวลาที่นานขึ้น เมื่อเทียบกับเซลล์ที่ไม่ถูกตรึง

Khamna และคณะ (2010) รวบรวมเชื้อ *Streptomyces* spp. ที่แยกได้จากดินบริเวณราก พืชสมุนไพรไทยจำนวน 14 ชนิด พบว่าเชื่อดังกล่าวมีการผลิตฮอร์โมนพืช (กรดอินโดล-3-อะซีติก) ในอาหารยีสต์มอลต์เอ็กแทรกท์ (yeast malt extract medium) ซึ่งเติม แอล-ทริปโตเฟน (L-tryptophan) ความเข้มข้น 2 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร โดยเชื้อที่มีประสิทธิภาพในการผลิตกรด อินโดล-3-อะซีติก มากที่สุด คือ เชื้อ Streptomyces sp. CMU-H009 ซึ่งแยกได้จากดินบริเวณราก ตะไคร้ (*Cymbopogon citratus*)

2.6.5 การย่อยสลายสารประกอบอินทรีย์

เชื้อแอคติโนมัยซีทมีความสามารถในการสลายสารประกอบอินทรีย์ต่างๆไม่ว่าจะเป็นโปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน ทำให้สามารถย่อยสลายส่วนประกอบของพืชและสัตว์ในธรรมชาติ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในดิน แหล่งน้ำ และปุ๋ยอินทรีย์ (compost) จากการศึกษาการย่อยสลายกรดอะมิโนพบว่าเชื้อแอคติโนมัยซีทสามารถย่อยสลายไกลซีน (glycine) และอะลานีน (alanine) ได้มี ประสิทธิภาพมากกว่าเชื้อรา เชื้อแอคติโนมัยซีทหลายสปีชีส์ (species) สามารถย่อยสลายโปรตีนทั้ง ในพืชและสัตว์ได้ เช่น ซีอีน (zein) อีเดสติน (edestin) ไกลอาติน (gliadin) แอลบูมิน (albumin) และคาซีน (casein) สามารถย่อยสลายคาร์โบไฮเดรต ต่างๆ เช่น น้ำตาล แป้ง เซลลูโลส และ เฮมิเซลลูโลส สามารถย่อยสลาย สเตียรอยด์ต่างๆ เช่น คอเลสเตอรอล (cholesterol) สารประกอบอะโรมาติก (aromatic compounds) และอะเซทิลีน (acetylene) นอกจากนี้ยังสามารถย่อยสลายสารประกอบอินทรีย์อื่นๆ ได้อีกมากมาย เช่น วัฏจากสาหร่าย (agar) ยาง (rubber) พาราฟิน (paraffin) และลิกนิน (lignin) (Waksman, 1950)

เชื้อแอคติโนมัยซีทสามารถย่อยสลายสารประกอบอินทรีย์ได้เนื่องจากความสามารถในการสร้าง เอนไซม์ชนิดต่างๆโดยเชื้อแอคติโนมัยซีทสามารถสร้างเอนไซม์ได้ทั้งเอนไซม์ที่หลั่งออกมาภายนอกเซลล์ (extracellular enzyme) และเอนไซม์ที่อยู่ภายในเซลล์ (endocellular enzyme) โดยเอนไซม์ที่สร้างได้มีหลายชนิด เช่น เอนไซม์โปรตีเอส (protease) เอนไซม์อะไมเลส (amylases) เอนไซม์อินเวอเรส (invertase) เอนไซม์ย่อยสลายเซลลูโลส (cellulolytic enzymes) และเอนไซม์ไลเปส (lipase) เป็นต้น (Waksman, 1950)

2.6.6 การตรึงไนโตรเจน

ตั้งแต่ช่วงปลายปี 1970 เป็นต้นมา นักวิทยาศาสตร์พบว่าเชื้อแอคติโนมัยซีทสามารถตรึง ก๊าซไนโตรเจนได้โดยอยู่ร่วมกับพืชหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นไม้ในเขตอบอุ่นประเภทไม้เนื้ออ่อน และยังสามารถตรึงไนโตรเจนได้ดีเมื่ออยู่ร่วมกับรากข้าวในนาที่มีน้ำขัง โดยไม่จำเพาะเจาะจง เหมือนไรโซเบียมกับรากถั่วเท่านั้น (ไพร์ตัน พิมพ์ศิริกุล, 2546) มีรายงานว่าเชื้อสกุล *Nocardia* บางสายพันธุ์สามารถตรึงไนโตรเจนได้ถึง 12 มิลลิกรัม ต่อกรัมของเซลลูโลสที่ใช้ไป และยังมีเชื้อ แอคติโนมัยซีทที่อาศัยอยู่ร่วมกับพืชแล้วสามารถตรึงไนโตรเจนในอากาศได้คือเชื้อสกุล *Frankia* (Alexander, 1997)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Boondaeng และคณะ(2009) ได้ทำการศึกษา เชื้อ *Microbispora siamensis* sp. สายพันธุ์ใหม่ เป็นแอคติโนมัยสีททนความร้อน แยกได้จากดิน เป็นสายพันธุ์ DMKUA 245^T พบว่าเป็นแอคติโนมัยสีททนความร้อน ที่ไม่เคลื่อนที่ เส้นใยอาหารมีสีเหลือง ในระหว่างการสร้างสปอร์ โคโลนีจะมีสีชมพูอ่อน รังควัตถุ สี เหลืองและเขียว ถูกสร้างจากการเลี้ยงในอาหาร ISP-2 และ ISP-3 เจริญได้สูงสุดที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส

Zucchi และคณะ(2012) ได้ทำการศึกษา เชื้อ *Amycolatopsis* 2 สายพันธุ์ใหม่แยกได้จากดินที่มีความแห้งแล้ง เป็นสายพันธุ์ *A. thermophila* GY088^T และ *A. viridis* GY115^T โดยสามารถเจริญที่อุณหภูมิ 10 ถึง 50 องศาเซลเซียส ไม่สามารถสร้างกรดจาก แหล่งคาร์โบไฮเดรตได้ โดย เชื้อ 2ตัวนี้แยกได้จาก ดินแห้งแล้งที่มาจากประเทศ ออสเตรเลีย

Hao wu และคณะ(2015) ได้ทำการศึกษา เชื้อ *Thermoactinomyces guangxiensis* sp. สายพันธุ์ใหม่ จากปุ๋ยหมักเห็ด โดย *T. guangxiensis* สายพันธุ์ CD-1^T เจริญได้ดี ในอาหาร HV medium, Sauton's agar, Bennett's agar, ISP3 และ ISP4 ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ มีการสร้างเส้นใยอากาศสีขาว และ เส้นใยอาหารสีเหลือง เจริญได้ในช่วงอุณหภูมิ 45-50 องศาเซลเซียส

Hao wu และคณะ(2016) ได้ทำการศึกษา เชื้อ *Saccharopolyspora subtropica* sp. สายพันธุ์ใหม่ จาก ดินในไร่อ้อย พบว่าเป็นสายพันธุ์ T3^T ไม่สร้างกรด ไม่เคลื่อนที่ และชอบเจริญในที่อุณหภูมิสูงในช่วง 37 ถึง 50 องศาเซลเซียส ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ มีปริมาณเบส G+C ที่ 71.3 โมล%

Xiong Xu และคณะ(2012) ได้ทำการศึกษา เชื้อ *Microbispora* สายพันธุ์ใหม่ที่แยกได้จากป่าชายเลนที่ประเทศจีน พบว่า มีความใกล้เคียงกับเชื้อที่มีในฐานข้อมูล(%similarity) ร้อยละ 98.75 และมีปริมาณเบส G+C ที่ 70.8 โมล %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

3.1 เครื่องมือ

1. เครื่องชั่ง 2 ตำแหน่ง รุ่น PB 3002 บริษัท Mettler Toledo ประเทศไทย
2. เครื่องชั่ง 4 ตำแหน่ง รุ่น SI-234 บริษัท Denver ประเทศอังกฤษ
3. เครื่องวัดค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH meter) รุ่น HM-35V บริษัท Hung Ta Instrument ประเทศไทย
4. เครื่องผสมสาร (vortex) รุ่น Genie 2 บริษัท Scientific Industries ประเทศสหรัฐอเมริกา
5. เครื่องดูดสารอัตโนมัติ (automatic pipette)
6. กล้องจุลทรรศน์ รุ่น CX31 บริษัท Olympus
7. ตู้บ่มเชื้อ (incubator) รุ่น UC4-1320 ประเทศไทย
8. ตู้ปลอดเชื้อ รุ่น LF BH-120 บริษัท Unitech Science ประเทศไทย
9. ตู้อบลมร้อน (hot air oven) รุ่น ULE-500 บริษัท Memmert ประเทศเยอรมนี
10. หม้อนึ่งความดันไอน้ำ (autoclave) รุ่น SG-120 Steris ประเทศสหรัฐอเมริกา
11. เครื่องปั่นเหวี่ยง (centrifuge) รุ่น Sorvall RC5C plus
12. เครื่องปั่นเหวี่ยงขนาดเล็ก (micro centrifuge) รุ่น Minispin plus ประเทศไทย
13. เครื่องเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ (polymerase chain reaction : PCR) รุ่น ALD-1244 บริษัท MJ Research
14. เครื่องวัดปริมาณดีเอ็นเอ (NanoDrop spectrophotometer) รุ่น Nanodrop ND-1000 บริษัท Thermo Fisher Scientific ประเทศสหรัฐอเมริกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เชื้อจุลินทรีย์ทดสอบ

1. *Bacillus subtilis* ATCC 6633
2. *Escherichia coli* ATCC 25922
3. *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853
4. *Staphylococcus aureus* ATCC 25923
5. *Candida albicans* ATCC 10231

3.3 การเก็บตัวอย่างและตัวอย่างที่ใช้ในการคัดแยกเชื้อแอคติโนมัยสีท

ตัวอย่างที่ใช้ในการคัดแยกเชื้อแอคติโนมัยสีทเป็นตัวอย่างที่เก็บมาจาก บ่อและธารน้ำร้อนคลิง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 4 ตัวอย่าง วิธีการเก็บตัวอย่างดินจะทำการเก็บตัวอย่างบริเวณผิวดินโดยลึกลงไปไม่เกิน 5 เซนติเมตร และเก็บรักษาตัวอย่างไว้ในอุณหภูมิห้อง จนกระทั่งถึงห้องปฏิบัติการ วัดค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) โดยเครื่องวัดค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH meter) ด้วยวิธีการ บดให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกันแต่ไม่ต้องตำจนละเอียด และนำดินไปชั่งให้ได้ 10 กรัม ผสมน้ำกลั่นปริมาณ 50 มิลลิลิตรคนให้เข้ากัน ทิ้งไว้เป็นเวลา 30 นาทีแล้วค่อยใช้ pH meter วัดโดยจุ่มไว้ในส่วนที่เป็นน้ำ

3.4 การแยกเชื้อแอคติโนมัยสีท

การแยกเชื้อแอคติโนมัยสีทโดยให้ตัวอย่างผ่านกระบวนการ (treatment) ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

3.4.1 การผึ่งตัวอย่างให้แห้งที่อุณหภูมิห้อง (air-drying treatment)

นำตัวอย่างมาผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้อง บดตัวอย่างให้ละเอียดด้วยโกร่ง เจือจางตัวอย่าง 1 กรัม ในสารละลาย SDS0.01% (Sodium dodecyl sulfate) และน้ำกลั่นปริมาตร 9 มิลลิลิตรที่ผ่านการฆ่าเชื้อ ผสมให้เข้ากันโดยเครื่องผสมสาร (vortex) เป็นเวลา 1 นาที และเจือจางต่อในสารละลายเดียวกัน ปริมาตร 9 มิลลิลิตร ให้มีความเจือจางที่ระดับ 10^{-1} ถึง 10^{-4} คูดสารละลายตัวอย่างที่ระดับความเจือจาง 10^{-3} และ 10^{-4} ปริมาตร 0.1 มิลลิลิตร มาเกลี่ยลงบนจานอาหารสูตรดัดแปลงแซงสตาร์ท ซอยเอ็กแทรกท์ เอการ์ (zhang'starch soil extract agar) และอาหารสูตรดัดแปลงซอยเอ็กแทรกท์ เอการ์ (soil extract agar, modified) ซึ่งเติม กรดนาลิดิซิก (nalidixic acid) ความเข้มข้น 25 มิลลิกรัมต่อลิตร และนิสตาติน (Nystatin) ความเข้มข้น 50 มิลลิกรัมต่อลิตร นำไปบ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 7 ถึง 28 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อบ่มงานอาหารเลี้ยงเชื้อครบเวลา 7 ถึง 28 วันแล้ว ทำการแยกเชื้อแอสกีโนมัยสีทหายาก โดยการเลือกโคโลนีที่คาดว่าจะเป็เชื้อแอสกีโนมัยสีท ซึ่งทราบได้จากการสังเกตดูจากนั้นใช้เข็มเขี่ยเชื้อขนาดเล็ก (micro needle) เขี่ยโคโลนีของเชื้อแอสกีโนมัยสีทมาขีดลากลงบนอาหารยีสต์เอ็กแทรกท์ - มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract - malt extract agar, ISP2) แล้วนำไปบ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 7 ถึง 21 วัน หรือจนกระทั่ง เชื้อแอสกีโนมัยสีทมีการเจริญมากพอสมควร จากนั้นทำให้เชื้อบริสุทธิ์ โดยการขีดลากเชื้อลงบนอาหารยีสต์เอ็กแทรกท์ - มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract - malt extract agar) โดยวิธีครอส สติก (cross streak) เพื่อให้ได้เชื้อโคโลนีเดี่ยว (single colony) นำเชื้อที่แยกได้มาวิเคราะห์ลักษณะ สัณฐานวิทยาเบื้องต้น และศึกษาลักษณะด้านอื่นๆต่อไป

3.5 การเก็บรักษาเชื้อแอสกีโนมัยสีท

ทำการเก็บรักษาเชื้อแอสกีโนมัยสีทที่มีความบริสุทธิ์ (pure culture) ลงในหลอดอาหารเอียง(slant) ยีสต์เอ็กแทรกท์ - มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract - malt extract agar) จากนั้นนำไปบ่มที่ อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 7 ถึง 21 วัน แล้วเก็บที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เพื่อเก็บรักษาไว้ใช้งานในช่วงเวลาสั้นๆ ทำการเก็บรักษาเชื้อเพื่อให้ใช้งานได้เป็นเวลาหลายปี โดยนำเชื้อแอสกีโนมัยสีทที่มีความ บริสุทธิ์ มาเลี้ยงลงบนอาหาร ยีสต์เอ็กแทรกท์ - มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract - malt extract agar) นำไปบ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 7 ถึง 21 วัน หรือจนกระทั่งเชื้อสร้างสปอร์ ตัดชิ้นวุ้นที่มี โคโลนีของเชื้อเจริญอยู่เก็บลงในหลอดที่มีสารละลายกลีเซอรอล (glycerol) ความเข้มข้นร้อยละ 10 เก็บรักษา ที่อุณหภูมิ -80 องศาเซลเซียส และทำการตรวจสอบความมีชีวิตรอดของเชื้อทุกปี

3.6 การคัดเลือกเชื้อแอสกีโนมัยสีทไอโซเลตที่มีความน่าสนใจ

ทำการคัดเลือกเชื้อแอสกีโนมัยสีทที่มีความน่าสนใจนำมาศึกษา โดยมีแนวทางในการคัดเลือกเชื้อแอสกีโนมัยสีท 2 แนวทางดังนี้

3.6.1 การคัดเลือกเชื้อแอสกีโนมัยสีทที่มีความโดดเด่นทางด้านอนุกรมวิธานทำการคัดเลือกเชื้อแอสกีโนมัยสีทที่มีความโดดเด่นทางด้านอนุกรมวิธานและมีจำนวนสมาชิกอยู่น้อยในแต่ละกลุ่มโดยการสังเกตลักษณะทางสัณฐานวิทยา คือ ลักษณะของสปอร์ลักษณะของโคโลนี และลักษณะของเส้นใย ตลอดจนพิจารณาจากค่าร้อยละความคล้ายคลึงของ 16S rRNA gene (%16S rRNA gene similarity)

3.6.2 การคัดเลือกเชื้อแอสกีโนมัยสีทที่มีฤทธิ์ด้านการเจริญของจุลินทรีย์

3.6.2.1 การทดสอบฤทธิ์ด้านการเจริญของจุลินทรีย์ด้วยวิธี agar cross streak

(Waksman, 1940)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะในรูปแบบใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเชื้อแอกติโนมัยสีทมาเลี้ยงบนอาหารยีสต์ เอ็กแทรกท์-มอลท์ เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract - malt extract agar, ISP2) โดยขีดเชื้อเป็นเส้นยาวบนผิวหน้าอาหาร ปุ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน นำเชื้อจุลินทรีย์ที่ต้องการทดสอบมาขีดในแนวตั้งฉากกับโคโลนีของเชื้อแอกติโนมัยสีท โดยขีดให้ชิดกับขอบโคโลนี นำไปบ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 18 ถึง 24 ชั่วโมง สำหรับเชื้อแบคทีเรียและยีสต์ ตรวจสอบผลโดยการวัดขนาดของบริเวณยับยั้ง (inhibition zone) ที่เกิดขึ้นโดยเชื้อจุลินทรีย์ที่ใช้ทดสอบมี 5 ชนิด คือ *Bacillus subtilis* ATCC 6633 *Escherichia coli* ATCC25922 *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853 *Staphylococcus aureus* ATCC 25923 และ *Candida albicans* ATCC 10231

3.7 การศึกษาอนุกรมวิธานของเชื้อแอกติโนมัยสีท

3.7.1 การศึกษาลักษณะทางฟีโนไทป์ (phenotype)

3.7.1.1 การศึกษาลักษณะสัณฐานวิทยาของเชื้อแอกติโนมัยสีท

เลี้ยงเชื้อแอกติโนมัยสีทลงบนอาหารสูตรดัดแปลงชอยเอ็กแทรกท์ เอการ์ (soil extract agar, modified) ที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 ถึง 28 วัน หรือจนกว่าเชื้อจะสร้างสปอร์ ตรวจสอบลักษณะสปอร์ด้วยกล้องจุลทรรศน์โดยใช้เลนส์ส่องระยะไกล (long-working distance) กำลังขยาย 400 เท่า

3.7.1.2 การศึกษาลักษณะการเจริญของเชื้อแอกติโนมัยสีท

ตรวจสอบลักษณะการเจริญของเชื้อแอกติโนมัยสีทหายากโดยการเลี้ยงลงบนอาหารอาหารต่างๆ ตาม International Streptomyces Project (ISP) (Shirling และ Gottlieb. 1966) ซึ่งได้แก่ อาหารยีสต์เอ็กแทรกท์-มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract - malt extract agar, ISP2) อาหารโอทมีล เอการ์ (oatmeal agar, ISP3) อาหารอินออร์แกนิก ซอลท์-สตาร์ชเอการ์ (inorganic salts - starch agar, ISP4) อาหารกลีเซอรอล-แอสพาราจีน เอการ์ (glycerol - asparagine agar, ISP5) อาหารเปปโตเน-ยีสต์เอ็กแทรกท์ ไอรอน เอการ์ (peptone-yeast extract iron agar, ISP6) และอาหารไทโรซีน เอการ์ (tyrosine agar, ISP7) โดยการทำเป็นสารละลายสปอร์ (spore suspension) หรือสารละลายเซลล์ (cell suspension) แล้วหยดลงบนอาหารต่างๆ ปริมาตร 10 ไมโครลิตร นำไปบ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ตรวจสอบผลโดยดูการเจริญ สีของเส้นใยอาหาร สีของเส้นใยอากาศ และสีของรงควัตถุที่ละลายน้ำได้ โดยเทียบกับกระดาศสีมาตรฐาน (The NBS-ISCC color system) (Kelly. 1964)

3.7.1.3 การศึกษาลักษณะทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.7.1.3.1 การใช้แหล่งคาร์บอน(carbon utilization)

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอสคิตินัมยีสีปริมาณ 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารเบซอล เอการ์ (basal agar medium, ISP9) (Shirling และ Gottlieb. 1966) ที่เติมแหล่งคาร์บอนความเข้มข้นร้อยละ 1 บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ตรวจสอบผลโดยเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของเชื้อบนอาหารที่เติมแหล่งคาร์บอนชนิดต่างๆ ที่ต้องการทดสอบ กับชุดควบคุมเชิงลบ คือ เชื้อที่เจริญบนอาหารที่ไม่เติมแหล่งคาร์บอน และชุดควบคุมเชิงบวก คือ เชื้อที่เจริญบนอาหารที่เติมน้ำตาลดี-กลูโคส (D-glucose) โดยให้ผลการตรวจสอบดังนี้

- (1) เมื่อเชื้อเจริญบนอาหารที่เติมแหล่งคาร์บอนที่ต้องการทดสอบได้เท่ากับหรือดีกว่าอาหารชุดควบคุมเชิงบวกให้บันทึกผลเป็นบวก(+)
- (2) เมื่อเชื้อเจริญบนอาหารที่เติมแหล่งคาร์บอนที่ต้องการทดสอบได้ดีกว่าอาหารชุดควบคุมเชิงลบแต่เจริญได้น้อยกว่าอาหารชุดควบคุมเชิงบวกให้บันทึกผลเป็นปานกลาง(±)
- (3) เมื่อเชื้อเจริญบนอาหารที่เติมแหล่งคาร์บอนที่ต้องการทดสอบได้เท่ากับหรือน้อยกว่าอาหารชุดควบคุมเชิงลบ ให้บันทึกผลเป็นลบ (-)

แหล่งคาร์บอนที่ใช้ในการทดสอบ คือ น้ำตาลดี-ไซโลส (D-xylose) น้ำตาลดี-กาแลกโตส(D-galactose) น้ำตาลดี-เซลโลไบโอส (D-cellobiose) น้ำตาลดี-ซาลิซิน (D-salicin) น้ำตาลแอล-อะราบินโนส (L-arabinose) น้ำตาลดี-ราฟฟิโนส (D-raffinose) น้ำตาลดี-แมนโนส (D-mannose) น้ำตาลดี-ฟรุกโตส (D-fructose) น้ำตาลแอล-รามโนส (L-rhamnose) น้ำตาลดี-ซูโครส (D-sucrose) น้ำตาลดี-เมลิไบโอส (D-melibiose) น้ำตาลดี-มอลโตส (D-maltose) น้ำตาลแลกโตส (lactose) กลีเซอรอล (glycerol) และน้ำตาลดี-แมนนิทอล (D-mannitol)

3.7.1.3.2 ความสามารถในการย่อยสลายแป้ง(starch hydrolysis)

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอสคิตินัมยีสีปริมาณ 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารอินออร์แกนิก ซอลท์-สตาร์ช เอการ์ (inorganic salts starch agar, ISP4) (Shirling และ Gottlieb. 1966) ที่มีแป้งเป็นแหล่งคาร์บอน บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน นำสารละลายไอโอดีนลาดลงบนผิวอาหาร หากเชื้อสามารถย่อยแป้งได้จะเกิดบริเวณใสรอบโคโลนี

3.7.1.3.3 ความสามารถในการย่อยเจลาติน(gelatin liquefaction)

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอสคิตินัมยีสีปริมาณ 100 ไมโครลิตร หยดลงในหลอดอาหารเหลวบูลิลลอน เจลาติน (bouillon gelatin broth) (Arai, 1975) บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ตรวจสอบผลโดยเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของเชื้อบนอาหารที่เติมเจลาตินชนิดต่างๆ ที่ต้องการทดสอบ กับชุดควบคุมเชิงลบ คือ เชื้อที่เจริญบนอาหารที่ไม่เติมเจลาติน และชุดควบคุมเชิงบวก คือ เชื้อที่เจริญบนอาหารที่เติมเจลาติน โดยให้ผลการตรวจสอบดังนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 21 วัน ตรวจสอบผลโดยการนำหลอดอาหารไปบ่มที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที หากมีการย่อยเจลาตินอาหารจะมีลักษณะเหลว

3.7.1.3.4 ความสามารถในการรีดิวซ์ไนเตรต(nitrate reduction)

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ปริมาตร 100 ไมโครลิตร หยดลงในหลอดอาหารเหลวเปปโตเน โปแทสเซียมไนเตรต (peptone KNO₃) (Arai. 1975) บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ทดสอบการรีดิวซ์ไนเตรตโดยหยดกรดซัลฟานิลิก (sulfanilic acid) ปริมาตร 2 หยด และสารละลายไดเมทิลแนปทิลลามีน (N,N-dimethyl-1-naphthylamine) ปริมาตร 3 หยด หากมีการเปลี่ยนรูป ไนเตรตเป็นไนไตรต์สีของอาหารจะเปลี่ยนเป็นสีชมพูหรือสีแดง

3.7.1.3.5 ความสามารถในการย่อยโปรตีน

(1) นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ปริมาตร 100 ไมโครลิตร หยดลงในหลอดอาหารเหลวสกีมมิลค์ (skim milk) บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน หากเชื้อสามารถย่อยโปรตีนในนมได้ อาหารจะมีลักษณะใส

(2) นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ปริมาตร 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารแข็งสกีมมิลค์ (skim milk) (Gordon และคณะ. 1974) บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน หากเชื้อสามารถย่อยโปรตีนในนมได้ จะเกิดบริเวณใสรอบโคโลนี

3.7.1.3.6 ความสามารถในการเจริญบนอาหารที่มีเกลือโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) ในระดับความเข้มข้นต่างๆ

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ปริมาตร 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารยีสต์เอ็กแทรกท์-มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract malt extract agar, ISP2) ที่มีการเติมเกลือโซเดียมคลอไรด์ที่ความเข้มข้นร้อยละ 1 1.5 2 3 4 5 6 และ 7 บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ตรวจสอบผลการเจริญของเชื้อ

3.7.1.3.7 ความสามารถในการเจริญที่อุณหภูมิต่างๆ

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ปริมาตร 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารยีสต์เอ็กแทรกท์-มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract malt extract agar, ISP2) บ่มที่อุณหภูมิ 30 37 42 45 และ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ตรวจสอบผลการเจริญของเชื้อ

3.7.1.3.8 ความสามารถในการเจริญบนอาหารที่มีความเป็นกรด-ด่างระดับต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้เชิงพาณิชย์ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยซีทปริมาณ 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารยีสต์เอ็กแทรกท์-มอลท์เอ็กแทรกท์ เอการ์ (yeast extract malt extract agar, ISP2) ที่มีการปรับค่าความเป็นกรด-ด่างที่ 4 5 6 7 8 9 10 11 และ 12 บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน ตรวจสอบผลการเจริญของเชื้อ

3.7.1.3.9 การสร้างกรดจากคาร์โบไฮเดรต (acid production from carbohydrates)

นำสารละลายสปอร์หรือสารละลายเซลล์ของเชื้อแอกติโนมัยซีทปริมาณ 10 ไมโครลิตร หยดลงบนอาหารเบซอล อินออร์แกนิก ไนโตรเจน (basal inorganic nitrogen medium) (Gordon และคณะ. 1974) ที่เติมแหล่งคาร์โบไฮเดรตความเข้มข้นร้อยละ 1 บ่มที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 14 วัน สังเกตการเปลี่ยนแปลงสีของอาหารทดสอบโดยหากเชื้อสามารถสร้างกรดได้อาหารจะเปลี่ยนจากสีม่วงเป็นสีเหลือง

คาร์โบไฮเดรตที่ใช้ในการทดสอบ คือ น้ำตาลดี-กลูโคส (D-glucose) น้ำตาลดี-ไรโบส (D-Ribose) น้ำตาลดี-ไซโลส (D-xylose) น้ำตาลดี-กาแลกโตส (D-galactose) น้ำตาลดี-เซลโลไบโอส (D-cellobiose) น้ำตาลดี-ซาลิซิน (D-salicin) น้ำตาลแอล-อะราบินอส (L-arabinose) น้ำตาลดี-ราฟฟิโนส (D-raffinose) น้ำตาลดี-ฟรุคโตส (D-fructose) น้ำตาลแอล-รามโนส (L-rhamnose) น้ำตาลดี-ซูโครส (D-sucrose) น้ำตาลแลคโตส (lactose) กลีเซอรอล (glycerol) และน้ำตาลดี-แมนนิทอล (D-mannitol)

3.7.2 การศึกษาลักษณะทางจีโนไทป์ (genotype)

3.7.2.1 การแยกดีเอ็นเอ

เลี้ยงเชื้อแอกติโนมัยซีทในอาหารเหลวกลูโคส-ยีสต์เอ็กแทรกท์ (glucose-yeast extract broth) บนเครื่องเขย่าควบคุมอุณหภูมิ ที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 5 วัน เก็บเซลล์โดยนำน้ำหมักที่ได้ไปปั่นเหวี่ยงที่ความเร็ว 10,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 5 นาที เทส่วนใสทิ้ง ล้างเซลล์ด้วยสารละลาย TE buffer 1 ครั้ง เติมสารละลาย TE buffer ปริมาตร 380 ไมโครลิตร เติมไลโซไซม์ (lysozyme) ความเข้มข้น 50 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร ปริมาตร 20 ไมโครลิตร ผสมให้เข้ากัน นำไปบ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 ชั่วโมง เติมสารละลายโซเดียมโดเดซิลซัลเฟต (SDS) ความเข้มข้นร้อยละ 10 ปริมาตร 40 ไมโครลิตร ผสมให้เข้ากันเบาๆ โดยการกลับลดไปมา บ่มที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที เติมสารละลายฟีนอล : คลอโรฟอร์ม : ไอโซเอมิล แอลกอฮอล์ (phenol : chloroform : isoamyl alcohol) อัตราส่วน 25 : 24 : 1 ปริมาตร 400 ไมโครลิตร เขย่าให้เข้ากันด้วยมือเป็นเวลา 5 นาที นำไปตกตะกอนโดยการปั่นเหวี่ยงที่ความเร็ว 14,500 รอบต่อนาที เป็นเวลา 15 นาที ดูดสารละลายส่วนใสด้านบนใส่ในหลอด

เอกสารเป็นเอกสารที่สังเคราะห์ขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทดลองอันใหม่ ตกตะกอนดีเอ็นเอโดยเติมสารละลายโซเดียมอะซิเตตความเข้มข้น 3 โมลาร์ (3M sodium acetate) ปริมาตร 1 ใน 10 ส่วนของสารละลายส่วนใสที่ได้ แล้วเติมเอทานอลที่แช่เย็นจนเย็นจัด ปริมาตร 2 เท่าของสารละลายส่วนใสที่ได้ ใช้แท่งแก้วปราศจากเชื้อพันสายดีเอ็นเอ ตั้งทิ้งไว้จนดีเอ็นเอแห้งแล้วนำไปละลายในสารละลาย TE buffer ปริมาตร 50 ถึง 100 ไมโครลิตร (Yukphan. 2006)

3.7.2.2 การทำดีเอ็นเอให้บริสุทธิ์

นำดีเอ็นเอที่แยกได้มาทำให้บริสุทธิ์ ปราศจากอาร์เอ็นเอ (RNA) และโปรตีนโดยเติมสารละลาย เอนไซม์อาร์เอ็นเอส เอ (RNase A) ความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร ปริมาตร 500 ไมโครลิตร และอาร์เอ็นเอส ที1 (RNase T1) ปริมาตร 5 ไมโครลิตร ใส่ลงในดีเอ็นเอซึ่งละลายในสารละลายซาลีน-โซเดียมซิเตรต ความเข้มข้น 1 เท่า (1x saline-sodium citrate, 1xSSC) ปริมาตร 5 มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 6 ถึง 12 ชั่วโมง เติมสารละลายเอนไซม์โปรตีนเอส เค (Proteinase K) ความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร ปริมาตร 100 ไมโครลิตร บ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 6 ถึง 12 ชั่วโมง เติมสารละลายฟีนอล : คลอโรฟอร์ม : ไอโซเอมิลแอลกอฮอล์ (phenol : chloroform : isoamyl alcohol) อัตราส่วน 25 : 24 : 1 ปริมาตร 4 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากันด้วยมือเป็นเวลา 5 นาทีนำไปตกตะกอนโดยการปั่นเหวี่ยงที่ความเร็ว 14,500 รอบต่อนาที เป็นเวลา 15 นาที ตูดสารละลายส่วนใสด้านบนใส่ในหลอดทดลองอันใหม่ ตกตะกอนดีเอ็นเอโดยเติมสารละลายโซเดียมอะซิเตตความเข้มข้น 3 โมลาร์ (3M sodium acetate) ปริมาตร 1 ใน 10 ส่วนของสารละลายส่วนใสที่ได้ แล้วเติมเอทานอลที่แช่เย็นจนเย็นจัด ปริมาตร 2 เท่าของสารละลายส่วนใสที่ได้ ใช้แท่งแก้วปราศจากเชื้อพันสายดีเอ็นเอ ตั้งทิ้งไว้จนดีเอ็นเอแห้งแล้วนำไปละลายในสารละลายซาลีน-โซเดียมซิเตรตความเข้มข้น 1 เท่า (Yukphan. 2006) ทำซ้ำเช่นเดิมอีก 1-2 ครั้ง

3.7.2.3 การเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอโดยใช้ปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอเรส (polymerase chain reaction, PCR)

นำดีเอ็นเอที่แยกได้มาเพิ่มปริมาณสายดีเอ็นเอของ 16S rRNA gene โดยใช้ไพรเมอร์สากล (universal primer) โดยนำสารที่มีความเข้มข้นและปริมาตรดังตารางที่ 3.1 ใส่ลงในหลอดขนาดเล็ก ผสมให้เข้ากัน นำไปทำปฏิกิริยาในเครื่องเทอร์มอลไซเคิลเลอร์ (thermal cycler) ซึ่งจะมีการให้ความร้อนที่อุณหภูมิและเวลาที่ตั้งเอาไว้ ซึ่งอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ แสดงในตารางที่ 3.2 (Yukphan และคณะ. 2005)

ตารางที่ 3.1 ส่วนประกอบที่ใช้ในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอโดยปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอไรเซชัน

	ความเข้มข้น	ปริมาตร
primer : 20F*	10 pmol/μl	4.0 μl
primer : 1500R*	10 pmol/μl	4.0 μl
dNTP	2.0 mM	10.0 μl
10X Taq buffer	10X	10.0 μl
MgCl ₂	25.0 mM	8.0 μl
Taq DNA Polymerase	5 Unit/μl	0.5 μl
Milli Q water	-	59.5 μl
Template DNA	100-200 ng/μl	4.0 μl
รวม		100.0 μl

*primer : 20F (5' GAG TTT GAT CCT GCT CAG 3')

*primer : 1500R (5' GTT ACC TTG TTA CGA CTT 3')

ตารางที่ 3.2 วงจรพีซีอาร์ (PCR cycles)

อุณหภูมิ	เวลา	จำนวนรอบ(cycle)	ขั้นตอน
94 องศาเซลเซียส	3 นาที	1	denaturation step
94 องศาเซลเซียส	1 นาที	25	
50 องศาเซลเซียส	1 นาที		annealing step
72 องศาเซลเซียส	2 นาที		1
72 องศาเซลเซียส	3 นาที		
รวมเวลาดำเนินการ : 2 ชั่วโมง 30 นาที			

3.7.2.4 การทำผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ (PCR product) ให้มีความบริสุทธิ์

ผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ของ 16S rRNA gene ที่เพิ่มปริมาณได้จะถูกทำให้บริสุทธิ์ โดยใช้ Gel/PCR DNA Fragments Extraction Kit ของบริษัท Geneaid ซึ่งทำโดยละลายผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ปริมาตร 100 ไมโครลิตรในหลอดไมโครเซ็นทริฟิวจ์ (microcentrifuge) ขนาด 1.5 มิลลิลิตร ที่มี PB solution ปริมาตร 450 ไมโครลิตร นำสารละลายที่ได้ใส่ลงในคอลัมน์ QIA quick column นำไปปั่นเหวี่ยงด้วยความเร็ว 8,000 รอบต่อวินาทีเป็นเวลา 1 นาที แล้วล้างด้วยน้ำกลั่น 2 ครั้ง และล้างด้วยเอทิลแอลกอฮอล์ 70% 2 ครั้ง แล้วล้างด้วยน้ำกลั่น 2 ครั้ง และทำให้แห้งในสุญญากาศที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง แล้วนำผลิตภัณฑ์ไปใช้

นาที เป็นเวลา 30 วินาที เทของเหลวส่วนที่ตกลงมาจากคอลัมน์ทิ้ง เติม wash buffer ปริมาตร 600 ไมโครลิตร นำไปปั่นเหวี่ยงที่ความเร็ว 8,500 รอบต่อนาที เป็นเวลา 30 วินาที เทของเหลวส่วนที่ตกลงมาจากคอลัมน์ทิ้ง นำไปปั่นเหวี่ยงอีกครั้งที่ความเร็ว 9,000รอบต่อนาที เป็นเวลา 1 นาที ย้ายคอลัมน์ใส่ลงในหลอดไมโครเซ็นทริฟิวก์อันใหม่ เติม EB buffer ปริมาตร 25 ไมโครลิตรใส่ลงตรงกลางคอลัมน์ ตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 10 นาที นำไปปั่นเหวี่ยงที่ความเร็ว 15,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 1 นาที นำสารละลายดีเอ็นเอที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ลำดับเบสต่อไป

3.7.2.5 การวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์บนสายดีเอ็นเอของ 16S rRNA gene (DNA sequencing)

วิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์บนสายดีเอ็นเอของ 16S rRNA gene โดยใช้ bigdyeterminator cycle sequencing ready reaction kit (applied biosystem) โดยส่วนประกอบที่ใช้แสดงดังตารางที่ 3.3 ส่วนอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ แสดงดังตารางที่ 3.4 (Yukphan และคณะ. 2005)

ตารางที่ 3.3 ส่วนประกอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA gene

	ความเข้มข้น	ปริมาณ
Big dye terminator	-	2.0 ไมโครลิตร
5X sequencing Buffer	5 เท่า	1.5 ไมโครลิตร
Sequencing Primer*	1.6 (pmol/ μ l)	1.0 ไมโครลิตร
น้ำปราศจากไอออน	-	3.5 ไมโครลิตร
ผลิตภัณฑ์พีซีอาร์		2.0 ไมโครลิตร
		10 ไมโครลิตร

*Primer 27F : AGA GTT TGA TCM TGG CTC AG

800R : GGY TAC CTT GTT ACG ACT T

520R : CCA GCA GCC GCG GTA ATA CG

1492R : TAC CAG GGT ATC TAA TCC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 โปรแกรม Big_dye

อุณหภูมิ	เวลา	จำนวนรอบ(cycle)
96 องศาเซียส	3 วินาที	1
96 องศาเซียส	10 วินาที	25
50 องศาเซียส	5 วินาที	
60 องศาเซียส	4 นาที	1

3.7.2.6 การวิเคราะห์สายวิวัฒนาการ(phylogenetic analysis)

ทำการจัดเรียง(alignment)ลำดับนิวคลีโอไทด์ที่ได้กับลำดับนิวคลีโอไทด์ของเชื้อที่คัดเลือก (selected sequences) จากฐานข้อมูล genbank / EMBL / DDBJ โดยใช้ alignment software ซึ่งในวิทยานิพนธ์นี้ใช้ CLUSTAL W program package จำลองข้อมูลเป็น multi-data set และสร้างแผนภาพสายวิวัฒนาการ (phylogenetic trees) ด้วยโปรแกรมใน MEGA V.4 package (www.megasoftware.net/) (Yukphan และคณะ. 2005)

3.8 สถานที่ทำการทดลอง

1. สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. หน่วยบริหารจัดการทรัพยากรจุลินทรีย์ ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

4.1 ผลการแยกเชื้อแอคติโนมัยสีทจากบ่อและธารน้ำร้อนคลิง

จากดินตัวอย่าง 4 ตัวอย่าง ที่ทำการสุ่มเก็บตัวอย่างจากแต่ละจุดของบ่อและธารน้ำร้อนคลิงจังหวัดราชบุรี มาทำการแยกเชื้อแอคติโนมัยสีทจากสภาพแวดล้อมที่รุนแรง โดยการฝังดินตัวอย่างให้แห้งที่อุณหภูมิห้อง (air-drying treatment) แล้วนำมาเพาะเลี้ยงบนอาหาร selective media เพื่อทำการคัดแยกเชื้อ ซึ่งจุดเก็บตัวอย่างที่ 1 สามารถแยกได้ 7 ไอโซเลต จุดเก็บตัวอย่างที่ 2 สามารถแยกได้ 9 ไอโซเลต จุดเก็บตัวอย่างที่ 3 สามารถแยกได้ 4 ไอโซเลต และจุดเก็บตัวอย่างที่ 4 สามารถแยกได้ 5 ไอโซเลต รวมทั้งหมด 25 ไอโซเลต หลังจากนั้นนำมาศึกษาในด้านสรีระวิทยาและชีวเคมีต่อไป

4.1.1 ผลการคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยสีท

เชื้อแอคติโนมัยสีทที่คัดแยกได้จากตัวอย่างแต่ละจุด นำมาทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมี โดยดูจากลักษณะการเจริญบนสภาวะต่างๆ การย่อยหรือใช้สารอาหารต่างๆดังตาราง

ตารางที่ 4.1 แสดงการทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมี

รหัส เชื้อ	ความเข้มข้นของเกลือ (ร้อยละ)							ความเป็นกรด-ด่าง							อุณหภูมิ(°C)					Skim milk	การย่อยสลายเจลาติน	การรีดิวซ์ไนเตรต	การย่อยสลายแป้ง					
	1	1.5	2	3	4	5	6	7	4	5	6	7	8	9	10	11	12	30	37	40				42	45	50	Peptonization	
RT 1-1	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 1-2	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 1-3	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 1-4	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	-	w
RT 1-5	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	-	-
RT 1-6	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	-	-	+	-
RT 1-7	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	-	-	+	-

รหัส เชื้อ	ความเข้มข้นของเกลือ							ความเป็นกรด-ด่าง							อุณหภูมิ(°C)					Skim milk	Peptonization	การย่อยสลายเจลาติน	การรีดิวซ์ไนเตรต	การย่อยสลายแป้ง			
	1	1.5	2	3	4	5	6	7	4	5	6	7	8	9	10	11	12	30	37	40					42	45	50
RT 2-1	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	-
RT 2-2	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	w
RT 2-3	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+/-	-
RT 2-4	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+/-	-
RT 2-5	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+/-	-
RT 2-6	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+
RT 2-7	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	-	+	-
RT 2-8	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+
RT 2-9	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+

ตารางที่ 4.1(ต่อ) แสดงการทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมี

รหัสเชื้อ	ความเข้มข้นของเกลือ (ร้อยละ)							ความเป็นกรด-ด่าง					อุณหภูมิ(°C)					Skim milk	Peptonization	การย่อยสลายเจลาติน	การรีดิวซ์ไนเตรต	การย่อยสลายแป้ง						
	1	1.5	2	3	4	5	6	7	4	5	6	7	8	9	10	11	12	30					37	40	42	45	50	
RT 3-1	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 3-2	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 3-3	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 3-4	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+	+
RT 4-1	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	+	+
RT 4-2	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	+	+
RT 4-3	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	-	-	-	+	+

ตารางที่ 4.1(ต่อ) แสดงการทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมี

รหัสเชื้อ	ความเข้มข้นของเกลือ (ร้อยละ)							ความเป็นกรด-ด่าง					อุณหภูมิ(°C)					Skim milk	การย่อยสลายเจลาติน	การรีดิวซ์ไนเตรต	การย่อยสลายแป้ง						
	1	1. 5	2	3	4	5	6	7	4	5	6	7	8	9	10	11	12	30				37	40	42	45	50	Peptonization
RT 4-4	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+
RT 4-5	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+/-	-	+	+	+	+

หลังจากทำการทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมีแล้ว จึงได้ทำการแบ่งกลุ่มเชื้อแอคติโนมัย
 สีสที่แยกได้ออกเป็นกลุ่มๆ (แบ่งกลุ่มจากลักษณะทางสัณฐานวิทยาและผลการทดสอบทางสรีระวิทยาและ
 ชีวเคมี) ได้ทั้งหมด 13 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยเชื้อไอโซเลตต่างๆดังนี้

กลุ่มที่ 1 RT1-1,RT1-2 และ RT1-3 กลุ่มที่ 2 RT1-4 และ RT 1-5 กลุ่มที่ 3 RT1-6 และ RT1-7
 กลุ่มที่ 4 RT2-1 และ RT2-2 กลุ่มที่ 5 RT2-3,RT2-4 และ RT2-5 กลุ่มที่ 6 RT2-6 กลุ่มที่ 7 RT2-7 กลุ่มที่ 8
 RT2-8 และ RT2-9 กลุ่มที่ 9 RT3-1,RT3-2 และ RT3-3 กลุ่มที่ 10 RT3-4 กลุ่มที่ 11 RT4-1 และ RT4-2
 กลุ่มที่ 12 RT4-3 กลุ่มที่ 13 RT4-4 และ RT4-5

ทำการคัดเลือกตัวแทนของแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาศึกษาในระดับจีโนมต่อไปดังนี้

กลุ่มที่ 1 RT1-2 กลุ่มที่ 2 RT1-4 กลุ่มที่ 3 RT1-7 กลุ่มที่ 4 RT2-2 กลุ่มที่ 5 RT2-4 กลุ่มที่ 6 RT2-6 กลุ่มที่ 7
 RT2-7 กลุ่มที่ 8 RT2-9 กลุ่มที่ 9 RT3-1 กลุ่มที่ 10 RT3-4 กลุ่มที่ 11 RT4-1 กลุ่มที่ 12 RT4-3 กลุ่มที่ 13
 RT4-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 1 RT1-1,RT1-2 และ RT1-3

ตัวแทนกลุ่ม RT1-2

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีส้ม ไม่สร้างเส้นใยอากาศบนอาหาร สร้างรงควัตถุละลายน้ำสีเหลือง และมีสปอร์เดี่ยวอยู่ส่วนปลายของเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , เจลาติน , โปรตีน และรีดิวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.1 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT1-2

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 2 RT1-4และ RT1-5

ตัวแทนกลุ่ม RT1-4

ลักษณะทางสัญญาณวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีส้ม ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , เจลาติน , โปรตีน และรีดิิวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.2 ลักษณะทางสัญญาณวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT1-4

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 3 RT1-6 และ RT1-7

ตัวแทนกลุ่ม RT1-7

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีครีม สร้างเส้นใยอากาศสีขาวบนอาหาร ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์คู่เจริญอยู่ส่วนปลายของเส้นใยอากาศ

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 3 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส และสามารถย่อยสลาย โปรตีน และรีดิวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.3 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT1-7

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 4 RT2-1 และ RT2-2

ตัวแทนกลุ่ม RT2-2

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารและเส้นใยอากาศสีขาว ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และสปอร์มีลักษณะต่อกันเป็นสายยาว

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 5 เปอร์เซ็นต์ เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลาย โปรตีน และ แป้งได้เล็กน้อย

รูปที่ 4.4 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-2

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 5 RT2-3, RT2-4 และ RT2-5

ตัวแทนกลุ่ม RT2-4

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีส้ม ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์ เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลาย โปรตีน , เจลาติน และรีติวชีไนเตรต ได้เล็กน้อย

รูปที่ 4.5 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-4

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 6 RT2-6

ตัวแทนกลุ่ม RT2-6

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีส้ม ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , โปรตีน , เจลาติน และรีดีวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.6 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-6

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 7 RT2-7

ตัวแทนกลุ่ม RT2-7

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีครีม สร้างเส้นใยอากาศสีขาวบนอาหาร ไม่สร้างรังศ์วัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์คู่เจริญอยู่ส่วนปลายของเส้นใยอากาศ

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 3 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายโปรตีน และรีดิวซ์ไนเตรต

รูปที่ 4.7 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-7

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 8 RT2-8 และ RT2-9

ตัวแทนกลุ่ม RT2-9

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีส้ม ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , เจลาติน , โปรตีน และรีติวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.8 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT2-9

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 9 RT3-1, RT3-2 และ RT3-3

ตัวแทนกลุ่ม RT3-1

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีดำ ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซนต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , เจลาติน , โปรตีน และรีดิวซ์ ไนเตรตได้

รูปที่ 4.9 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT3-1

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 10 RT3-4

ตัวแทนกลุ่ม RT3-4

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีดำ ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , เจลาติน , โปรตีน และรีติวซ์ ไนเตรตได้

รูปที่ 4.10 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT3-4

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 11 RT4-1 และ RT4-2

ตัวแทนกลุ่ม RT4-1

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารและเส้นใยอากาศสีขาว ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์มีลักษณะต่อกันเป็นสายยาว

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 4 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , โปรตีน และรีดิวซ์ไนเตรตได้เล็กน้อย

รูปที่ 4.11 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT4-1

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 12 RT4-3

ตัวแทนกลุ่ม RT4-3

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีส้ม ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , โปรตีน , เจลาติน และรีดิวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.12 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT4-3

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 13 RT4-4 และ RT4-5

ตัวแทนกลุ่ม RT4-4

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาเบื้องต้น

สร้างเส้นใยอาหารสีดำ ไม่สร้างเส้นใยอากาศ ไม่สร้างรงควัตถุละลายน้ำ และมีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ส่วนปลายเส้นใยอาหาร

การทดสอบทางสรีรวิทยาและชีวเคมี

เจริญบนอาหารที่มีเกลือได้สูงสุดร้อยละ 2 เปอร์เซ็นต์เกลือ สามารถเจริญได้ที่ค่า pH 6-12 ไม่สามารถเจริญได้ที่อุณหภูมิ 30 และ 50 องศาเซลเซียส สามารถย่อยสลายแป้ง , โปรตีน , เจลาติน และรีดิวซ์ไนเตรตได้

รูปที่ 4.13 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อไอโซเลต RT4-4

(ก และ ข) ลักษณะบนอาหาร ISP2 ระยะเวลา 14 วัน

(ค) ลักษณะเส้นใยและสปอร์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงด้วยเลนส์ส่องระยะไกล(long working distance)(กำลังขยาย 400 เท่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การศึกษาลักษณะเชื้อแอกติโนมัยสีททางจีโนมไทป์

นำตัวแทนกลุ่มของเชื้อแอกติโนมัยสีทในแต่ละกลุ่มที่ทำการศึกษานุกรมวิธาน โดยนำยีน 16S rRNA ไปทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบลำดับเบสกับฐานข้อมูล Eztaxon จากตัวแทนของเชื้อแอกติโนมัยสีท 13 กลุ่ม จะมีความคล้ายคลึงกับเชื้อ 4 สายพันธุ์ คือ เชื้อ RT 1-7, RT 2-7 มีความคล้ายคลึงกับ *Microbispora hainanensis* 211020 เชื้อ RT 1-4, RT 4-3 มีความคล้ายคลึงกับ *Micromonospora chersina* DSM 44151 เชื้อ RT 1-2, RT 2-4, RT 2-6, RT 2-9, RT 3-1, RT 3-4, RT 4-4 มีความคล้ายคลึงกับ *Micromonospora echinaurantiaca* DSM 43904 และเชื้อ RT 1-2, RT 2-4 มีความคล้ายคลึงกับ *Nocardia kroppenstedtii* N1286

นำตัวแทนของเชื้อแอกติโนมัยสีททั้ง 13 กลุ่ม ไปทำการเปรียบเทียบวิเคราะห์ยีน 16S rRNA เพื่อทำการเปรียบเทียบและสร้างเป็นแผนภาพ phylogenetic tree

สกุล *Micromonospora*

จากการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16S rRNA ของเชื้อแอกติโนมัยสีท ไอโซเลต RT1-4 และ RT4-3 พบว่ามีความคล้ายคลึงกับ *Micromonospora chersina* มากที่สุด ด้วยค่าร้อยละความคล้ายคลึงของนิวคลีโอไทด์ (%similarity) เท่ากับ 99.64 ทั้ง 2 ไอโซเลต ที่ระดับความเชื่อมั่นของ bootstrap values บน phylogenetic tree ร้อยละ 58 ไอโซเลต RT1-2, RT2-4, RT2-6, RT2-9, RT3-1, RT3-4 และ RT4-4 พบว่ามีความคล้ายคลึงกับ *Micromonospora echinaurantiaca* มากที่สุด ด้วยค่าร้อยละความคล้ายคลึงของนิวคลีโอไทด์ (%similarity) เท่ากับ 99.43, 99.50, 99.50, 99.58, 99.58 และ 99.57 ตามลำดับ ที่ระดับความเชื่อมั่นของ bootstrap values บน phylogenetic tree ร้อยละ 52 ตามแผนภาพที่ 4.14

รูปที่ 4.14 แสดงตำแหน่งของเชื้อไอโซเลต RT1-2 RT1-4 RT2-4 RT2-6 RT2-9 RT3-1 RT3-4 RT4-3 และ RT4-4 บน phylogenetic tree (neighbor-joining method)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สกุล *Nocardia*

จากการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16s rRNA ของเชื้อแอกติโนมัยซีท ไอโซเลต RT2-2 และ RT4-1 พบว่ามีความคล้ายคลึงกับ *Nocardia kroppenstedtii* มากที่สุด ด้วยค่าร้อยละความคล้ายคลึงของนิวคลีโอไทด์ (%similarity) เท่ากับ 99.53 และ 99.58 ตามลำดับ ที่ระดับความเชื่อมั่นของ bootstrap values บน phylogenetic tree ร้อยละ 100 ตามแผนภาพที่ 4.15

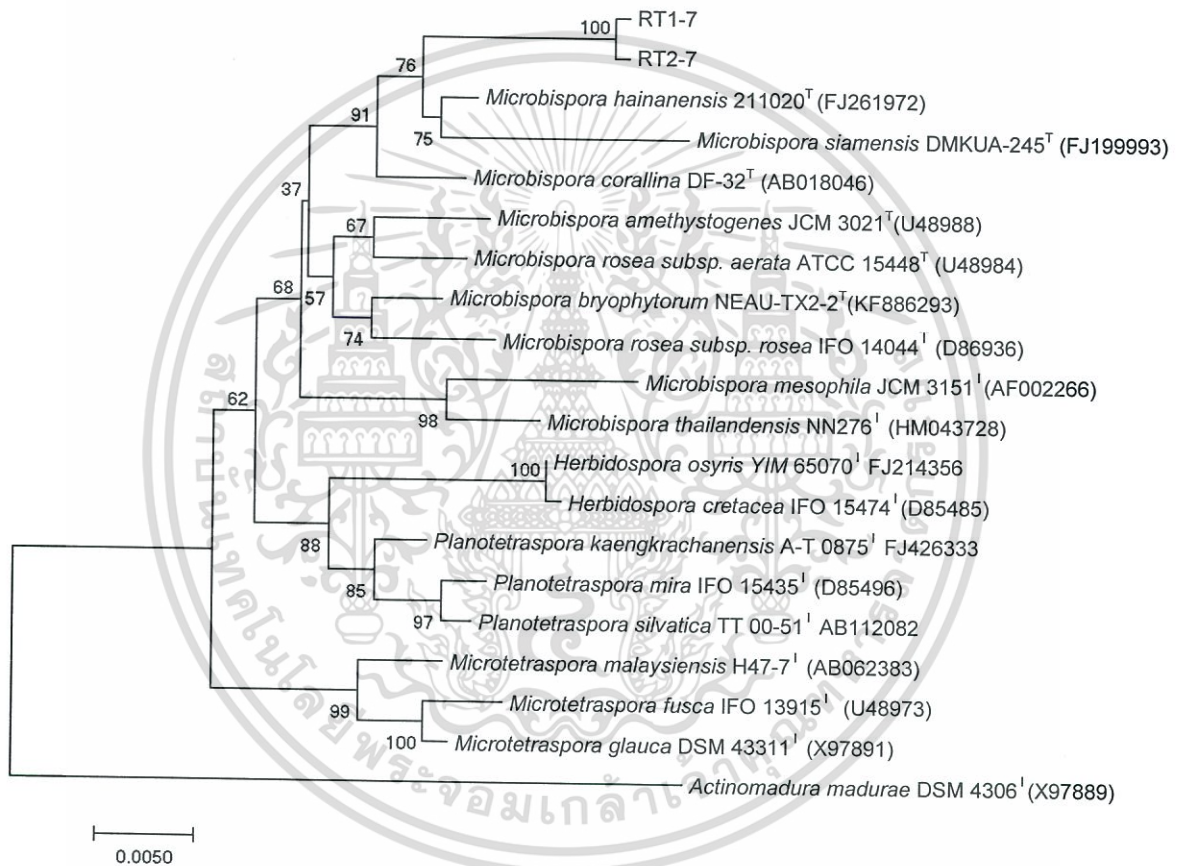

รูปที่ 4.15 แสดงตำแหน่งของเชื้อไอโซเลต RT2-2 และ RT4-1 บน phylogenetic tree (neighbor-joining method)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สกุล *Microbispora*

จากการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ของ 16s rRNA ของเชื้อแอคติโนมัยซีท ไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 พบว่ามีความคล้ายคลึงกับ *Microbispora hainanensis* มากที่สุด ด้วยค่าร้อยละความคล้ายคลึงของนิวคลีโอไทด์ (%similarity) เท่ากับ 98.52 และ 98.51 ตามลำดับ ที่ระดับความเชื่อมั่นของ bootstrap values บน phylogenetic tree ร้อยละ 76 ตามแผนภาพที่ 4.16

รูปที่ 4.16 แสดงตำแหน่งของเชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 บน phylogenetic tree (neighbor-joining method)

จะเห็นได้ว่าเชื้อ RT 1-7 และ RT 2-7 ที่มีความคล้ายคลึงกับ *Microbispora hainanensis* 211020 (ค่าความคล้ายคลึงอยู่ที่ 98.52% และ 98.51% ตามลำดับ) มีความเป็นไปได้ที่จะเป็นเชื้อสายพันธุ์ใหม่ จึงได้นำไปทำการศึกษาเพิ่มเติมต่อในเรื่องความสามารถในการผลิตกรดและความสามารถในการใช้ฐานคาร์บอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 การทดสอบความสามารถในการผลิตกรด

นำเชื้อ RT 1-7 และ RT 2-7 มาเลี้ยงบนอาหารที่มีฐานคาร์บอนไม่เหมือนกัน เพื่อดูความสามารถในการเปลี่ยนฐานคาร์บอนไปเป็นกรด โดยดูจากสีอาหารที่เปลี่ยนไป ได้ผลดังตารางด้านล่าง

ตารางที่ 4.2 แสดงการทดสอบความสามารถในการผลิตกรด

สกุล	รหัสเชื้อ	Acid production														
		Neg.	Glu	Ribose	Galactose	Sucrose	Mannitol	Fructose	Arabinose	Lactose	Rhamnose	Raffinose	Cellulose	Xylose	Salicin	Glycerol
Microbispora	RT 1-7	-	+	+	+	+	w	+	+	-	-	-	+	+	+	-
	RT 2-7	-	+	+	+	+	w	+	+	-	-	-	+	+	+	-

4.2 การอภิปรายผล

จากการทดสอบเชื้อแอคติโนมัยสีทที่แยกได้ทั้ง 25 ไอโซเลตและนำมาทำการทดสอบทางสรีระวิทยา และชีวเคมีเพื่อทำการคัดเลือกเชื้อออกเป็นกลุ่มๆ พบว่า เชื้อทั้ง 25 ไอโซเลตนั้นในการทดสอบทางสรีระวิทยา มีความสามารถในการเจริญบนอาหาร ISP2 ที่มีความเข้มข้นของเกลือที่แตกต่างกัน ส่วนการเจริญในอุณหภูมิต่างๆ และการเจริญในอาหารที่มีความเป็นกรด-ด่างนั้น เชื้อทุกตัวเจริญได้เหมือนกัน และการทดสอบทางชีวเคมีในการย่อยสลายเจลาติน, การใช้โปรตีนในนม, การรีดิวซ์ไนเตรท และการย่อยสลายแป้งนั้น เชื้อทุกไอโซเลตให้ผลที่แตกต่างกัน จากนั้นทำการคัดแยกเชื้อเพื่อนำมาศึกษาต่อ 13 ไอโซเลต พบว่าเชื้อไอโซเลต RT1-2, RT1-4, RT2-4, RT2-6, RT2-9, RT3-1, RT3-3, RT4-3 และ RT4-4 นั้นไม่สร้างเส้นใยอากาศ มีสปอร์เดี่ยวเจริญอยู่ส่วนปลายของเส้นใยอาหาร โคลินีเป็นสีส้ม ยกเว้น RT3-1 และ RT3-4 ที่โคลินีเป็นสีดำ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระดับจีโนมไทด์แล้วพบว่าเชื้อไอโซเลตกลุ่มนี้จัดอยู่ในกลุ่ม *Micromonospora* มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lei Li (2016) ในด้านลักษณะทางสัณฐานวิทยาและการทดสอบทางสรีระวิทยาและชีวเคมี เชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 นั้นสร้างเส้นใยอากาศ มีสปอร์คู่อยู่ปลายเส้นใยอากาศ เมื่อทำการเปรียบในระดับจีโนมไทด์แล้วพบว่าทั้ง 2 ไอโซเลตจัดอยู่ในกลุ่ม *Microbispora* ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao Xu (2012) ในด้านลักษณะทางสัณฐานวิทยา และการไม่สามารถใช้เจลาตินและแป้งได้ เชื้อไอโซเลต RT2-2 และ RT4-1 สร้างเส้นใยอาหารและเส้นใยอากาศสีขาว มีสปอร์เป็นสายยาว เมื่อทำการเปรียบในระดับจีโนมไทด์แล้วพบว่าเชื้อทั้ง 2 ไอโซเลตจัดอยู่ในกลุ่ม *Nocardia* ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Akiko (2004) ในด้านสัณฐานวิทยา และการเจริญบนอาหารที่มีความเข้มข้นของเกลือสูงสุดที่ 5 เปอเซ็นต์เกลือ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทจากตัวอย่างดินบ่อและธารน้ำร้อนคลิง จังหวัดราชบุรี สามารถแยกเชื้อแอกติโนมัยสีทได้ทั้งหมด 25 ไอโซเลต โดยหลังจากพิจารณาจากค่าร้อยละความคล้ายคลึงของ 16S rRNA gene(%16 rRNA gene similarity) พบว่าเชื้อแอกติโนมัยสีทที่แยกได้จากบ่อและธารน้ำร้อนจังหวัดราชบุรีจำนวน 13 ไอโซเลต ได้แก่ RT1-2 RT1-4 RT1-7 RT2-2 RT2-4 RT2-6 RT2-7 RT2-9 RT3-1 RT3-4 RT4-2 RT4-3 และ RT4-4 มีลักษณะที่โดดเด่นทางด้านอนุกรมวิธาน มาศึกษาลักษณะทางฟีโนไทป์ และจีโนมไทป์ พบว่าเป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่จัดอยู่ใน 3 สกุล คือ *Microbispora* *Micromonospora* และ *Nocardia* ซึ่งเชื้อแต่ละสกุลมีลักษณะ ดังนี้

- 1.สกุล *Microbispora* เป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่สร้างสปอร์ มีลักษณะต่อกันเป็นคู่เกิดบนก้านชูสปอร์ที่สั้นบนส่วนของเส้นใยอากาศ จัดอยู่ในวงศ์ *Streptosporangiaceae* ประกอบด้วยเชื้อ 2 ไอโซเลตคือ RT1-7 และ RT2-7
- 2.สกุล *Micromonospora* เป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่สร้างสปอร์เดี่ยวอยู่บนเส้นใยอาหาร ไม่สร้างเส้นใยอากาศ จัดอยู่ในวงศ์ *Micromonosporaceae* ประกอบด้วย เชื้อ 9 ไอโซเลต คือ RT1-2 RT1-4 RT2-4 RT2-6 RT2-9 RT3-1 RT3-4 RT4-3 และ RT4-4
- 3.สกุล *Nocardia* เป็นเชื้อแอกติโนมัยสีทที่สร้างสปอร์เป็นสายยาว จัดอยู่ในวงศ์ *Nocardiaceae* ประกอบด้วยเชื้อ 2 ไอโซเลตคือ RT2-2 และ RT4-1

จากการศึกษาข้างต้น พบว่าเชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 มีค่าความคล้ายคลึง(similarity) ของลำดับเบสในช่วงยีน 16S rRNA ใกล้เคียงกับเชื้อสายพันธุ์อ้างอิง(type strain) สกุล *Microbispora* ในระดับต่ำจึงมีความเป็นไปได้สูงว่าเชื้อทั้ง 2 ไอโซเลตนี้จะเป็นสายพันธุ์ใหม่

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าเชื้อไอโซเลต RT1-7 และ RT2-7 มีแนวโน้มที่จะเป็นเชื้อสายพันธุ์ใหม่จากการทำอนุกรมวิธานเบื้องต้น จึงเหมาะแก่การนำไปศึกษาเพิ่มเติมในด้าน เคมีไทป์ การสร้างสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ การสร้างเอนไซม์ สารสี และในด้านการเกษตร ต่อไปในอนาคตนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- นันทวัน เนียมหอม. 2555. "ฤทธิ์ทางชีวภาพและอนุกรมวิธานของเชื้อแอคติโนมัยซีทหายากจากป่าพรุเขต
 อบอุ่นประเทศไทย. "วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ บัณฑิต
 วิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- El-Shatoury, S., Mitchell, J., Bahgat, M. and Dewedar, A. 2004. "Biodiversity of Actinomycetes
 in a constructed wetland for industrial effluent treatment." *Actinomycetologica*. 18 :
 1-7.
- Goodfellow, M., Williams, S.T. and Mordarski, M. 1988. *Actinomycetes in Biotechnology*.
 London : Academic Press.
- Hayakawa, M., Nonomura, H. 1989. "A new method for the intensive isolation of
 actinomycetes from soil." *Actinomycetologica*. 3 : 95-104.
- Hayakawa, M., Ariizumi, M., Yamazaki, T. and Nonomura, H. 1995b. "Chemotaxis in the
 zoosporic actinomycete *Catenuloplanes japonicus*." *Actinomycetologica*. 9 : 152-
 163.
- Hayakawa, M. 2003. "Selective isolation of rare actinomycete genera using pretreatment
 techniques." 55-74. in Kurtboke, I. *Selective Isolation of Rare Actinomycetes*.
 University of the Sunshine Coast, Faculty of Science. Queensland. Australia.
- Hayakawa, M. 2008. "Studies on the isolation and distribution of rare actinomycetes in soil."
Actinomycetologica. 22 : 12-19.
- Hayakawa, M., Yamamura, H., Sakuraki, Y., Ishida, Y., Hamada, M., Otoguro, M. and Tamura, T.
 2010. "Diversity analysis of actinomycetes assemblages isolated from soils in
 cooltemperate and subtropical areas of Japan." *Actinomycetologica*. 24 : 1-11.
- Kurtboke, I. 2003. "Use of bacteriophages for the selective isolation of rare actinomycetes."
 9-46. in Kurtboke, I. *Selective Isolation of Rare Actinomycetes*. University of the
 Sunshine Coast, Faculty of Science. Queensland. Australia.
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Nakaew, N., Pathom-aree, W. and Lumyong, S. 2009. "Generic diversity of rare actinomycetes from Thai cave soils and their possible use as new bioactive compounds." *Actinomycetologica*. 23 : 21-26.
- Nonomura, H. and Ohara, Y. 1974. "A new species of actinomycetes, *Thermomonospora mesouviformis* sp. nov." *Journal of Fermentation Technology*. 52 : 10-13.
- Thawai, C. 2004. "Taxonomy of *Micromonospora* strains from Thai peat swamp forest soils and secondary metabolites of a selected isolate." Ph.D.Thesis of Chulalongkorn University.
- Thawai, C., Tanasupawat, S., Itoh, T., Suwanborirux, K. and Kudo, T. 2005. "*Micromonospora siamensis* sp. nov., isolated from Thai peat swamp forest." *Journal of Applied Microbiological*. 51 : 229-234.
- Vobis, G. 1997. "Morphology of Actinomycetes." 180-191. in Miyadoh, S. *Atlas of Actinomycetes*. The Society for Actinomycetes Japan. Asakura Publishing.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
อาหารเลี้ยงเชื้อ

Zhang'Starch Soil Extract Agar(ZSSE)

soluble starch	5	กรัม
KNO ₃	1	กรัม
Soil Extract	1	ลิตร
Agar	10	กรัม
Nalixidic acid (ละลายใน 0.2N NaOH)	0.025	กรัม
Nystatin(ละลายใน 100% DMSO)	0.05	กรัม
pH 7.2-7.8		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Sodium casein nitrate agar(SCN)

soluble starch	10	กรัม
casein	0.3	กรัม
KNO ₃	2	กรัม
NaCl	2	กรัม
K ₂ HPO ₄	2	กรัม
MgSO ₄ .7H ₂ O	0.05	กรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CaCO ₃	0.02	กรัม
FeSO ₄ .7H ₂ O	0.01	กรัม
Agar	18	กรัม
Nalixidic acid (ละลายใน 0.2N NaOH)	0.025	กรัม
Nystatin(ละลายใน 100% DMSO)	0.05	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.2-7.8		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Yeast extract - malt extract agar (ISP2)

Glucose	4.0	กรัม
Yeast extract	4.0	กรัม
Malt extract	10.0	กรัม
Agar	18.0	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.2		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Oatmeal agar (ISP3)

Oatmeal	20.0	กรัม
Tract salts solution	1.0	มิลลิลิตร
Agar	20.0	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.2		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Inorganic salts - starch agar (ISP4)

Soluble starch	10.0	กรัม
K ₂ HPO ₄ (anhydrous)	1.0	กรัม
MgSO ₄ ·7H ₂ O	1.0	กรัม
NaCl	1.0	กรัม
(NH ₄) ₂ SO ₄	2.0	กรัม
CaCO ₃	2.0	กรัม
Trace salts solution	1.0	มิลลิลิตร
Agar	20.0	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.0-7.4		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Glycerol - asparagine agar (ISP5)

L-asparagine (anhydrous)	1.0	กรัม
Glycerol	10.0	กรัม
K ₂ HPO ₄ (anhydrous)	1.0	กรัม
Trace salts solution	1.0	มิลลิลิตร
Agar	20.0	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.0-7.4		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Peptone - yeast extract iron agar (ISP6)

Peptone iron agar	36	กรัม
Yeast extract	1	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.0-7.2		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tyrosine agar (ISP7)

Glycerol	15.0	กรัม
L-tyrosine	0.5	กรัม
L- asparagine	1.0	กรัม
K ₂ HPO ₄ (anhydrous)	0.5	กรัม
MgSO ₄ .7H ₂ O	0.5	กรัม
NaCl	0.5	กรัม
FeSO ₄ .7H ₂ O	0.01	กรัม
Trace salts solution	1.0	มิลลิลิตร
Agar	20.0	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.2-7.4		

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Trace salts solution

FeSO ₄ .7H ₂ O	0.1	กรัม
MnCl ₂ .4H ₂ O	0.1	กรัม
ZnSO ₄ .7H ₂ O	0.1	กรัม
น้ำกลั่น	100	มิลลิลิตร

Carbon utilization medium (ISP9)

Carbon sources		
Carbohydrate	10	กรัม
น้ำกลั่น	100	มิลลิลิตร

กรองด้วยแผ่นกรองขนาด 0.2 ไมโครเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Peptonization test medium

Solution A

Skim milk	5 กรัม
น้ำกลั่น	50 มิลลิลิตร

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 10 นาที

Solution B

Agar	1 กรัม
น้ำกลั่น	50 มิลลิลิตร

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

หลังจากนึ่งฆ่าเชื้อแล้ว รอให้สารละลายเย็นลงจนมีอุณหภูมิประมาณ

45 องศาเซลเซียส จึงนำ Solution A มาผสมกับ Solution B

Boullion gelatin broth

Peptone	1.0 กรัม
Meat extract	0.5 กรัม
NaCl	0.5 กรัม
Gelatin	15.0 กรัม
น้ำกลั่น	100 มิลลิลิตร

pH 7.0-7.2

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Peptone KNO₃ broth

Peptone	1.0 กรัม
KNO ₃	0.1 กรัม
NaCl	0.5 กรัม
น้ำกลั่น	100 มิลลิลิตร

pH 7.0

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Basal inorganic nitrogen medium

Carbohydrate	10.0	กรัม
$(\text{NH}_4)_2\text{HPO}_4$	1.0	กรัม
KCl	0.2	กรัม
$\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	0.2	กรัม
Agar	15.0	กรัม
น้ำกลั่น	1	ลิตร
pH 7.0		

0.04% Bromocresol purple 15.0 มิลลิลิตร

นึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 10 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

สารเคมี

สารที่ใช้การทำ DNA-DNA Hybridization

10xPBSM

MgCl ₂ ·7H ₂ O	95 มิลลิกรัม
10xPBS	10 มิลลิลิตร

Pre-hybridization solution

20xSSC	1 มิลลิลิตร
50xDenhardt solution	1 มิลลิลิตร
Denaturated Salmon DNA (10 mg/ml)	0.1 มิลลิลิตร
Formamide	5 มิลลิลิตร
น้ำกลั่น	2.9 มิลลิลิตร

Hybridization solution

น้ำกลั่น	2.8 มิลลิลิตร
Dextran sulfate	0.25 กรัม
20xSSC	1 มิลลิลิตร
50xDenhardt solution	1 มิลลิลิตร
Denaturated Salmon DNA (10mg/ml)	0.1 มิลลิลิตร
Formamide	5 มิลลิลิตร

Solution I

BSA	0.25 กรัม
Triton-X-100	50 ไมโครลิตร
1X PBS	50 มิลลิลิตร

Solution II

Streptavidin POD	1 ไมโครลิตร
Solution I	4 มิลลิลิตร

Solution III

TMB (10 mg/ml in DMFO)	100 ไมโครลิตร
0.3% H ₂ O ₂	100 ไมโครลิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

0.1M Citric acid in 10% DMFO
 + 0.2 M Na₂HPO₄ bufffer pH 6.2 5 มิลลิลิตร

100x denhardt solution

Bovine serum albumin (fraction V) 2 กรัม
 Polyvinylpyrrolidone 2 กรัม
 Ficoll 400 2 กรัม
 น้ำกลั่น 100 มิลลิลิตร

2xPBS

8 mM Na₂HPO₄ 1.15 กรัม
 1.5 mM KH₂PO₄ 0.2 กรัม
 137 mM NaCl 8.0 กรัม
 2.7 mM KCl 0.2 กรัม
 น้ำกลั่น 500 มิลลิลิตร
 pH 7.0

นี้่งฟ้าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

ลักษณะการเจริญของเชื้อแอคติโนมัยสีทที่เลือกทำการศึกษา

รหัสเชื้อ	ISP3	ISP4	ISP5	ISP6	ISP7
RT1-2	Strong Brown	Strong Brown	Black	-	Black
RT1-4	Light Brown	Strong Brown	Light Gray	-	Light Brown
RT1-7	Pale Yellow	-	Pale Yellow	Light Brown	Pale Yellow
RT2-2	White	White	Light Brown	Pale Yellow	Strong Orange
RT2-4	Vivid Orange	-	-	-	Light Brown
RT2-6	Vivid Orange	Vivid Orange	Light Gray	Strong Brown	Light Brown
RT2-7	Pale Yellow	-	Pale Yellow	Light Brown	Pale Yellow
RT2-9	Strong Brown	Vivid Orange	Pale Yellow	-	-
RT3-1	Black	Black	Black	-	Black
RT3-4	Black	Black	-	-	-
RT4-1	Pale Yellow	White	White	Pale Yellow	White
RT4-3	Vivid Orange	Vivid Orange	Light Gray	-	White
RT4-4	Light Brown	Light Brown	Pale Yellow	-	White

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The NBS/IBCC Color System

Centroid	Munsell	RGB	Swatch
Red, Pink			
1 Vivid Pink	1r 8.0 13.0	#FF7E93	
2 Strong Pink	1.2r 6.9 8.2	#FD7B7C	
3 Deep Pink	2.1r 6.0 11.1	#F3545E	
4 Light Pink	2.6r 8.5 4.0	#FFBCAD	
5 Moderate Pink	2.8r 7.2 5.3	#EE9086	
6 Dark Pink	2.7r 5.9 6.1	#C76864	
7 Pale Pink	2.0r 8.7 2.1	#FFCBBB	
8 Grayish Pink	2.6r 7.2 2.3	#CF9B8F	
9 Pinkish White	5.8r 9.0 0.8	#F9DBC8	
10 Pinkish Gray	9.8r 7.4 1.0	#C8A696	
11 Vivid Red	5.0r 3.9 15.4	#C10020	
12 Strong Red	4.0r 4.4 12.1	#BF2233	
13 Deep Red	5.1r 2.8 10.1	#7B001C	
14 Very Deep Red	6.5r 1.7 8.4	#4F0014	
15 Moderate Red	3.8r 4.4 9.1	#AB343A	
16 Dark Red	4.0r 2.8 6.8	#681C23	
17 Very Dark Red	2.0r 1.2 4.8	#320A18	
18 Light Grayish Red	5.3r 5.9 3.5	#B17267	
19 Grayish Red	4.0r 4.4 4.8	#8C4743	
20 Dark Grayish Red	2.9r 2.7 2.1	#482A2A	
21 Blackish Red	3.9r 0.8 1.7	#1F0E11	
22 Reddish Gray	7.0r 5.4 1.3	#8B6C62	
23 Dark Reddish Gray	6.0r 3.4 1.0	#523C36	
24 Reddish Black	2.0r 0.9 0.9	#1E1112	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

25 Vivid Yellowish Pink	8.0r 8.0 13.0	#FF845C	
26 Strong Yellowish Pink	8.4r 7.0 9.5	#FF7A5C	
27 Deep Yellowish Pink	5.5r 5.8 12.1	#F64A46	
28 Light Yellowish Pink	1.9yr 8.2 4.6	#FFB28B	
29 Moderate Yellowish Pink	0.7yr 7.2 4.9	#EE9374	
30 Dark Yellowish Pink	7.0r 6.0 6.1	#CC6C5C	
31 Pale Yellowish Pink	4.2yr 8.6 2.2	#FFC8A8	
32 Grayish Yellowish Pink	1.3yr 7.2 2.4	#D39B85	
Reddish Orange, Reddish Brown			
33 Brownish Pink	7.0yr 7.1 2.3	#CD9A7B	
34 Vivid Reddish Orange	9.8r 5.4 14.5	#F13A13	
35 Strong Reddish Orange	9.3r 5.4 12.2	#FFB961	
36 Deep Reddish Orange	9.2r 3.9 12.1	#A91D11	
37 Moderate Reddish Orange	9.3r 5.5 9.2	#D35339	
38 Dark Reddish Orange	9.3r 4.0 9.1	#9B2F1F	
39 Grayish Reddish Orange	0.4yr 5.4 6.2	#B85D43	
40 Strong Reddish Brown	0.3yr 3.1 9.9	#7F180D	
41 Deep Reddish Brown	1.6yr 1.5 8.3	#490005	
42 Light Reddish Brown	0.5yr 5.5 4.1	#AA6651	
43 Moderate Reddish Brown	9.0r 3.4 5.2	#712F26	
44 Dark Reddish Brown	9.6r 1.3 3.6	#321011	
45 Light Grayish Reddish Brown	2.9yr 5.4 2.3	#966A57	
46 Grayish Reddish Brown	9.0r 3.4 2.4	#5E3830	
47 Dark Grayish Reddish Brown	9.0r 2.0 2.0	#371F1C	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Orange Brown		
48 Vivid Orange	4.1yr 6.5 15.0	#FF6800
49 Brilliant Orange	4.0yr 9.0 12.0	#FFB841
50 Strong Orange	4.3yr 6.5 12.2	#FF6F1A
51 Deep Orange	4.1yr 5.1 11.3	#C34D0A
52 Light Orange	4.8yr 7.8 7.2	#FFA161
53 Moderate Orange	4.6yr 6.5 8.2	#E8793E
54 Brownish Orange	4.1yr 5.0 8.0	#B15124
55 Strong Brown	4.6yr 3.5 7.6	#753313
56 Deep Brown	5.6yr 2.4 5.2	#4D220E
57 Light Brown	5.4yr 5.4 4.8	#A86540
58 Moderate Brown	5.6yr 3.5 3.9	#673923
59 Dark Brown	5.3yr 1.6 3.4	#35170C
60 Light Grayish Brown	6.4yr 5.4 2.2	#946B54
61 Grayish Brown	5.5yr 3.5 1.8	#5A3D30
62 Dark Grayish Brown	5.5yr 2.0 1.5	#32221A
63 Light Brownish Gray	7.0yr 5.4 1.2	#8B6D5C
64 Brownish Gray	5.65r 3.4 0.9	#503D33
65 Brownish Black	7.8yr 0.6 0.9	#140F0B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Orange Yellow, Yellowish Brown			
66 Vivid Orange Yellow	8.6yr 7.3 15.2	#FF8E00	
67 Brilliant Orange Yellow	0.1y 8.1 10.5	#FFB02E	
68 Strong Orange Yellow	9.1yr 7.1 11.6	#FF8E0D	
69 Deep Orange Yellow	8.6yr 6.0 12.1	#D76E00	
70 Light Orange Yellow	9.4yr 8.3 6.8	#FFB961	
71 Moderate Orange Yellow	8.7yr 7.2 8.3	#F7943C	
72 Dark Orange Yellow	9.3yr 6.0 7.9	#C37629	
73 Pale Orange Yellow	9.2yr 8.7 4.4	#FFCA86	
74 Strong Yellowish Brown	8.8yr 4.6 8.5	#95500C	
75 Deep Yellowish Brown	8.8yr 3.1 5.0	#593315	
76 Light Yellowish Brown	8.7yr 6.5 5.0	#BB8B54	
77 Moderate Yellowish Brown	9.5yr 4.4 3.9	#7D512D	
78 Dark Yellowish Brown	9.4yr 2.3 3.3	#3F2512	
79 Light Grayish Yellowish Brown	9.7yr 6.4 2.5	#B48764	
80 Grayish Yellowish Brown	9.5yr 4.6 2.1	#785840	
81 Dark Grayish Yellowish Brown	8.8yr 2.5 1.6	#3D2B1F	
Yellow, Olive Brown			
82 Vivid Yellow	3.3y 8.0 14.3	#FFB300	
83 Brilliant Yellow	4.4y 8.7 8.9	#FFCF40	
84 Strong Yellow	3.7y 7.2 9.3	#E59E1F	
85 Deep Yellow	3.7y 5.9 9.1	#B57900	
86 Light Yellow	4.3y 8.8 6.8	#FFD35F	
87 Moderate Yellow	3.8y 7.1 6.5	#D79D41	
88 Dark Yellow	3.9y 6.0 6.4	#B07D2B	
89 Pale Yellow	4.7y 9.0 3.8	#FFDB8B	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

90 Grayish Yellow	4.4y 7.2 3.8	#CEA262	
91 Dark Grayish Yellow	3.8y 5.9 4.0	#A47C45	
92 Yellowish White	4.5y 9.2 1.2	#FFE2B7	
93 Yellowish Gray	3.8y 7.4 1.4	#CAA885	
94 Light Olive Brown	2.1y 4.9 7.9	#945D0B	
95 Moderate Olive Brown	2.7y 3.6 5.5	#64400F	
96 Dark Olive Brown	2.0y 1.9 2.2	#302112	
Greenish Yellow, Olive			
97 Vivid Greenish Yellow	9.1y 8.2 12.0	#F4C800	
98 Brilliant Greenish Yellow	9.8y 8.8 9.5	#FFDC33	
99 Strong Greenish Yellow	9.2y 7.2 9.2	#CCA817	
100 Deep Greenish Yellow	9.2y 5.9 9.2	#9F8200	
101 Light Greenish Yellow	9.8y 8.9 7.0	#FFDE5A	
102 Moderate Greenish Yellow	9.5y 7.1 6.5	#C4A43D	
103 Dark Greenish Yellow	9.4y 5.9 6.3	#9B8127	
104 Pale Greenish Yellow	9.5y 9.0 4.2	#FFDF84	
105 Grayish Greenish Yellow	9.0y 7.2 3.9	#C4A55F	
106 Light Olive	8.2y 5.1 5.6	#846A20	
107 Moderate Olive	7.6y 3.8 5.4	#5E490F	
108 Dark Olive	8.9y 2.4 3.1	#362C12	
109 Light Grayish Olive	7.85y 5.5 2.5	#8B734B	
110 Grayish Olive	8.0y 3.6 2.0	#52442C	
111 Dark Grayish Olive	9.7y 2.0 1.8	#2B2517	
112 Light Olive Gray	6.9y 5.5 1.3	#887359	
113 Olive Gray	8.1y 3.5 0.9	#4D4234	
114 Olive Black	9.0y 1.1 0.9	#121910	
Yellow Green, Olive Green			
115 Vivid Yellowish Green	5.4gy 6.8 11.2	#93AA00	
116 Brilliant Yellow Green	4.9gy 8.2 9.1	#CED23A	
117 Strong Yellow Green	5.4gy 6.0 8.7	#7F8F18	
118 Deep Yellow Green	7.4gy 4.2 7.1	#425E17	
119 Light Yellow Green	5.0gy 8.4 5.6	#DCD36A	
120 Moderate Yellow Green	4.8gy 6.0 5.0	#8B8940	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากทาง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

121 Pale Yellowish Green	3.4gy 8.7 2.4	#F0D698	
122 Grayish Yellowish Green	4.4gy 6.0 2.3	#90845B	
123 Strong Olive Green	4.0gy 3.0 11.0	#0A4500	
124 Deep Olive Green	4.0gy 1.5 11.0	#142300	
125 Moderate Olive Green	5.7gy 3.6 4.8	#434B1B	
126 Dark Olive Green	8.0gy 2.2 3.6	#232C16	
127 Grayish Olive Green	4.6gy 3.5 2.0	#48442D	
128 Dark Grayish Olive Green	5.4gy 2.0 1.8	#27261A	
129 Vivid Yellowish Green	1.1g 5.9 11.2	#379931	
Yellowish Green			
130 Brilliant Yellowish Green	0.3g 7.7 8.6	#8CCB5E	
131 Strong Yellowish Green	0.4g 5.4 8.7	#478430	
132 Deep Yellowish Green	0.9g 3.5 9.0	#00541F	
133 Very Deep Yellowish Green	10.0gy 1.5 11.0	#002800	
134 Very Light Yellowish Green	0.2g 8.6 4.6	#C6DF90	
135 Light Yellowish Green	0.7g 7.4 5.2	#007BA7	
136 Moderate Yellowish Green	0.5g 5.5 4.8	#657F4B	
137 Dark Yellowish Green	0.6g 3.5 5.0	#304B26	
138 Very Dark Yellowish Green	0.3g 1.8 4.3	#132712	
Green			
139 Vivid Green	3.2g 4.9 11.1	#007D34	
140 Brilliant Green	6.2g 6.5 8.3	#47A76A	
141 Strong Green	5.8g 4.4 8.7	#006B3C	
142 Deep Green	5.1g 3.0 8.1	#004524	
143 Very Light Green	6.5g 7.8 4.9	#98C793	
144 Light Green	6.0g 6.4 5.1	#719B6E	
145 Moderate Green	6.3g 4.5 5.1	#386646	
146 Dark Green	6.6g 2.8 4.6	#203A27	
147 Very Dark Green	8.0g 1.8 3.0	#16251C	
148 Very Pale Green	7.3g 8.8 1.9	#D8DEBA	
149 Pale Green	7.6g 6.4 1.7	#8D917A	
150 Grayish Green	8.8g 4.5 1.8	#575E4E	
151 Dark Greenish Yellowish Green	1.0bg 2.9 1.8	#313830	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

152 Blackish Green	10.0g 1.0 1.4	#141613	
153 Greenish White	10.0g 9.2 0.8	#F5E6CB	
154 Light Greenish Gray	3.0g 7.5 0.9	#BAAF96	
155 Greenish Gray	7.5g 5.5 1.0	#7A7666	
156 Dark Greenish Gray	1.5bg 3.5 0.9	#45433B	
157 Greenish Black	8.7g 1.0 0.7	#181513	
Bluish Green			
158 Vivid Bluish Green	5.0bg 5.0 13.0	#00836E	
159 Brilliant Bluish Green	2.9bg 6.0 9.6	#009B76	
160 Strong Bluish Green	4.6bg 4.5 8.5	#006D5B	
161 Deep Bluish Green	2.8bg 2.4 8.3	#00382B	
162 Very Light Bluish Green	4.4bg 8.3 4.6	#A0D6B4	
163 Light Bluish Green	4.6bg 6.5 4.9	#669E85	
164 Moderate Bluish Green	4.6bg 4.5 5.0	#2F6556	
165 Dark Bluish Green	4.9bg 2.7 5.0	#013A33	
166 Very Dark Bluish Green	3.6bg 1.2 4.0	#001D18	
167 Vivid Greenish Blue	5.0b 5.0 13.0	#007BA7	
Greenish Blue			
168 Brilliant Greenish Blue	4.6b 5.9 7.7	#2A8D9C	
169 Strong Greenish Blue	4.9b 4.5 8.4	#00677E	
170 Deep Greenish Blue	5.0b 5.0 13.0	#007BA7	
171 Very Light Greenish Blue	4.0b 8.0 4.0	#A3C6C0	
172 Light Greenish Blue	4.5b 6.5 5.4	#649A9E	
173 Moderate Greenish Blue	4.7b 4.5 5.2	#30626B	
174 Dark Greenish Blue	3.7b 2.7 5.0	#003841	
175 Very Dark Greenish Blue	5.0b 1.5 3.6	#022027	
Blue			
176 Vivid Blue	5.0b 5.0 14.0	#007CAD	
177 Brilliant Blue	1.6pb 5.9 9.4	#4285B4	
178 Strong Blue	2.9pb 4.1 10.4	#00538A	
179 Deep Blue	2.8pb 2.5 7.9	#002F55	
180 Very Light Blue	2.7pb 7.9 6.0	#A6BDD7	
181 Light Blue	1.6pb 6.4 6.9	#6C92AF	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

182 Moderate Blue	3.0pb 4.3 6.8	#395778	
183 Dark Blue	2.2pb 1.7 5.5	#002137	
184 Very Pale Blue	1.5pb 8.3 3.3	#C1CACA	
185 Pale Blue	0.6pb 6.5 2.6	#919192	
186 Grayish Blue	0.2pb 4.2 3.0	#4A545C	
187 Dark Grayish Blue	9.2b 2.7 2.0	#2C3337	
188 Blackish Blue	9.8b 1.3 1.5	#161A1E	
189 Bluish White	9.2b 9.1 1.2	#F9DFCF	
190 Light Bluish Gray	8.2b 7.5 1.0	#BEADA1	
191 Bluish Gray	8.9b 5.5 0.9	#7D746D	
192 Dark Bluish Gray	0.3pb 3.6 1.1	#464544	
193 Bluish Black	9.6b 1.1 0.8	#151719	
Purplish Blue			
194 Very Purplish Blue	7.8pb 2.0 12.5	#20155E	
195 Brilliant Purplish Blue	7.3pb 5.1 9.0	#62639B	
196 Strong Purplish Blue	8.0pb 4.0 10.9	#474389	
197 Deep Purplish Blue	7.8pb 1.5 8.0	#1A153F	
198 Very Light Purplish Blue	7.4pb 7.6 5.2	#BAACC7	
199 Light Purplish Blue	7.3pb 6.0 6.5	#837DA2	
200 Moderate Purplish Blue	7.9pb 3.5 6.5	#423C63	
201 Dark Purplish Blue	8.0pb 1.3 4.3	#1A162A	
202 Very Pale Purplish Blue	7.0pb 8.0 3.7	#CBBAC5	
203 Pale Purplish Blue	7.0pb 6.0 3.9	#8A7E8E	
204 Grayish Purplish Blue	6.9pb 3.4 3.8	#413D51	
Violet			
205 Vivid Violet	2.0p 5.0 14.0	#884BAE	
206 Brilliant Violet	9.9pb 5.1 9.4	#755D9A	
207 Strong Violet	0.2p 3.7 10.1	#53377A	
208 Deep Violet	1.1p 1.2 8.6	#240935	
209 Very Light Violet	2.0p 8.5 7.0	#EEBEF1	
210 Light Violet	0.5p 5.6 7.1	#876C99	
211 Moderate Violet	1.4p 3.6 7.0	#543964	
212 Dark Violet	1.4p 1.3 4.9	#22132B	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำออกให้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

213 Very Pale Violet	9.7pb 7.9 3.7	#D8B1BF	
214 Pale Violet	1.3p 6.0 4.0	#957B8D	
215 Grayish Violet	1.2p 3.3 3.9	#46394B	
Purple			
216 Vivid Purple	6.0p 4.5 14.0	#943391	
217 Brilliant Purple	6.0p 7.0 11.0	#DD80CC	
218 Strong Purple	6.5p 4.3 9.2	#803E75	
219 Deep Purple	6.3p 2.7 9.1	#531A50	
220 Very Deep Purple	5.0p 1.5 8.0	#320B35	
221 Very Light Purple	6.5p 7.8 5.1	#E3A9BE	
222 Light Purple	6.2p 6.5 6.5	#BA7FA2	
223 Moderate Purple	6.6p 4.5 7.1	#7F4870	
224 Dark Purple	6.3p 2.8 4.9	#472A3F	
225 Very Dark Purple	6.9p 1.0 4.5	#230D21	
226 Very Pale Purple	5.5p 8.2 3.2	#E6BBC1	
227 Pale Purple	7.9p 6.4 3.1	#AE848B	
228 Grayish Purple	8.1p 4.5 2.7	#72525C	
229 Dark Grayish Purple	0.5p 2.8 2.0	#452D35	
230 Blackish Purple	0.8p 0.9 1.6	#1D1018	
231 Purplish White	2.5p 9.0 0.8	#FADBC8	
232 Light Purplish Gray	0.3p 7.5 1.1	#C8A99E	
233 Purplish Gray	1.0p 5.5 0.9	#88706B	
234 Dark Purplish Gray	1.0p 3.6 1.0	#564042	
235 Purplish Black	9.54p 0.9 0.6	#1B1116	
Reddish Purple			
236 Vivid Reddish Purple	1.0p 3.0 14.0	#7E0059	
237 Strong Reddish Purple	1.3p 4.4 10.2	#9A366B	
238 Deep Reddish Purple	1.0p 2.8 9.5	#641349	
239 Very Deep Reddish Purple	0.9p 1.9 8.9	#470736	
240 Light Reddish Purple	0.7p 6.0 6.9	#BB6C8A	
241 Moderate Reddish Purple	0.8p 4.5 7.0	#8C4566	
242 Dark Reddish Purple	1.3p 2.8 4.8	#4F273A	
243 Very Dark Reddish Purple	1.5p 1.0 4.8	#270A1F	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

244 Pale Reddish Purple	1.3rp 6.0 4.2	#AC7580	
245 Grayish Reddish Purple	1.0rp 4.5 4.2	#7D4D5D	
Purplish Pink, Purplish Red			
246 Brilliant Purplish Pink	6.0rp 8.5 11.0	#FF97BB	
247 Strong Purplish Pink	5.6rp 6.8 9.0	#F6768E	
248 Deep Purplish Pink	4.4rp 6.0 12.2	#EB5284	
249 Light Purplish Pink	4.6rp 8.0 5.5	#FFA8AF	
250 Moderate Purplish Pink	4.6rp 6.8 6.7	#E28090	
251 Dark Purplish Pink	6.4rp 5.9 7.0	#C76574	
252 Pale Purplish Pink	3.7rp 8.4 3.3	#FDBDBA	
253 Grayish Purplish Pink	3.7rp 7.0 3.5	#CC9293	
254 Vivid Purplish Red	7.6rp 4.9 13.6	#D5265B	
255 Strong Purplish Red	7.3rp 4.4 11.4	#B32851	
256 Deep Purplish Red	7.3rp 2.6 10.1	#6F0035	
257 Very Deep Purplish Red	6.8rp 1.7 8.0	#470027	
258 Moderate Purplish Red	7.1rp 4.5 9.0	#A73853	
259 Dark Purplish Red	7.1rp 2.7 6.0	#5B1E31	
260 Very Dark Purplish Red	6.6rp 0.9 4.8	#28071A	
261 Light Grayish Purplish Red	7.8rp 5.9 4.2	#B27070	
262 Grayish Purplish Red	7.0rp 4.5 5.1	#8C4852	
263 White	2.5pb 9.5 0.2	#FEC9D7	
264 Light Gray	6.7y 7.4 0.2	#C2A894	
265 Medium Gray	3.3gy 5.4 0.1	#817066	
266 Dark Gray	2.5pb 3.5 0.0	#49423D	
267 Black	2.5pb 0.8 0.0	#131313	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง

ลำดับนิวคลีโอไทด์ของเชื้อแอกติโนมัยสีทที่เลือกทำการศึกษา

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT1-2

GTTTGATTCTGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTC
 GAGCGGCGAACGGGTGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCG
 AATAGGACCACTGGTCGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGGCCTATCAGCTTGTGGT
 GGGGTGATGGCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCC
 CAGACTCCTACGGGAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCGTGAGGGAT
 GACGGCCTTCGGGTTGTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAAC
 TACGTGCCAGCAGCCGCGGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCT
 TGTCGCGTCGACTGTGAAAACCCGCGGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTCGGTAGGGGAG
 ACTGGAATTCCTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGAT
 ACTGACGCTGAGGAGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCT
 AGGTGTGGGGGGCCTCTCCGTTCTCTGTGCCGAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGC
 TAAAACCTCAAAGGAATTGACGGGGGCCGACAAAGCGGCGGAGCATGCGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTA
 CCTGGGTTTGACATGGCCGAAAACCGGCAGAGATGTCCGGTCTTCGGGGCGGTCACAGGTGGTGCATGGCTGTCTGT
 CAGCTCGTGTCTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTTCGATGTTGCCAGCGGTTATGGCGG
 GGACTCATCGAAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCCTTATGTCCAGGG
 CTTACGCATGCTACAATGGCCGTTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCAAAAAGCCGGTCTCAGT
 TCGGATCGGGGTCTGCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACG
 TTCCCGGCCTTGACACACCGCCCGTCACGTACGAAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCCCT

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT1-4

GGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGAACGGGT
 GAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCGAATATGACCTGGCCT
 CGCATGAGGTTTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGGCCTATCAGCTTGTGGTGGGGTATGGCCTAC
 CAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCAGACTCCTACGGGA
 GGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCGTGAGGGATGACGGCCTTCGGGTT
 GTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACACTACGTGCCAGCAGCC
 GCGGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCTTGTGCGGTCGACTGT
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือนำไปใช้
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

GAAAACCCGCAGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTCGGTAGGGGAGACTGGAATTCCTGGT
GTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGATACTGACGCTGAGGA
GCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGGGGCC
TCTCCGGTTCCTGTGCCGAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCTAAAACCTCAAAGGA
ATTGACGGGGGCCCGACAAGCGGCGGAGCATGCGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTACCTGGGTTTGACAT
GGCCGCAAAAACCTGCAGAGATGTGAGGTCCTTCGGGGCGGTACAGGTGGTGCATGGCTGTCGTGCTCAGCTCGTGTCTGTG
AGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGCGTAATGGCGGGGACTCATCGAAGA
CTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGAGGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGGCTTACGCATGCTA
CAATGGCCGG

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT1-7

GTTTGATCCTGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTC
GAGCGGCGAACGGGTGAGTAACACGTGAGTAACCTGCCCCTGACTCTGGGATAAGCCTGGGAAACCGGGTCTAATACCG
GATATGACACATGGCCGCATGGTCTGTGTGTGAAAGTTGTTTCGGTTGGGGATGGCTCGCGGCCTATCAGCTTGTTG
GTGGGGTGTGTCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGG
CCCAGACTCCTACGGGAGGCAGCAGTGGGAATATTGCGCAATGGGCGGAAGCCTGACGCAGCGACGCCGCTGGGGG
ATGACGGCCTTCGGTTGTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGTTGACGTGTACCTGTAGAAAGCGCCGGCTAACTA
CGTGCCAGCAGCCGCGTAATACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGAATTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGTGGCTTG
TCGCGTCTGCCGTGAAAGCTCGTGGCTTAACCTACGGGTCTCGGGTGGATACGGGCAGGCTGGAGGCTGGTAGGGGCAAG
TGGAATTCCTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTGCTGGGCCAGTTC
TGACGCTGAGGAGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAG
GTGTGGGGGTCTTCCACGATTCTGTGCCGTAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCTAA
AACTCAAAGGAATTGACGGGGGCCCGACAAGCGGCGGAGCATGTTGCTTAATTCGACGCAACGCGAAGAACCTTACCA
AGGCTTGACATGCACCGGAAAGCTCTGGAGACAGAGCCCTCTTTTGGACTGGTGTGCAGGTGGTGCATGGCTGTGCTC
AGCTCGTGTGCTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTTGTCCATGTTGCCAGCATGCCCGTTTGGG
TGGTGGGGACTCATGGGAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGT
CTTGGGCTGCAAACATGCTACAATGGTCGGTACAGAGGGTTGCGATGCCGTGAGGCGGAGCGAATCCCTAAAAGCCGGT
CTCAGTTCGGATTGGGGTCTGCAACTCGACCCCATGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAATGCTGCGGTG
AATACGTTCCCGGGCCTTGTACACACCGCCCGTCACGTACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCCGTGGCCTAACC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT2-2

GTTTGATCCTGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGTAAGGCCCTTCGGGGTACAC
 GAGCGGCGAACGGGTGAGTAACACGTGGGTGATCTGCCCTGTACTTCGGGATAAGCCTGGGAACTGGGTCTAATACCG
 GATATGACCTTACATCGCATGGTGTGGTGGAAAGATTTATCGGTACAGGATGGGCCCGCGCCTATCAGCTTGTGGT
 GGGGTAATGGCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCC
 CAGACTCCTACGGGAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGAAAGCCTGATGCAGCGACCCGCGTGAGGGATG
 ACGGCCTTCGGGTTGTAACCTCTTTCGACAGGGACGAAGCGCAAGTGACGGTACCTGTAGAAGAAGCACCGGCCAACT
 ACGTGCCAGCAGCCGCGTAATACGTAGGGTGCGAGCGTTGTCCGGAATTACTGGGCGTAAAGAGCTTGTAGGCGGTTT
 GTCGCGTCGTCCGTGAAAACCTTGGGGCTCAACCCCAAGCTTGCGGGCGATACGGGCAGACTTGAGTACTGCAGGGGAGA
 CTGGAATTCCTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCAGTAA
 CTGACGCTGAGAAGCGAAAGCGTGGGTAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCCGTAACGGTGGGCGCTA
 GGTGTGGGTTTCTTCCACGGGATCCGTGCCGTAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGAAGGCT
 AAAACTCAAAGGAATTGACGGGGGCCGACAAGCGGCGGAGCATGTGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTAC
 CTGGGTTTGACATACACCGAAAACCTGCAGAGATGTAGGCCCTTGTGGTCCGGTGTACAGGTGGTGCATGGCTGTCGT
 CAGCTCGTGTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTTGTCTGTGTTGCCAGCGGTTATGGCGG
 GGACTCGCAGGAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGACGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGG
 CTTACACATGCTACAATGGCCGGTACAGAGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCTTAAAGCCGGTCTCAGT
 TCGGATCGGGGTCTGCAACTCGACCCCGTGAAGTTGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACG
 TTCCCGGGCCTTGTACACACCGCCCGTACGTCATGAAAGTCGGTAACACCCGAAGCCGGTGGCCTAACCCCTT

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT2-4

GTTTGATTCTGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTC
 GAGCGGCGAACGGGTGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCG
 AATAGGACCACTGGTTCGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGCCTATCAGCTTGTGGT
 GGGGTGATGGCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCC
 CAGACTCCTACGGGAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACCCGCGTGAGGGAT
 GACGGCCTTCGGGTTGTAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACT
 TACGTGCCAGCAGCCGCGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCT
 TGTGCGCTCGACTGTGAAAACCCGCGGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTCGGTAGGGGAG
 ACTGGAATTCCTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGAT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ACTGACGCTGAGGAGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCT
 AGGTGTGGGGGGCCTCTCCGGTTCTCTGTGCCGCAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGC
 TAAAACCTCAAAGGAATTGACGGGGGCCCGACAAGCGGGGAGCATGCGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTA
 CCTGGGTTTGACATGGCCGCAAACCGGCAGAGATGTCGGGTCTTCGGGGGCGGTACAGGTGGTGCATGGCTGTCGT
 CAGCTCGTGTCTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGCATTATGGCGG
 GGACTCATCGAAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGG
 CTTACGCATGCTACAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCAAAAAGCCGGTCTCAGT
 TCGGATCGGGTCTGCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACG
 TTCCCGGCCTTGTACACACCGCCCGTCACGTCACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCCCT

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT2-6

GGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGAACGGGT
 GAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGAAACCGGGGCTAATACCGAATAGGACCACTGGT
 CGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGGCCTATCAGCTTGTGGTGGGGTGTGGCCTAC
 CAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCAGACTCCTACGGGA
 GGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCGTGAGGGATGACGGCCTTCGGGTT
 GTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACTACGTGCCAGCAGCC
 GCGGTAAGACGTAGGGCGGAGCGTTGTCCGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCTTGTGCGCTGACTGT
 GAAAACCCGCGGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTCGGTAGGGGAGACTGGAATTCCTGGT
 GTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGATACTGACGCTGAGGA
 GCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGGGGCC
 TCTCCGGTTCTCTGTGCCGCAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCTAAAACCTCAAAGGA
 ATTGACGGGGGGCCCGACAAGCGGGCGGAGCATGCGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTACCTGGGTTTGACAT
 GGCCGCAAACCGGCAGAGATGTCGGGTCTTCGGGGGCGGTACAGGTGGTGCATGGCTGTCGTGAGCTCGTGTCTGTG
 AGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGCATTATGGCGGGGACTCATCGAAGA
 CTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGGCTTACGCATGCTA
 CAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCAAAAAGCCGGTCTCAGTTCGGATCGGGGTCT
 GCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACGTTCCCGGGCCTTGT
 ACACACCGCCCGTCACGTCACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCCCT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT2-7

TGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGA
 ACGGGTGAGTAACACGTGAGTAACCTGCCCTGACTCTGGGATAAGCCTGGGAAACCGGGTCTAATACCGGATATGACA
 CATGGCCGCATGGTCTGTGTGTGGAAAGTTTTTCGGTTGGGGATGGGCTCGCGGCCTATCAGCTTGTTGGTGGGGTGA
 TGGCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCCAGACTC
 CTACGGGAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCGCAATGGGCGGAAGCCTGACGCAGCGACGCCGCGTGGGGGATGACGGCC
 TTCGGTTGTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGTTGACGTGTACCTGTAGAAGAAGCGCCGGCTAACTACGTGCCAGC
 AGCCGCGGTAATACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGAATTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGTGGCTTGTCGCGTCTG
 CCGTGAAAGCTCGTGGCTTAACTACGGGTCTGCGGTGGATAGCGGGCAGGCTGGAGGCTGGTAGGGGCAAGTGGAAATTC
 CTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGCTTGCTGGGCCAGTTCTGACGATG
 AGGAGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGG
 GTCTTCCACGATTCTGTGCCGTAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGAAGGCTAAAACCTCAA
 GGAATTGACGGGGGCCCGCACAAAGCGGGCGGAGCATGTTGCTTAATTCGACGCAACGCGAAGAACCTTACCAAGGCTTGA
 CATGCACCGGAAAGCTCTGGAGACAGAGCCCTCCTTTTGGACTGGTGTGCAGGTGGTGCATGGCTGTCGTCAGCTCGTG
 TCGTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTTGTTCATGTTGCCAGCATGCCCGTTTGGGTGGTGGGG
 ACTCATGGGAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCTTGGGCT
 GCAAACATGCTACAATGGTTCGGTACAGAGGGTTGCGATGCCGTGAGGCGGAGCGAATCCCTAAAAGCCGGTCTCAGTTC
 GGATTGGGGTCTGCAACTCGACCCCATGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAATGCTGCGGTGAATACGTT
 CCCGGCCTTGACACACCGCCCGTCACGTACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCCGTGGCCTAAC

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT2-9

GTTTGATTCTGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTC
 GAGCGGCGAACGGGTGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCG
 AATAGGACCACTGGTGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGGCCTATCAGCTTGTTGGT
 GGGGTGATGGCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCC
 CAGACTCCTACGGGAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCGTGAGGGAT
 GACGGCCTTCGGTTGTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAAC
 TACGTGCCAGCAGCCGCGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCT
 TGTCGCGTCTGACTGTGAAAACCCGCGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGACAGGCTAGAGTTCGGTAGGGGAG
 ACTGGAATTCCTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGAT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ACTGACGCTGAGGAGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCT
 AGGTGTGGGGGGCCTCTCCGGTTCTCTGTGCCGCAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGC
 TAAAACTCAAAGGAATTGACGGGGGCCCGACAAGCGGGGAGCATGCGGATTAATTTCGATGCAACGCGAAGAACCTTA
 CCTGGGTTTGACATGGCCGAAAACCGGCAGAGATGTCGGGTCTTCGGGGGCGGTACAGGTGGTGCATGGCTGTGCT
 CAGCTCGTGTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGCTTATGGCGG
 GGAICTCATCGAAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGG
 CTTACGCATGCTACAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCAAAAAGCCGGTCTCAGT
 TCGGATCGGGTCTGCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACG
 TTCCCGGGCCTTGTACACACCGCCCGTCACGTACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCCCT

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT3-1

GGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGAA
 CGGGTGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCGAATAGGACCA
 CTGGTCGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGCCCTATCAGCTTGTGGTGGGGTGATGG
 CCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCAGACTCCTA
 CGGGAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCTGAGGGATGACGGCCTTC
 GGGTTGTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACTACGTGCCAG
 CAGCCGCGGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCTTGTGCGTCCG
 ACTGTGAAAACCCGCGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTTCGGTAGGGGAGACTGGAATTC
 CTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCCGGTGGCGAAGCGGGTCTCTGGGCCGATACTGACGCTG
 AGGAGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGG
 GGCCTCTCCGGTTCTCTGTGCCGCAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCTAAAACCTCAA
 AGGAATTGACGGGGGCCCGACAAGCGGGCGGAGCATGCGGATTAATTTCGATGCAACGCGAAGAACCTTACCTGGGTTTG
 ACATGGCCGCAAAAACCGGCAGAGATGTCGGGTCTTCGGGGGCGGTACAGGTGGTGCATGGCTGTGTCGACGCTCGTGT
 CGTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGCTTATGGCGGGGACTCATCG
 AAGACTGCCGGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGGCTTCACGCAT
 GCTACAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCAAAAAGCCGGTCTCAGTTCGGATCGGG
 GTCTGCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACGTTCCCGGGCC
 TTGTACACACCGCCCGTCACGTACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCCCTTGTGGGAGG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT3-4

TCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGAACGG
 GTGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCGAATAGGACCACTG
 GTCGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGCCTATCAGCTTGTTGGTGGGGTGATGGCCT
 ACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCCAGACTCCTACGG
 GAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCTGAGGGATGACGGCCTTCGGG
 TTGTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACTACGTGCCAGCAG
 CCGCGGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCTTGTCGCGTCGACT
 GTGAAAACCCGCGGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTCGGTAGGGGAGACTGGAATTCCTG
 GTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGATACTGACGCTGAGG
 AGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGGGGC
 CTCTCCGGTTCTCTGTGCCGAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGAAGGCTAAAACCTCAAAGG
 AATTGACGGGGGCCGACAAGCGGCGGAGCATGCGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTACCTGGGTTTGACA
 TGGCCGAAAACCGGCAGAGATGTCGGGTCTTCGGGGGCGGTCACAGGTGGTGCATGGCTGTCGTCAGCTCGTGTCTG
 GAGATGTTGGGTAAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTTCGATGTTGCCAGCGGTTATGGCGGGGACTCATCGAAG
 ACTGCCGGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGGCTTCACGCATGCT
 ACAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCAAAAAGCCGGTCTCAGTTCGGATCGGGGTC
 TGCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACGTTCCCGGGCCTTG
 TACACACCGCCCGTCACGTCACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCCC

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT4-1

GTTTGATCCTGGCTCAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGTAAGGCCCTTCGGGGTACAC
 GAGCGGCGAACGGGTGAGTAACACGTGGGTGATCTGCCCTGTACTTCGGGATAAGCCTGGGAAACTGGGTCTAATACCG
 GATATGACCTTACATCGCATGGTGTGGTGGAAAGATTTATCGGTACAGGATGGGCCCGCGCCTATCAGCTTGTTGGT
 GGGTAATGGCCTACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCC
 CAGACTCCTACGGGAGGCAGCAGTGGGAATATTGCACAATGGGCGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCTGAGGGATG
 ACGGCCTTCGGGTTGTAAACCTCTTTCGACAGGGACGAAGCGCAAGTGACGGTACCTGTAGAAGAAGCACCGGCCAACT
 ACGTGCCAGCAGCCGCGTAATACGTAGGGTGCAGCGTTGTCCGGAATTACTGGGCGTAAAGAGCTTGATAGCGGTTT
 GTCGCGTCGTCCGTGAAAACCTGGGGCTCAACCCCAAGCTTGCGGGCGATACGGGCAGACTTGAGTACTGCAGGGGAGA
 CTGGAATTCCTGGTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCAGTAA
 CTGACGCTGAGAAGCGAAAGCGTGGGTAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCCGTAACCGTGGGGCGTA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

GGTGTGGGTTTCCTTCCACGGGATCCGTGCCGTAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCT
 AAAACTCAAAGGAATTGACGGGGGCCCGCACAAAGCGGCGGAGCATGTGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTAC
 CTGGGTTTGACATACACCGGAAACCTGCAGAGATGTAGCCCCCTTGTGGTGGTGTACAGGTGGTGCATGGCTGTCGT
 CAGCTCGTGTGAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTTGTCTGTGTTGCCAGCGGTTATGGCGG
 GGAATCGCAGGAGACTGCCGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGACGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGG
 CTTACACATGCTACAATGGCCGGTACAGAGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCCTTAAAGCCGGTCTCAGT
 TCGGATCGGGGCTGCAACTCGACCCCGTGAAGTTGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACG
 TTCCCGGGCCTTGTACACACCGCCCGTCACGTTCATGAAAGTCGGTAACACCCGAAGCCGGTGGCCTAACCCTT

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT4-3

CAGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGAACGG
 GTGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGAAACCGGGGCTAATACCGAATATGACCTGGC
 CTCGCATGAGGTTTGGTGGAAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGGCTATCAGCTTGTGGTGGGGTGATGGCCT
 ACCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCAGACTCCTACGG
 GAGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCTGAGGGATGACGGCCTTCGGG
 TTGTAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACCTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACACTACGTGCCAGCAG
 CCGCGTAAGACGTAGGGCGGAGCGTTGTCCGGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGCGGCTTGTGCGTGCAGT
 GTGAAAACCCGAGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCGAGCTAGAGTTCGGTAGGGGAGACTGGAATTCCTG
 GTGTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGCGGGTCTCTGGGCCGATACTGACGCTGAGG
 AGCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGGGGC
 CTCTCCGTTCCCTGTGCCGAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCTAAAACCTCAAAGG
 AATTGACGGGGGCCCGCACAAAGCGGCGGAGCATGCGGATTAATTCGATGCAACGCGAAGAACCTTACCTGGGTTTGACA
 TGGCCGCAAACTCGCAGAGATGTGAGGTCTTCGGGGCGGTACAGGTGGTGCATGGCTGTCGTGAGCTCGTGTGCTG
 GAGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGGTAATGGCGGGGACTCATCGAAG
 ACTGCCGGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGAGGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGGCTTACGCATGCT
 ACAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCAAAAAGCCGGTCTCAGTTCGGATCGGGGTC
 TGCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACGTTCCCGGGCCTTG
 TACACACCGCCCGTCACGTACGAAAGTCGGCAACACCCGA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับนิวคลีโอไทด์บางส่วนของ 16s rRNA ของเชื้อไอโซเลต RT4-4

AGGACGAACGCTGGCGGCGTGCTTAACACATGCAAGTCGAGCGGAAAGGCCCTTCGGGGTACTCGAGCGGCGAACGGG
 TGAGTAACACGTGAGCAACCTGCCCTAGGCTTTGGGATAACCCCGGGAAACCGGGGCTAATACCGAATAGGACCACTGG
 TCGCATGTCCGGTGGTGGAAAGTTTTTCGGCCTGGGATGGGCTCGCGGCTATCAGCTTGTTGGTGGGGTGATGGCCTA
 CCAAGGCGACGACGGGTAGCCGGCCTGAGAGGGCGACCGGCCACACTGGGACTGAGACACGGCCAGACTCCTACGGG
 AGGCAGCAGTGGGGAATATTGCACAATGGGCGGAAGCCTGATGCAGCGACGCCGCGTGAGGGATGACGGCCTTCGGGTT
 GTAAACCTCTTTCAGCAGGGACGAAGCGTAAGTGACGGTACTGCAGAAGAAGCGCCGGCCAACACTACGTGCCAGCAGCC
 GCGGTAAGACGTAGGGCGCGAGCGTTGTCCGGATTTATTGGGCGTAAAGAGCTCGTAGGGCGGCTTGTCGCGTCGACTGT
 GAAAACCCGCGGCTCAACTGCGGGCCTGCAGTCGATACGGGCAGGCTAGAGTTCCGTAGGGGAGACTGGAATTCCTGGT
 GTAGCGGTGAAATGCGCAGATATCAGGAGGAACACCGGTGGCGAAGGCGGGTCTCTGGGCCGATACTGACGCTGAGGA
 GCGAAAGCGTGGGGAGCGAACAGGATTAGATACCCTGGTAGTCCACGCTGTAAACGTTGGGCGCTAGGTGTGGGGGGCC
 TCTCCGGTTCTCTGTGCCGAGCTAACGCATTAAGCGCCCCGCTGGGGAGTACGGCCGCAAGGCTAAAACCTCAAAGGA
 ATTGACGGGGGCCCGCACAAAGCGGCGGAGCATGCGGATTAATTTCGATGCAACGCGAAGAACCTTACCTGGGTTTGACAT
 GGCCGAAAACCGGCAGAGATGTCGGGTCCTTCGGGGGCGGTCACAGGTGGTGCATGGCTGTCGTCAGCTCGTGTCTGTG
 AGATGTTGGGTTAAGTCCCGCAACGAGCGCAACCCTCGTTCGATGTTGCCAGCGCGTTATGGCGGGGACTCATCGAAGA
 CTGCCGGGGTCAACTCGGAGGAAGGTGGGGATGACGTCAAGTCATCATGCCCTTATGTCCAGGGCTTACGCATGCTA
 CAATGGCCGGTACAATGGGCTGCGATACCGTGAGGTGGAGCGAATCCAAAAAGCCGGTCTCAGTTCGGATCGGGGTCT
 GCAACTCGACCCCGTGAAGTCGGAGTCGCTAGTAATCGCAGATCAGCAACGCTGCGGTGAATACGTTCCCGGGCCTTGT
 ACACACCGCCCGTCACGTCACGAAAGTCGGCAACACCCGAAGCCGGTGGCCCAACCC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้